

BANKA PËR BIZNES SH.A.

**Raporti i pavarur i auditorit dhe
Pasqyrat Financiare për vitin e
mbyllur me 31 Dhjetor 2020**

PËRMBAJTJA

	Faqe
Deklarata e Përgjegjesisë së Menaxhmentit	1
Raporti i auditorit të pavarur	2
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	6
Pasqyra e pozicionit financiar	7
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	8
Pasqyra e rrjedhës së parasë	9
Shënime për pasqyrat financiare	10 - 97

Deklarata e Përgjegjësive të Menaxhmentit

Drejtuar Aksionarëve dhe Bordit të Banka për Biznes Sh.A.

Ne kemi përgatitur pasqyrat financiare të vitit 2020 me datën që përfundon me 31 Dhjetor 2020, që parqet në mënyrë të drejtë në të gjitha aspektët material pozicionin financiar të Banka për Biznes Sh.A (“Banka”) të datës 31 Dhjetor 2020 dhe rezultatet e operacioneve dhe të rrjedhjes së parave për po këtë vit.

Menaxhmenti është përgjegjës që të sigurojë që Banka mban regjistra kontabël në përputhje me rregulloret bankare të Kosovës dhe të shpalos pozicionet financiare të bankës si dhe rezultatet e aktiviteteve dhe rrjedhjes së parasë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar që përfshin Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe Interpretimet të nxjerra nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (IASB) dhe Komiteti Ndërkombëtar i Raportimit Financiar (IFRIC) të IASB dhe që është relevante dhe efektive për aktivitetet e ndërlidhura me periudhat e kontabël.

Menaxhmenti poashtu ka përgjegjësi të gjithanshme për të ndërmarrë hapa të arsyeshëm mbi sigurimin e pasurive të Bankës, të identifikojë dhe parandalojë mashtrime dhe parregullësi të mundshme.

Menaxhmenti konsideron që, në përpunimin e pasqyrave financiare, Banka ka zbatuar Politikën e duhura të Kontabilitetit të aplikuara me gjykime dhe vlerësime të matura të pasuara nga Standardet Internacionale të Raportimit Financiar.

Pasqyrat Financiare janë aprovuar në emër të Menaxhmentit Ekzekutiv.

Prishtinë, Kosovë

Mars 26, 2021

Menaxhmenti Ekzekutiv

RAPORT I AUDITORIT TË PAVARUR

Për aksionarët e Banka për Biznes Sh.a.

Raporti mbi auditimin e pasqyrave vjetore financiare

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare shoqëruese të Banka për Biznes Sh.a. ("Banka"), që përfshinë Pasqyrën e pozicionit financiar më 31 Dhjetor 2020, Pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, Pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe Pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin që ka përfunduar, si dhe një përmbledhje të politikave të kontabilitetit dhe shënimeve tjera shpjeguese.

Sipas mendimit tonë, pasqyrat financiare të Bankës paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale pozicionin financiar të Bankës më 31 Dhjetor 2020, dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin që ka përfunduar në përputhshmëri me Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar më tej në seksionin e raportit Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës për Kontabilistët Profesionistë (Kodit IESBA), dhe kemi përmbushur përgjegjësitë tjera etike në përputhje me Kodin IESBA. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazat për opinionin tonë.

Çështjet kryesore

Çështjet kryesore të auditimit janë ato që ishin, sipas gjykimit tonë profesional, të rëndësishme më të madhe për auditimin tonë të pasqyrave financiare vjetore të ndara dhe të konsoliduara të periudhës aktuale dhe përfshijnë rreziqet më të larta të njohura të keqdeklarimit si rezultat i gabimit ose mashtrimit me ndikimin më të madh në strategjinë tonë të auditimit, shpërndarjen e burimeve tona në dispozicion dhe kohën e kaluar nga ekipi i angazhuar i auditimit. Ne i kemi trajtuar këto çështje në kontekstin e auditimit tonë të pasqyrave vjetore financiare të ndara dhe të konsoliduara si një tërësi në formimin e opinionit tonë për to, dhe ne nuk japim një mendim të veçantë për këto çështje.

Ne kemi përcaktuar që çështjet vijuese ishin çështje kryesore të auditimit dhe duhet të botohen në raportin tonë të Auditorit të Pavarur

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe Atyre të Ngarkuar me Qeverisjen për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të këtyre pasqyrave financiare në pajtueshmëri me SNRF, dhe për kontrollet e brendshme të cilat menaxhmenti i vlerëson të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa gabime materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Bankës për vazhdueshmërinë në të ardhmen, duke shpalosur, sipas nevojës, çështjet lidhur me vazhdueshmërinë në të ardhmen dhe përdorimit të parimit të vazhdueshmërisë së kontabilitetit përveç nëse menaxhmenti synon të likuidojë Bankën apo të ndërpres operimin, apo nuk ka ndonjë alternativ tjetër të mundshme përveç se të bëjë atë.

Ata të cilët janë ngarkuar me qeverisje janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Provizionet për humbjet e pritura të kredisë për huatë dhe të arkëtueshmet nga klientë

Më 31 dhjetor 2020 në pasqyrat financiare të bankes kreditë dhe parashenjet bruto për klientet arrijnë shumën 199,983 mijë euro provizionimi i lidhur me kreditë arrin në 7,327 mijë Euro dhe humbja nga provizionimi njihet në pasqyrën e të ardhurave në vlerën 3,042 mijë Euro (31 Dhjetor 2019: huatë dhe parashëniet bruto: 187,465 mijë Euro, provizionimi: 5,301 mijë Euro, humbja nga provizionimi e njohur në pasqyrën e të ardhurave: 692 mijë Euro).

Ceshtjet kryesore të auditimit	Si i adresuam ceshtjet kryesore te auditimit
<p>Ne u përqendruam në këtë fushë për shkak të rëndësisë së shumave të përfshira për pasqyrat financiare të Bankës dhe gjithashtu për shkak të natyrës së gjykimeve dhe supozimeve që kërkohet të bëjë menaxhmenti.</p> <p>Rreziku i kredisë përfaqëson një nga llojet më të rëndësishëm të rreziqeve financiare ndaj të cilave Banka ekspozohet. Përcaktimi i metodave dhe modeleve të përshtatshme nga Menaxhmenti për të matur dhe menaxhuar rrezikun e kredisë është, pra, një nga fushat më të rëndësishme në ruajtjen e kapitalit të Bankës.</p> <p>Si pjesë e procesit të menaxhimit të rrezikut të kredisë, përcaktimet e duhura të provizionimit për humbjet e pritshme të kredisë për huatë dhe të arkëtueshmet nga klientët paraqesin ceshtjet kryesore për menaxhmentin.</p> <p>SNRF kërkon që menaxhmenti të gjykojë në lidhje me të ardhmen dhe zëra të ndryshëm në pasqyrat financiare të Bankës që janë subjekt i pasigurisë së vlerësimit. Vlerësimet e kërkuara për provizionimin e humbjeve të kredisë për kreditë dhe parashëniet ndaj klientit janë parametra të rëndësishme.</p> <p>Ceshtjet kryesore të gjykimit që lidhen me provizionimin e humbjeve të kredisë për kreditë dhe parashëniet ndaj klientit janë si më poshtë:</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikimin e kredive që janë duke u përkeqësuar, vlerësimi i rritjes së konsiderueshme të rrezikut të kredisë, parashikimet e flukseve të ardhshme të parave, të ardhurat e pritshme nga realizimi i kolateralit, përcaktimi i humbjeve të pritshme të kredive dhe parashëniet ndaj klientit të cilat janë të gjitha në vetvete të pasigurta <p>Provizionimi matet si humbje e pritshme e kredisë 12 mujore ose si humbje e pritshme e kredisë gjatë gjithë jetës, varësisht prej faktit nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare.</p> <p>Për kreditë e papaguara që konsiderohen të jenë individualisht të rëndësishme ose ekspozime jo performuese të korporatave që arrijnë në 422 mijë Euro individualisht, vlerësimi i provizionimit bazohet në njohuritë e secilit huamarrës dhe shpesh në vlerësimin e vlerës së drejtë të kolateralit përkatës.</p> <p>Provizionet përkatëse përcaktohen mbi baza individuale me anë të një analize të flukseve të parave të zbritura.</p>	<p>Në mënyrë që të adresojmë rreziqet që lidhen me provizionimin për humbjet e pritshme të kredisë në hua dhe të arkëtueshme nga klientët, të identifikuar si çështje kryesore e auditimit, ne kemi hartuar procedura të auditimit që na lejuan të marrim prova të mjaftueshme të përshtatshme për të perfunduar auditimin tonë.</p> <p>Procedurat tona të auditimit në këtë fushë përfshinin, ndër të tjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rishikimi i metodologjisë së Bankës për njohjen e provizioneve për humbjet e pritura të kredisë dhe krahasimi i metodologjisë së rishikuar kundrejt kërkesave të SNRF 9 instrumentet financiare brenda kornizës së raportimit ligjor marrja e një kuptimi të procesit të sigurisë, aplikacionet e TI-së të përdorura në të, si dhe burimet kryesore të të dhënave dhe supozimet për të dhënat e përdorura në modelin e pritur të humbjes së kredisë, vlerësimin dhe testimin e mjedisit të kontrollit të TI-së për sigurinë dhe aksesin e të dhënave. vlerësimin e dizajnit, zbatimit, efektivitetit operacional të kontrolleve në menaxhimin e rrezikut të kredisë dhe proceset e huadhënies, testimin e kontrolleve kryesore në lidhje me miratimin, regjistrimin dhe monitorimin e kredive dhe parashëniet, testimi i dizajnit, implementimit dhe efektivitetit operacional të kontrolleve kryesore të zgjedhura në fushat e vlerësimit të klientit, si dhe kontrollet në lidhje me identifikimin e ngjarjeve të humbjes dhe parazgjedhjen, përshtatshmëria e klasifikimit të ekspozimeve ndërmjet performancës dhe joperformancës dhe ndarja e tyre në grupe homogjene, llogaritja e ditëve të kaluara pas afatit, vlerësimet e kolateralit dhe llogaritja e provizionimit, testimi, në bazë të mostrës, nëse përkufizimi i parazgjedhur dhe kriteret e fazës janë zbatuar vazhdimisht në përputhje me politikat përkatëse, vlerësimi i casjes së përgjithshme të modelimit të llogaritjes së humbjeve të pritshme të kredisë (HPK), duke përfshirë llogaritjen e parametrave kryesorë të rrezikut dhe faktorëve makroekonomikë (probabiliteti i mospagimit (PM), humbja lidhur me mospagimin (LGD) dhe ekspozimi në mospagim (EAD) testimi i adekuat i provizioneve individuale të humbjeve të kredive, mbi një bazë të mostrës,

Provizionet për humbjet e pritura të kredisë për huatë dhe të arkëtueshmet nga klientë

Provizionet ndaj ekspozimeve në retail si dhe ekspozimet e korporatave me probleme nën 422 mijë Euro individualisht (së bashku "lejimi kolektiv i provizionimit") përcaktohen nga teknikat e modelimit.

Përvoja historike, identifikimi i ekspozimeve me një përkeqësim të ndjeshëm të cilësisë së kredisë, informacioni i ardhshëm dhe gjykimi i menaxhimit janë përfshirë në supozimet e modelit. Banka po rikalibron në mënyrë të vazhdueshme parametrat e modelit i cili gjithashtu kërkon vëmendjen tonë të shtuar në auditim.

Meqenëse përcaktimi i provizionimeve të duhura të zhvlerësimit për humbjet e pritshme të kredisë në kreditë dhe të arkëtueshme kërkon përdorimin e modeleve komplekse (përgjithësisht të varura nga elementet e TI) dhe gjykim të rëndësishëm nga Menaxhmenti, procesi i matjes së humbjeve të pritura të kredisë mund të jetë i ekspozuar ndaj anësisë së menaxhmentit.

Prej përcaktimit të provizionimit adekuat të humbjeve të pritshme të kredive në kredi dhe të arkëtueshme kërkon përdorimin e modeleve komplekse (në përgjithësi të varura në elemente të TI) dhe gjykim të rëndësishëm nga menaxhmenti, procesi i matjes së humbjeve të pritshme të kredive mund të jetë i ekspozuar ndaj anësisë së menaxhmentit

me fokus në ato me ndikimin më të madh të mundshëm në pasqyrat financiare për shkak të madhësisë dhe karakteristikave të tyre të rrezikut, si dhe zërave me vlerë më të ulët, të cilët ne i vlerësuam në mënyrë të pavarur si me rrezik të lartë,

- kryerjen e testeve dëshmuese në bazë të mostrës së zgjedhur për të vlerësuar korrektësinë e klasifikimit të kredisë.
- testimi mbi bazën e madhësisë së informacionit hyrës të përdorur në procesin e provizionimit, saktësia e llogaritjeve nga aplikacionet e TI-së dhe nxjerrja e informacionit nga procesi i provizionimit për qëndrueshmëri dhe saktësi matematikore.
- në raste të caktuara, ne përdorëm gjykimin tonë për të përcaktuar parametrat për llogaritjen e humbjeve nga provizionimi i kredive dhe krahasuam llogaritjet tona me provizionimin e vlerës së llogaritur nga Banka,
- vlerësimi kritik i ndikimit të pandemisë COVID 19 në lejimet e provizionimit për humbjet e pritshme të kredisë dhe vlerësimi i kornizës rregullatore lokale të ndikuar nga pandemia COVID 19,
- vlerësimin e saktësisë dhe tërësisë së shpalosjeve në pasqyra financiare.

Informacione të tjera në Raportin Vjetor

Menaxhmenti është përgjegjës për informata tjera. Informata tjetër përmban informacionin e përfshirë në Raportin Vjetor por nuk përfshin pasqyrat financiare dhe raportin e auditorit tonë të Pavarur mbi to.

Opinionin ynë mbi pasqyrat financiare nuk përfshin informacione të tjera dhe, përveç nëse shprehet ndryshe në raportin tonë, ne nuk shprehim asnjë lloj përfundimi sigurie lidhur me to.

Në lidhje me auditimin tonë të pasqyrave financiare, përgjegjësia jonë është të lexojmë informacionin tjetër dhe, duke vepruar kështu, të konsiderojmë nëse informacioni tjetër është materialisht në kundërshtim me pasqyrat financiare ose me njohuritë tona të marra në auditim, ose nëse paraqitet të jetë keq deklaruar materialisht. Nëse, bazuar në punën që kemi kryer, konkludojmë se ekziston një keqdeklarim material i këtij informacioni tjetër, ne na kërkohet të raportojmë atë fakt. Në këtë kuptim, ne nuk kemi asgjë për të raportuar.

Përgjegjësitë e menaxhmentit dhe të ngarkuarve me qeverisje për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, kështu që, një kontroll i brendshëm siç e përcakton menaxhmenti është i nevojshëm për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare që janë pa gabime nga keqdeklarimet materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Bankës për të vazhduar tutje, duke shpalosur, siç është e zbatueshme, çështjet në lidhje me shqetësimin e vazhdueshmërisë së bankës dhe duke përdorur bazën e vazhdueshme të kontabilitetit, përveç nëse menaxhmenti synon të likuidojë Bankën ose të pushojë aktivitetin, ose nuk ka asnjë alternativë tjetër realiste, veç se ta bëjë këtë. Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë për të marrë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare si tërësi janë të lira nga gabimet materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të nxjerrë një raport të auditorit që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është nivel i lartë i sigurisë, por nuk ka garanci që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të gjithmonë do të zbulojë gabime materiale kur ato ekzistojnë. Gabimet mund të rrjedhin nga mashtrimet apo gabimet dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose në total, ato në mënyrë të arsyeshme mund të pritët të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra mbi bazën e këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticismin profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e gabimeve materiale në pasqyrat financiare, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dizajnojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit të përshtatshme për këto rreziqe, dhe marrim dëshmi të auditimit të mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazat për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të gabimeve materiale që rezulton nga mashtrimi është më i lartë se atij që rrjedh nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrolleve të brendshme.
- I kuptojmë kontrollet e brendshme relevante për auditimin me qëllim të hartimit të procedurave të auditimit që janë të përshtatshme në rrethanat, por jo për qëllim të shprehjes së një opinionin mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshëm të Bankës.
- I vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosjet relevante të bëra nga menaxhmenti.
- Konkludojmë mbi përshtatshmërinë e përdorimit të parimit të vazhdueshmërisë së kontabilitetit nga menaxhmenti, duke u bazuar në dëshmitë e siguruara të auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet apo kushteve që mund të hedhë dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi. Nëse arrijmë në përfundimin se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit për shpalosjet relevante në pasqyrat financiare apo, nëse shpalosjet e tilla janë të papërshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencat e auditimit të marra deri në datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë që Banka të pushojë së vazhduari në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata të ngarkuar me qeverisje lidhur me, në mesin e çështjeve tjera, qasjen e planifikuar dhe kohën e auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që kemi identifikuar gjatë auditimit.

Amir Dermala,
Partner i angazhimit
BDO Kosova L.L.C.
26 Mars 2021
Prishtinë, Kosovë

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse
Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2020

	Shënimet	2020	2019
<i>Në mijë Euro</i>			
Të ardhurat nga interesi	5	15,589	14,821
Shpenzimet e interesit	5	(2,287)	(2,399)
Të ardhurat neto nga interesi		13,302	12,422
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	6	3,524	3,037
Shpenzimet për tarifat dhe komisionet	6	(1,190)	(1,047)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet		2,334	1,990
Kthimi nga kreditë e shlyera		475	502
Fitimi neto nga këmbimi valutor		39	63
Fitimi nga shitja e letrave me vlerë	13	510	1,003
Gjithsej të ardhurat operative		16,660	15,980
Të ardhurat tjera	7	163	224
Shpenzimet e humbjes kreditore dhe paradhëniet për klientë	14	(3,042)	(692)
Shpenzimet e humbjes kreditore për pasuritë financiare	10-13	(20)	(15)
Rënia e vlerës së pasurive të riposeduara	18	(161)	(61)
Provizionet tjera		(129)	(25)
Shpenzimet tjera operative	8	(8,412)	(8,379)
Fitimi para tatimit ne fitim		5,059	7,032
Shpenzimet e tatimit në fitim	9	(530)	(693)
Fitimi neto per vitin		4,529	6,339
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse			
Zërat që nuk klasifikohen në fitim ose humbje			
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë të pasurive financiare me vlerë të drejtë përmes humbjeve të tjera gjithëpërfshirëse		(26)	(15)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		4,503	6,324
Fitimi për aksion (në mijë Euro)	23	0.16	0.22

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 27 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Pozicionit Financiar
 Më 31 Dhjetor 2020

<i>Në mijë Euro</i>	Shënimet	2020	2019
Pasuritë			
Paraja e gatshme dhe në banka	10	25,082	21,600
Gjendja në Bankën Qendrore të Kosovës	11	52,465	42,031
Plasmanet dhe balancat në banka	12	5,261	6,053
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ATGJ	13	53,535	38,646
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	14	192,656	182,164
Pasuritë tjera financiare	15	272	206
Pasuritë e paprekshme	16	605	515
Prona dhe pajisjet	17	2,318	2,850
E drejta e përdorimit të pasurive	22	2,553	2,843
Pasuritë tjera	18	151	203
Gjithsej Pasuritë		<u>334,898</u>	<u>297,111</u>
Detyrimet			
Depozitat nga klientët	19	288,883	253,955
Kreditë e varura	20	502	502
Huamarrjet	20	4,074	6,334
Detyrimet ndaj qirase	22	2,612	2,825
Provizione	21	511	539
Detyrimet për tatimin e shtyrë	9	20	74
Detyrimet tjera	21	2,689	1,778
Gjithsej detyrimet		<u>299,291</u>	<u>266,007</u>
Ekuiteti			
Kapitali aksionar	23	11,247	11,247
Rezervat tjera të kapitalit	23	769	857
Rezerva e rivlerësimit	23	96	96
Rezerva për vlerën e drejtë		(93)	(67)
Fitimi i akumuluar		23,588	18,971
Gjithsej ekuiteti		<u>35,607</u>	<u>31,104</u>
Gjithsej detyrimet dhe ekuiteti		<u>334,898</u>	<u>297,111</u>

Këto Pasqyra Financiare janë miratuar nga menaxhmenti i Bankës me 26 Mars 2021 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

 Arton Celina
 Kryeshef Ekzekutiv

 Avni Berisha
 Udhëheqës i Departamentit të Financave

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 27 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet
Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2020

	Kapitali aksionar	Rezervat tjera të kapitalit	Rezerva e rivlerësimit	Rezerva e vlerës së drejtë	Fitimi i mbajtur	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>						
Gjendja më 1 Janar 2019	11,247	857	96	(52)	13,631	25,779
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse						
Fitimi i vitit	-	-	-	-	6,339	6,339
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse						
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë të aktiveve financiare përmes humbjeve të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	(15)	-	(15)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse	-	-	-	(15)	6,339	6,324
Transaksionet me mbajtësit e kapitalit Shpërndarja e dividendit	-	-	-	-	(999)	(999)
Gjendja me 31 Dhjetor 2020	11,247	857	96	(67)	18,971	31,104
Gjendja më 1 Janar 2020	11,247	857	96	(67)	18,971	31,104
Rregullimi i rezervave për barazim me raportimin e BQK-se dhe SNRF-ve	-	(88)	-	-	88	-
Gjendja më 1 Janar 2020 rregulluar	11,247	769	96	(67)	19,059	31,104
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse						
Fitimi i vitit	-	-	-	-	4,529	4,529
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse						
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë të aktiveve financiare përmes humbjeve të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	(26)	-	(26)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse	-	-	-	(26)	4,529	4,503
Gjendja me 31 Dhjetor 2020	11,247	769	96	(93)	23,588	35,607

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 27 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Rrjedhës së Parasë
Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2020

<i>Në mijë Euro</i>	Note	2020	2019
Rrjedhja e Parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi i vitit para tatimit		5,059	7,032
Rregulluar për:			
Amortizimi	16	225	237
Zhvlerësimi	17	753	755
Efekti i tranzicionit të rregullimit në SNRF 9		(857)	-
Fitimi nga shitja e pronave, pajisjeve dhe pasurive të riposeduara		(1)	(7)
Fitimi nga kolaterali i riposeduar		(110)	(188)
Humbjet nga provizioni i kredive	14	3,042	692
Humbjet nga rënia në vlerë e pasurive financiare		20	(15)
Rënia në vlerë për pasuritë e riposeduara	18.1	161	61
Privizionet tjera		129	25
Fitimi nga shitja e letrave me vlerë		(510)	(1,003)
Shpenzimet e interesit	5	2,287	2,399
Të ardhurat nga interesi	5	(15,589)	(14,821)
		(5,391)	(4,833)
Ndryshimet në:			
Kreditë dhe paradhëniet për banka	12	792	(1,270)
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	14	(12,240)	(24,162)
Rezerva e detyrueshme në BQK	11	(4,017)	(2,937)
Pasuritë tjera	18	21	239
Pasuritë tjera financiare	15	(66)	172
Depozitat nga klientët	19	34,788	32,449
Detyrimet dhe provizionet tjera		651	436
Paraja e gjeneruar nga aktiviteti operativ		14,538	94
Interesi i arkëtuar		15,618	14,697
Interesi i paguar		(2,121)	(1,946)
Tatimi në fitim i paguar	9	(570)	(754)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet operative		27,465	12,091
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet investuese			
Investimet në letra me vlerë të mbajtuara për shitje		(14,901)	(8,514)
Blerja e pronave dhe pajisjeve	16	(315)	(350)
Blerja e pasurive të paprekshme	17	(217)	(828)
Të hyrat nga shitja e pasurive të riposeduara		110	188
Të hyrat nga shitja e pronave dhe pajisjeve		-	77
Rrjedhja neto e gjeneruar nga aktivitetet investuese		(15,323)	(9,427)
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet financuese			
Pagesa e huamarrjeve	20	(2,486)	(2,873)
Inkasimet nga huamarrjet	20	253	4,080
Dividenda e shpërndarë		-	(999)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese		(2,233)	208
Rritja neto e parasë dhe ekuivalentëve të saj		9,909	2,872
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit	10	43,012	40,140
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit	10	52,921	43,012

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 27 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

1. HYRJE

Banka për Biznes Sh.a.e njohur më parë si Banka Private e Biznesit Sh.a. ka marrë licencën për aktivitete bankare me 29 mars 2001 dhe ka filluar operimin me 24 prill 2001. Bazuar në vendimin e Bordit të Drejtorëve më 28 shkurt 2005 dhe pas miratimit final nga Banka Qendrore e Kosovës (“BQK”) më datë 22 mars 2005, Banka ka ndryshuar emrin nga Banka Private e Biznesit në Banka për Biznes (“Banka”). Në vitin 2006, Banka është regjistruar si shoqëri aksionare (“Sh.a”). Banka operon si një bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e konsumatorëve brenda Kosovës nëpërmjet rrjetit të 7 degëve dhe 19 nën degëve të saj të vendosura në tërë Kosovën (2019: 7 degëve dhe 19 nën degë).

Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2020 ishin autorizuar për t’u lëshuar në pajtim me vendimin e drejtorëve më 26 Mars 2021.

2. BAZAT E PËRGADITJES

2.1 Bazat e Kontabilitetit

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç pasqyrave financiare të listuara më poshtë, të cilat janë matur me vlerën e drejtë:

- Instrumentet e borxhit të mbajtura nën modelin e biznesit të mbajtur për mbledhje dhe shitje.

Ndryshimet në lidhje me politikat e rëndësishme të kontabilitetit përshkohen në Shënimin nr.3.

2.2 Bazat e matjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e vlerës së drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, pasuritë financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse dhe investimet në prone. Pasuritë dhe detyrimet tjera financiare, dhe pasuritë dhe detyrimet tjera jofinanciare, janë deklaruar me koston e amortizuar ose historike.

2.3 Standardet e reja dhe të ndryshuara dhe interpretimi i tyre

2.3.1 Standardet efektive, ndryshimet në standarde dhe zbatimet në vitin 2020

Me përjashtim të ndryshimeve më poshtë, Banka ka zbatuar vazhdimisht politikat e kontabilitetit të përcaktuara në Shënimet më poshtë për të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare të konsoliduara.

Në vitin 2020, standardet e mëposhtme, ndryshimet ose interpretimet që hynë në fuqi:

- Ndryshimet në Referencat e Kornizës konceptuale në Standardet e SNRF-ve;
- Ndryshimet në SNK 1 dhe SNK 8: Përkufizimi i materialit;
- Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39 dhe SNRF 17: Reforma e Vlerësimit të Normës së Interesit;
- Ndryshimet në SNRF 3: Kombinimet e Biznesit;
- Ndryshimi në SNRF 16: Objektet me qira të lidhura me COVID-19.

Këto ndryshime u sigurojnë qiramarrësve një përjashtim (të lejuar dhe jo të kërkuar) nga vlerësimi nëse një koncesion qiraje i lidhur me COVID-19 është një modifikim i qirasë. Njësitë ekonomike që zbatojnë përjashtimin, të disponueshme nga 1 qershori 2020, do të llogaritin ndryshimet sikur të mos ishin modifikime të qirasë.

- Banka nuk ka zbatuar përjashtimin e parashikuar nga ndryshimet e SNRF 16 Adaptimi i këtyre standardeve nuk ka përcaktuar efekte thelbësore në shumat e njohura në bilancin e gjendjes ose pasqyrën e të ardhurave.

2. BAZAT E PËRGATITJES (VAZHDIM)

2.3 Standardet e reja dhe te ndryshuara dhe interpretimi i tyre (vazhdim)

2.3.2 Standardet, ndryshimet në standarde dhe interpretimet e lëshuara por që nuk janë ende efektive

Standardet, ndryshimet në standarde dhe interpretimet që janë lëshuar, por që nuk janë ende efektive, deri në datën e lëshimit të pasqyrave financiare janë shpallur më poshtë. Banka synon të adaptoj këto standarde, nëse janë të zbatueshme, kur ato të bëhen efektive.

Më 31 dhjetor 2020, Komisioni Evropian miratoi ndryshimet e mëposhtme në parimet e Kontabilitetit të zbatueshme për raportimin, të cilat hynë në fuqi më ose pas 1 Janarit 2021:

- Ndryshimet në SNRF 4: Kontratat e Sigurimit - shtyrja e SNRF 19
- Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39, SNRF 7, SNRF 4 dhe SNRF 16 Reforma e Vlerësimit të Normës së Interesit - Faza 2 (Gusht 2020)

Më 31 dhjetor 2020, IASB lëshoi standardet, ndryshimet, interpretimet ose rishikimet e mëposhtme, aplikimi i të cilave i nënshtrohet përfundimit të procesit të miratimit nga organet kompetente të Komisionit Evropian, i cili është ende në vazhdim:

- SNRF17 Kontratat e Sigurimit (maj 2017) përfshirë ndryshimet në SNRF 17: Kontratat e Sigurimit (Qershor 2020);
- Ndryshimet në SNK 1: Paraqitja e Pasqyrave Financiare: Klasifikimi i Pasurive si afatshkurter dhe afatgjate dhe Klasifikimi i Detyrimeve si afatshkurter dhe afatgjate - Shtyrja e datës së hyrjes në fuqi (janar 2020 dhe 15 korrik 2020, përkatësisht)
- Ndryshimet në SNRF3: Kombinimet biznesore (Maj 2020);
- Ndryshimet në SNK 16: Prona, Impiantet dhe Pajisjet (Maj 2020);
- Ndryshimet në SNK 37 Provizionet, Detyrimet kontigjente dhe Pasuritë kontigjente (Maj 2020);
- Ndryshimet në përmirësimet vjetore 2018-2020 (Maj 2020).

Këto standarde nuk pritet të ndikojnë ndjeshëm në pasqyrat financiare të Bankës.

2.4 Monedha funksionale dhe prezantuese

Këto pasqyra financiare paraqiten në EUR, e cila është monedha funksionale e Bankës. Të gjitha shumat janë rrumbullakosur në mijërat më të afërt, përveç kur tregohet ndryshe.

2.5 Përdorimi i gjykimeve dhe vlerësimeve

Gjatë përgatitjes së këtyre pasqyrave financiare, menaxhmenti ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave të kontabilitetit të Bankës dhe shumat e raportuara të aktiveve, pasiveve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet themelore rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet në vlerësime njihen në mënyrë të mundshme.

Informacioni në lidhje me fushat domethënëse të pasigurisë së vlerësimit dhe gjykimeve kritike në zbatimin e politikave të kontabilitetit që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare përkthehen në shënimet 3, 4 dhe 25.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në menyrë konsistente në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

a) Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi

Sipas SNRF 9 Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. "Norma efektive e interesit" është ajo normë që diskonton saktësisht pagesa të ardhshme të parave të gatshme ose arkëtimet gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më e shkurtër) për:

- vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare; ose
- koston e amortizuar të detyrimit financiar.

Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson rrjedhat e ardhshme të pasasë duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar por jo humbjet e ardhshme kreditore. Për pasuritë financiare të rëna në vlerë, një normë efektive e interesit të rregulluar nga kredia llogaritet duke përdorur rrjedhat e ardhshme të vlerësuar të pasasë duke përfshirë humbjet e pritshme kreditore

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshinë të gjitha kostot e transaksionit të tarifave dhe komisionet dhe zbritjet e tjera të paguara ose pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit, norma efektive e interesit zbatohet në vlerën kontabël bruto të pasurive (kur pasuritë nuk janë të rëna në vlerë) ose në koston e amortizuar të detyrimit.

Sidoqoftë, sipas SNRF 9 për pasuritë financiare që kanë pasur rënie në vlerën kreditore pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të pasurisë financiare. Nëse pasuria nuk është më e rënë në vlerën kreditore, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi rikthehet në bazë bruto.

Sipas SNRF 9 për pasuritë financiare të cilat kanë rënë në vlerën kreditore në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit të rregulluar nga kredia në koston e amortizuar të pasurisë. Llogaritja e të ardhurave nga interesi nuk kthehet në baza bruto, edhe nëse risku kreditor i pasurisë përmirësohet.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ) përfshijnë:

- interesin nga pasuritë dhe detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv; dhe interesi nga instrumentet e borxhit të matur në VDATGJ të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

b) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit për një pasuri ose detyrim financiar përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Sipas SNRF 15, Banka fiton të ardhura nga tarifat dhe komisionet nga një gamë e larmishme e shërbimeve financiare që u ofron klientëve të saj. Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet njihen në një shumë që reflekton konsideratën në të cilën Banka pret të ketë të drejtë në këmbim të ofrimit të shërbimeve. Detyrimet e performancës, si dhe kohëzgjatja e plotësimit të tyre, identifikohen dhe përcaktohen në fillim të kontratës. Kontratat e të ardhurave të Bankës zakonisht nuk përfshijnë detyrime të shumta të performancës

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

b) Tarifat dhe komisionet (vazhdim)

Shërbimet që Banka ofron për klientët e saj, duhet të paguhen menjëherë pas përbushjes së një shërbimi në një moment të caktuar. Banka në përgjithësi ka konkluduar se janë thelbësore kontratat e saj të të ardhurave sepse zakonisht i kontrollojnë shërbimet përpara se t'i transferojë ato tek klienti.

Shpenzimet e tjera për tarifa dhe komisione lidhen kryesisht me komisione për transaksione dhe shërbime, të cilat regjistrohen si shpenzim në momentin e pranimit të shërbimit.

Një kontratë me një klient që rezulton në një instrument financiar të njohur në pasqyrat financiare të Bankës mund të jetë pjesërisht në fushën e SNRF 9 dhe pjesërisht në fushën e SNRF 15. Nëse ky është rasti, atëherë Banka së pari zbaton SNRF 9 për tu ndarë dhe mat pjesën e kontratës që është në fushën e SNRF 9 dhe më pas zbaton SNRF 15 për pjesën e mbetur.

c) Qiratë

Në fillimin e një kontrate, Banka vlerëson nëse një kontratë është, ose përmban, një qira. Një kontratë është, ose përmban, një qira nëse kontrata përcjell të drejtën për të kontrolluar përdorimin e një pasurie të identifikuar për një periudhë kohe në këmbim të vlerësimit.

Kjo politikë zbatohet për kontratat e lidhura (ose ndryshuar) në ose pas 1 janarit 2019.

Në fillim ose në modifikimin e një kontrate që përmban një komponent qiraje, Banka cakton konsideratë në kontratë për secilin komponent të qirasë në bazë të çmimit të saj relativ të pavarur. Sidoqoftë, për qiradhëniet e degëve dhe ambienteve të zyrave, Banka ka zgjedhur që të mos ndajë përbërësit jo-qira dhe llogaritë për përbërësit e qirasë dhe jo-qirasë si një përbërës i vetëm i qirasë.

Banka njeh një pasuri të së drejtës së përdorimit dhe një detyrim të qirasë në datën e fillimit të qirasë. E drejta e përdorimit të pasurisë fillimisht matet me kosto, i cili përfshin shumën fillestare të detyrimit të qirasë rregulluar për çdo pagesë qiraje të bërë në ose para datës së fillimit, plus çdo kosto fillestare direkte të kryer dhe një vlerësim të kostove për të demoluar dhe hequr çdo përmirësim i bërë në degë ose ambiente zyre.

E drejta e përdorimit të pasurisë zhvlerësohet më pas duke përdorur metodën lineare nga data e fillimit deri në fund të afatit të qirasë. Për më tepër, e drejta e përdorimit të pasurisë reduktohet në mënyrë periodike nga humbjet e zhvlerësimit, nëse ka, dhe rregullohet për disa matje të detyrimit të qirasë.

Detyrimi i qirasë fillimisht matet me vlerën aktuale të pagesave të qirasë që nuk janë paguar në datën e fillimit, zbriten duke përdorur normën inkrementale të interesit në qira ose, nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet lehtësisht, norma rritëse e huamarrjes së Bankës. Në përgjithësi, Banka përdor normën e saj të huamarrjes si normë skontimi.

Banka përcakton normën e saj të huamarrjes duke analizuar huazimet e saj nga burime të ndryshme të jashtme dhe bën rregullime të caktuara për të pasqyruar kushtet e qirasë dhe llojin e pasurisë të marrë me qira. Pagesat e qirasë të përfshira në matjen e pasivit të qirasë përfshijnë sa vijon:

- pagesa fikse, përfshirë pagesat fikse në thelb;
- pagesa të ndryshueshme të qirasë që varen nga një indeks ose një normë, e matur fillimisht duke përdorur indeksin ose normën në datën e fillimit;
- shumat që pritet të paguhen nën një garanci të vlerës së mbetur; dhe
- çmimi i ushtrimit nën një opsion blerjeje që Banka është e arsyeshme e sigurt për të ushtruar, pagesa me qira në një periudhë opsionale rinovimi nëse Banka është e sigurt se do të ushtrrojë një mundësi zgjatjeje dhe gjobat për përfundimin e parakohshëm të një qiraje përveç nëse Banka është e arsyeshme e sigurt të mos përfundojë në fillim të vitit 2020.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

c) Qiratë (vazhdim)

Detyrimi i qirasë matet me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Ajo ri-vlerësohet kur ka një ndryshim në pagesat e ardhshme të qirasë që vijnë nga një ndryshim në një indeks ose normë, nëse ka një ndryshim në vlerësimin e Bankës të shumës që pritet të paguhet nën një garancion të vlerës së mbetur, nëse Banka ndryshon vlerësimin e saj nëse do të ushtrojë një mundësi blerjeje, zgjatjeje, përfundimi ose nëse ka një pagesë fikse të rishikuar të qirasë.

Kur detyrimi i qirasë ri-vlerësohet në këtë mënyrë, një rregullim përkatës bëhet në vlerën kontabël të së drejtës së përdorimit të pasurisë, ose regjistrohet në fitim ose humbje nëse vlera kontabël e së drejtës së përdorimit të pasurisë është zvogëluar në zero.

Banka paraqet të drejtën e përdorimit të pasurive dhe detyrimet e qirasë në Shënimin 22 dhe veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar.

Qiratë afatshkurtra dhe qiratë e pasurive me vlerë të ulët

Banka ka zgjedhur të mos njohë të drejtën e përdorimit të pasurive dhe detyrimeve të qirave për qiratë me vlerë të ulët dhe afatshkurtra, duke përfshirë qiranë e pajisjeve të IT-së. Banka njuh pagesat e qirasë të shoqëruara me këto qira si një shpenzim mbi një bazë lineare gjatë afatit të qirasë.

d) Shpenzimet e tatimit

Tatimi aktual përfshinë tatimin që pritet të paguhet ose arkëtohet për të ardhurat ose humbjet e tatueshme për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

Pasuritë dhe detyrimet aktuale tatimore kompensohen vetëm nëse përmbushen disa kritere të caktuara.

(i) Tatimi aktual

Current tax is the expected tax payable or receivable on the taxable income or loss for the year, using tax rates enacted or substantively enacted at the reporting date, and any adjustment to tax payable in respect of previous years.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet mbi diferencat e përkohshme që dalin midis bazës tatimore dhe vlerës kontabël neto të pasurive dhe detyrimeve në pasqyra financiare. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme që lindin me rastin e njohjes fillestare të pasurive ose detyrimeve të transaksioneve që nuk përbëjnë një kombinim biznesi dhe që nuk ndikojnë as në fitimin, as në humbjen kontabël dhe as në atë të tatueshme.

Matja e tatimit të shtyrë reflekton pasojat tatimore që do ta përcjellin mënyrën në të cilën Banka pret në fund të periudhës raportuese që të mbulojë apo vendosë vlerën kontabël të mjeteve dhe detyrimeve të saj.

Tatimi i shtyrë matet sipas normave tatimore që priten të aplikohen në diferencat e përkohshme kur ato kthehen, përmes normave tatimore në fuqi në datën e raportimit. Pasuritë dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen ndërmjet tyre nëse ka një të drejtë ligjore për ta kompensuar me mjetin dhe detyrimin e tatimit dhe kur ndërlidhen me tatimet e pagueshme kundrejt autoritetit të njëjtë tatimor.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

d) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

(ii) Tatimi i shtyer (vazhdim)

Tatimet shtesë që vijnë si rezultat i shpërndarjes së dividendës nga ana e Bankës njihen në të njëjtën kohë kur edhe njihen detyrimet për ta paguar dividendën respektive.

Një pasuri tatimore e shtyrë njihet për humbjet sipas tatimeve, kredive tatimore dhe dallimet e përkohshme të zbritshme të pashfrytëzuara, vetëm në atë masë që është e mundur të shfrytëzohet për fitimet e ardhshme të tatueshme kundër të cilave mund të shfrytëzohet kjo pasuri. Pasuritë e tatimit të shtyrë rishikohen në secilën datë të raportimit dhe reduktohen në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi të realizohen.

(iii) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve tatimore të pasigurta dhe nëse tatimi apo interesat shtesë mund të jenë të pagueshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacione të reja mund të bëhen të disponueshme dhe të bëjnë që Banka të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me adekuatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikojnë në shpenzimet tatimore në periudhën në të cilën është bërë një përcaktim i tillë.

e) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj rivlerësohen në valutën funksionale përkatëse të Bankës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet në valutë të huaj në datën e raportimit konvertohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit të asaj date.

Fitimi ose humbja nga zërat monetar është diferenca ndërmjet kostove të amortizuara në valutë funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës si dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj me kursin e këmbimit në fundin e vitit. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në valutë të huaj që maten me vlerën e drejtë janë konvertuar në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jo-monetarë që maten në bazë të kostos historike në valutë të huaj, konvertohen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat që lindin nga rivlerësimi njihen në fitim ose humbje.

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

(i) Njohja dhe matja fillestare

Banka fillimisht njehë huatë dhe paradhëniet, depozitat, letrat me vlerë të emetuara të borxhit, huazimet dhe detyrimet e varura në datën në të cilën ato janë origjinuar. Të gjitha instrumentet e tjerë financiarë (përfshirë blerjet në rrugë të rregullt dhe shitjet e pasurive financiare) njihen në datën e tregtisë, që është data në të cilën Banka bëhet palë në dispozitat kontraktuale të këtij instrumenti. Një pasuri ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus, për një zë jo në VDATGJ, kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të tij. Vlera e drejtë e një instrumenti financiar në njohjen fillestare është zakonisht çmimi i tij i transaksionit. Shikoni Shënimin f) vii) për një përshkrim të politikës nëse vlera e drejtë e një instrumenti financiar në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si e matur me: koston e amortizuar, VDATGJ ose VDPFH.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Një pasuri financiare matet me koston e amortizuar nëse plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e pasurive për mbledhjen e rrjedhave kontraktuale të parasë; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiar japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar. Një instrument borxhi matet në VDATGJ vetëm nëse plotëson të dyja këto kushte dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:
- pasuritë mbahen brenda një modeli biznesi objektiv i të cilit arrihet si nga mbledhja e rrjedhat kontraktuale të parasë dhe shitja e pasurive financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiar japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar

Për njohjen fillestare të një investimi kapital që nuk mbahet për shitje, Banka mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme për të paraqitur ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë në ATGJ. Kjo zgjedhje bëhen në bazë të investimeve për investime. Të gjitha pasuritë financiare të bankës klasifikohen si të matura me koston e amortizuar ose në VDATGJ.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Banka bën një vlerësim të objektivit të një modeli biznesi në të cilin një pasuri është mbajtur në një nivel të portofolit, sepse kjo më së miri reflekton mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe i jepet informacioni menaxhmentit. Informacioni i konsideruar përfshinë:

- politikat dhe objektivat e deklaruara për portofolin dhe funksionimin e këtyre politikave në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e menaxhmentit fokusohet në fitimin e të ardhurave nga interesi kontraktual, duke ruajtur një profil të caktuar të normës së interesit, duke përputhur kohëzgjatjen e pasurive financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë ato pasuri ose realizimin e rrjedhës së parasë nëpërmjet shitjes së pasurive;
- si vlerësohet dhe raportohet performanca e portofolit të menaxhmentin e Bankës;
- risqet që ndikojnë në ecurinë e modelit të biznesit (dhe pasuritë financiare të mbajtura brenda modelit të biznesit) dhe si menaxhohen ato risqet;
- se si menaxherët e biznesit janë kompensuar - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të pasurive të administruara ose rrjedhat së parasë kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuenca, vëllimi dhe koha e shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet për shitjet e tilla dhe pritshmëritë e tij për aktivitetin e ardhshëm të shitjes. Megjithatë, informacioni rreth aktivitetit të shitjeve nuk konsiderohet veç e veç, por si pjesë e një vlerësimi të përgjithshëm se si është arritur objektivi i Bankës për menaxhimin e pasurive financiare dhe si realizohen rrjedha të parasë.

Banka nuk mban ndonjë pasuri financiare që mbahet për tregtim ose menaxhim dhe performanca e të cilave vlerësohet sipas VDPFH.

Vlerësimi nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit - Për qëllimet e këtij vlerësimi, 'principalit' përcaktohet si vlera e drejtë e pasurisë financiare në njohjen fillestare. 'Interesi' përcaktohet si një shpërblim për vlerën kohore të parasë dhe për riskun kreditor që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për risiqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. risku i likuiditetit dhe kostot administrative) si dhe për marzhën e fitimit.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Vlerësimi nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (vazhdim)

Në vlerësimin nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, Banka konsideron kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshinë vlerësimin nëse pasuritë financiare përmbajnë një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e rrjedhat kontraktuale të parasë në mënyrë që ajo të mos plotësojë këtë kusht. Gjatë marrjes së vlerësimit, Banka konsideron:

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin sasinë dhe kohën e rrjedhave të parasë ;
- karakteristikat e borxhit;
- parapagimi dhe afatet e zgjatjes;
- kushtet që kufizojnë pretendimet e Bankës për rrjedhat e parasë nga pasuritë e specifikuar; dhe
- karakteristika që ndryshojnë konsideratën për vlerën kohore të parasë - p.sh., rivendosjen periodike të normave të interesit.

Banka ka një portofol kredie afatgjatë me normë fikse për të cilën Banka ka mundësi të propozojë rishikimin e normës së interesit në datat e rivendosjes periodike. Këto të drejta të rivendosjes janë të kufizuara në normën e tregut në kohën e rishikimit. Huamarrësit kanë një mundësi që të pranojnë normën e rishikuar ose të shlyejnë huanë në parim pa dënim. Banka ka përcaktuar që rrjedhat kontraktuale të parasë të këtyre kredive janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit sepse opsioni ndryshon normën e interesit në një mënyrë që është konsideratë për vlerën kohore të parasë, riskun e kredisë, risqet e tjera bazë të huadhënies dhe kostot që lidhen me shumat kryesore të papaguara

Riklasifikimet

Pasuritë financiare nuk janë riklasifikuar pas njohjes së tyre fillestare, përveç në periudhën pas ndryshimit të modelit të biznesit të saj për menaxhimin e pasurive financiare.

(iii) Ç'regjistrimi

Pasuritë financiare

Banka çregjistron një pasuri financiare kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhjet e parave nga pasuria financiare ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje të parave kontraktuale në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha risiqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare janë transferuar ose në të cilat Banka as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha risqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e pasurisë financiare. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar apo mbajtur nga Banka njihet si një pasuri ose detyrim në vete.

Banka hyn në transaksione me të cilat transferon pasuritë e njohura në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, por ruan të gjitha ose në thelb të gjitha risiqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjese të tyre. Në raste të tilla, pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen. Shembuj të transaksioneve të tilla janë huatë e letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe riblerjes.

Kur pasuritë i shiten një pale të tretë me një normë totale të kthimit në pasuritë e transferuara, transaksioni trajtohet si një transaksion financimi i siguruar, i ngjashëm me transaksionet e shitjeve dhe të riblerjes, sepse Banka mban të gjitha ose në thelb të gjitha risqet dhe shpërblimet e pronësisë së këtyre pasurive.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Ç'regjistrim (vazhdim)

Pasuritë financiare (vazhdim)

Në transaksionet në të cilat Banka nuk ruan ose transferon në thelb të gjitha risqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare dhe mban kontrollin mbi pasurinë, Banka vazhdon të njohë pasurinë deri në masën e përfshirjes së saj të vazhdueshme, të përcaktuar sipas masës për të cilën ajo është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

Detyrimet Financiare

Banka ç'regjiston një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Modifikimet e pasurive dhe detyrimeve financiare

Pasuritë financiare

Nëse kushtet e një pasurie financiare ndryshohen, Banka vlerëson nëse rrjedhat kontraktuale të parasë të pasurisë së modifikuar janë në thelb të ndryshme. Nëse rrjedhat e parasë janë substancialisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale në rrjedhat e parasë nga pasuria financiare fillestare, konsiderohen se kanë skaduar.

Në këtë rast, pasuritë financiare origjinale ç'regjistrohen dhe një pasuri financiare e re njihet me vlerën e drejtë.

Në këtë rast, pasuria fillestare financiare ç'regjistrohet dhe një pasuri e re financiare njihet me vlerën e drejtë plus çdo kosto të pranueshme të transaksionit. Çdo tarifë e marrë si pjesë e modifikimit llogaritet si më poshtë:

- tarifatat që merren parasysh në përcaktimin e vlerës së drejtë të pasurisë së re dhe tarifatat që përfaqësojnë rimbursimin e kostove të pranueshme të transaksionit përfshihen në matjen fillestare të pasurisë; dhe
- tarifatat e tjera përfshihen në fitim ose humbje si pjesë e fitimit ose humbjes nga ç'regjistrimi.

Nëse rrjedhat e parasë së pasurisë së modifikuar të bartur me koston e amortizuar nuk janë në thelb të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrimin e pasurisë financiare. Në këtë rast, Banka rikalkulon vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe njeh shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikuar në fitim ose humbje. Nëse një ndryshim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë fitimi ose humbja paraqitet së bashku me humbjet nga rënia në vlerë. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhura nga interesi.

Detyrimet financiare

Banka e ç'regjiston një detyrim financiar kur kushtet dhe rrjedhja e parasë e atij detyrimi ndryshojnë thelbësisht. Në këtë rast, detyrimi i ri financiar bazohet me kushtet e reja të ndryshuara në vlerën e tij të drejtë. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar që ç'regjistrohet dhe shumës së paguar njihet si fitim ose humbje. Konsiderata e paguar përfshin pasuritë jo-financiare të transferuara, nëse ka, dhe supozimit të detyrimit, duke përfshirë ndryshim e ri të detyrimit financiar.

Nëse ndryshimi i detyrimit financiar nuk llogaritet si ç'regjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rikalkulohet duke zvogëluar rrjedhjen e parasë në normën efektive origjinale të interesit dhe shuma e fituar ose e humbur, regjistrohet si fitim ose humbje.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Detyrimet financiare (vazhdim)

Për detyrimet financiare me normë të ndryshueshme, norma efektive origjinale e interesit e përdoruar për të kalkuluar ndryshimet në fitim ose humbje rregullohet ashtu që të reflektojë kushtet aktuale të tregut në kohën e modifikimit. Çdo kosto dhe tarifë e shkaktuar njihet si një rregullim i vlerës kontabël të detyrimit dhe amortizohet gjatë periudhës së mbetur të detyrimit financiar të modifikuar duke rillogaritur normën efektive të interesit në këtë instrument.

(v) Netimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare netohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë, dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtën ligjore për të netuar shumat dhe ajo synon ose të shlyejë ato në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti komercial i bankës.

(vi) Matja me kosto të amortizuar

‘Kosto e amortizuar’ e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, dhe për pasuritë financiare të rregulluara për ndonjë zbritje të pritshme të humbjes nga kreditë. ‘Vlera kontabël bruto e një pasurie financiare’ është kostoja e amortizuar e një pasurie financiare përpara se të korrigjohet për çdo zbritje të humbjes së pritshme kreditore.

(vii) Matja me vlerë të drejtë

‘Vlera e drejtë’ është çmimi me të cilin pasuria mund të shitet, ose një detyrim të transferohet, në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron riskun e mosekzekutimit të tij.

Kur është e mundur, Banka përcakton vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në tregun aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin.

Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshinë gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit -për shembull; vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë. Nëse Banka vendos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një pasuri apo detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet të vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, i rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë është njohur në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit por jo më vonë se vlerësimi që mbështetet plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(vii) Matja me vlerë të drejtë (vazhdim)

Nëse një pasuri ose një detyrim i matur me vlerën e drejtë ka një çmim oferte dhe një çmim kërkesë, atëherë Banka mat pasuritë dhe pozicionet e gjata me një çmim oferte dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me një çmim kërkesë.

Vlera e drejtë e një kërkesë për depozita nuk është më e vogël se shuma e pagueshme në kërkesë, e zbritur nga data e parë në të cilën shuma mund të kërkohej të paguhet.

Banka njih transferime midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë që nga fundi i periudhës së raportimit gjatë së cilës ndryshimi ka ndodhur në nivelet e VD (shënimi 4).

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë

Banka njih lejimet e humbjes për HPK në instrumentet e mëposhtëm financiare që nuk maten në VDPFH:

- pasuritë financiare që janë instrumente borxhi; dhe
- angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare të lëshuara (më parë, zhvlerësimi ishte matur nën SNK 37 Provizione, Detyrime kontabël dhe aktive të kushtëzuara).

Banka do të njohë provizionet e humbjeve në një shumë të barabartë me HPK-të përgjatë jetës, përveç në rastet e mëposhtme, për të cilat shuma e njohur do të jetë HPK 12-mujore:

- Letra me vlerë të investimeve në borxh që përcaktohet se kanë rrezik të ulët kredie në datën e raportimit. Banka konsideron se një obligacion ka rrezik të ulët kredie kur vlerësimi i rrezikut të kredisë është ekuivalent me përkufizimin e kuptuar globalisht si "shkallë-investimi"; dhe
- Kredi dhe letra me vlerë të investimeve të borxhit për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

Matja e HPKs

HPK janë një vlerësim i ponderuar i probabilitetit të humbjeve kreditore dhe do të maten si më poshtë:

- pasuritë financiare që nuk janë të rëna në vlerë në datën e raportimit: vlera aktuale e të gjitha humbjeve në mjete monetare - d.m.th. Diferenca midis rrjedhave të parasë që i detyrohen njësisë ekonomike në përputhje me kontratën dhe rrjedhat e parasë që Banka pret të marrë;
- pasuritë financiare që janë të rëna në vlerë në datën e raportimit: diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të rrjedhave të parasë të ardhshme të vlerësuara;

Skkontoni flukseve të ardhshme të parave, përdoren normat e mëposhtme të skontimit:

- *pasuritë financiare të ndryshme nga pasuritë financiare të blera ose të dëmtuara (POCI) dhe të arkëtueshmet e qirasë*: norma origjinale e interesit efektiv ose një vlerë e përafërt e tyre;
- *pasuritë POCI*: një normë interesi efektive e kredive e axhustuar;
zotimet e kredive të patërhequra: norma efektive e interesit, ose një përafrim i tyre, që do të zbatohet për pasurinë financiare që rezulton nga zotimi i kredisë; dhe
- *kontratat e lëshuara të garancioneve financiare*: norma që pasqyron vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parave dhe rreziqet që janë specifike për flukset e parave.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

- *zotimet e kredive*: vlera aktuale e diferencës ndërmjet rrjedhave kontraktuale të parasë që i detyrohen Bankës nëse tërheqja e zotimit dhe rrjedhat e parasë që Banka pret të marrë; dhe
- *kontratat e garancioneve financiare*: vlera aktuale e pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin minus shumat që Banka pret të kthejë

Përkufizimi i vonesave

Sipas SNRF 9, Banka do të konsiderojë një pasuri financiare në vonesë kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e tij të kredisë në Bankë në tërësi, pa pasur nevojë nga ana e Bankës për veprime të tilla si realizimi i sigurisë (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- huamarrësi ka më shumë se 90 ditë të kaluara për çdo detyrim material kredie për Bankën.

Ky përkufizim është kryesisht në përputhje me përkufizimin e përdorur për qëllime rregullatore për kreditë e klasifikuara si të dyshimta ose humbje (shih Shënimin 3 (vii)).

Në vlerësimin nëse një huamarrës është në vonesë, Banka do të konsiderojë që treguesit janë në përputhje me kërkesat rregullatore të riskut për klasifikimin e huave si të dyshimta ose të humbura:

- cilësore: p.sh. shkeljet e kovenantave kontraktuale;
- sasiorë: p.sh. statusi i vonuar dhe mos pagesa e një detyrimi tjetër të të njëjtit huamarrës në Bankë; dhe
- klasifikimi rregullator i riskut të huamarrësve të njëjtë në banka të tjera.

Inputet në vlerësimin nëse një instrument financiar është në vonesë dhe rëndësia e tyre mund të ndryshojë me kalimin e kohës për të reflektuar ndryshimet.

Vlerësimi i riskut kreditor

Banka vendosë çdo ekspozim në një shkallë të riskut kreditor bazuar në kërkesat e përcaktuara nga rregullorja e Menaxhimit të Riskut Kreditor, duke përdorur faktorë cilësor dhe sasior që janë tregues të rrezikut të mospagimit. Përveç klasave të rrezikut të paraqitura për qëllime rregullatore, Banka identifikon dhe monitoron veçmas kreditë standarde në vonesë nga kreditë standarde jo në vonesë. Çdo ekspozim do të alokohet në një shkallë të riskut kreditor në njohjen fillestare bazuar në informacionin e disponueshëm në lidhje me huamarrësit. Ekspozimet do t'i nënshtrohen një monitorimi të vazhdueshëm, i cili mund të rezultojë në një ekspozim të zhvendosur në një shkallë të ndryshme të riskut kreditor.

Rritja e konsiderueshme në riskun kreditor

Rritja e ndjeshme e riskut të vonesave dhe vonesat vet janë janë përcaktuesit kryesorë për llogaritjen e humbjeve të pritura të kredisë.

Në secilën datë raportimi, Banka vlerëson nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të riskut të kreditor duke krahasuar: (i) riskun që kredia do të jetë në vonesë në datën e raportimit ose pas datës së raportimit (ii) riskun e vonesave të vlerësuar në ose pas data e njohjes fillestare të saj.

Gjatë kryerjes së këtij vlerësimi, Banka konsideron informacion të parashikuar dhe historik të arsyeshëm dhe të mbështetur për hua individuale, ose grup kredish kur informacioni i arsyeshëm dhe i përkrahshëm nuk është i disponueshëm në baza individuale. Matja e modelit HPK pasqyron modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë së kredisë së instrumenteve financiare, të shprehur në drejtim të rritjes së konsiderueshme të kredisë.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Rritja e ndjeshme në riskun kreditor (vazhdim)

Kur instrumentet financiare fillimisht gjenerohen, kompensimi i humbjes matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritura të kredisë 12-mujore. Kur risku i vonësive të instrumentit është rritur ndjeshëm që nga krijimi i tij, Banka do të mas lejimin e humbjes në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë.

Banka do të monitorojë efektivitetin e kritereve të përdorura për të identifikuar rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë me rishikime të rregullta për të konfirmuar se:

- kriteret janë të afta të identifikojnë rritje të konsiderueshme të riskut kreditor para se një ekspozim të jetë në vonësë;
- koha mesatare midis identifikimit të një rritje të konsiderueshme të riskut kreditor dhe parazgjedhjes duket e arsyeshme; dhe
- ekspozimet në përgjithësi nuk transferohen direkt nga matja e HPK 12-mujore ndaj rënjes së vlerës të kredisë.

Përcaktimi nëse risku kreditor është rritur ndjeshëm

Sipas SNRF 9, kur përcaktohet nëse risku kreditor (d.m.th. risku i vonësës) për një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Banka do të konsiderojë informata të arsyeshme dhe të mbështetshme që janë relevante dhe të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme, informacion cilësor dhe analiza bazuar në përvojën historike të Bankës, vlerësimin e kredive të ekspertëve dhe informacionin e ardhshëm.

Banka do të identifikojë kryesisht nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e riskut kreditor për një ekspozim që ndryshon klasifikimin e riskut rregullator nga standardi për tu shikuar në përputhje me politikën e Bankës për klasifikimin e riskun rregullator. Të gjitha kreditë që shfaqin rritje të ndjeshme në riskun kreditor klasifikohen në Kategorinë 2.

Si një rezervë, dhe siç kërkohet nga SNRF 9, Banka me gjasë do të konsiderojë se një rritje e ndjeshme e riskut kreditor ndodh jo më vonë se kur një pasuri është më shumë se 30 ditë në vonësë. Banka do të përcaktojë ditët e kaluara duke numëruar numrin e ditëve që nga data më e hershme e kaluar për të cilën pagesa e plotë nuk është pranuar.

Si një rezervë tjetër, Banka do të konsiderojë si një rritje e ndjeshme e riskut kreditor, nëse kredia klasifikohet nga standardi në ndjekje ose në një klasë më të keqe të riskut ose kreditë e tjera të të njëjtit klient me Bankën janë klasifikuar nga standardi në ndjekje ose në një shkallë më keq të riskut. Banka gjithashtu do të konsiderojë që risku është rritur nëse klienti kërkon një ristrukturim me masa lehtësuese siç janë: maturimi i zgjatur, kësti më i ulët, norma e interesit më e ulët, përjashtimet nga ndëshkimet dhe interesi i akumuluar.

Grupimi i kredive

Vlerësimi i përgjithshëm i probabilitetit të dështimit (PD)

Për qëllime të një vlerësimi të përgjithshëm të PD-së, BPB grupon kreditë në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut kreditor që janë tregues i aftësisë së debitorit për të paguar të gjitha shumat e duhura sipas kushteve kontraktuale.

Duke marrë parasysh profilin e riskut kreditor për kreditë e saj, BPB ka zgjedhur të grupojë kreditë në bazë të tipit të klientit (bizneset e mëdha dhe të mesme, bizneset e vogla, individët) dhe llojit të produktit (biznesore, hipotekare, konsumuese).

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Grupimi i kredive (vazhdim)

Vlerësimi i përgjithshëm i probabilitetit të dështimit PD (vazhdim)

Egziston një segmentim i portfolios së kredive bazuar në karakteristikata e ngjajshme të riskut. Më poshtë janë paraqitur 7 segmente të portfolios së kredisë dhe të kartave të kreditit:

- Korporatë
- Mikro
- Agro
- Hipotekare
- Veteranet dhe Invalidet
- Konsumuese
- Kartat e kreditit

Vlerësimi përgjithëshëm i kredive në dështim (KND)

Për qëllim të vlerësimit të përgjithëshëm KND-ve, kreditë janë grupuar në bazë të:

- ciklit të rikuperimit të mjeteve monetare për kreditë jo performuese;
- lloji i kolateralit (d.m.th. kolateral i pasurive të paluajtshme); dhe
- kthimi pas shlyerjeve.

BPB rishikon në bazë vjetore kufijtë dhe kriteret e përcaktuara për të siguruar që ato të mbeten të vlefshme pas ndryshimeve të mundshme në madhësinë dhe përbërjen e portfolios të kredive.

Pasuritë financiare të ndryshuara

Kushtet kontraktuale të një kredie mund të ndryshohen për një numër arsyesh, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut, mbajtjen e klientëve dhe faktorëve të tjerë që nuk lidhen me një përkeqësim të tanishëm ose potencial të kredisë së klientit. Një kredi ekzistuese, kushtet e të cilave janë modifikuar, mund të ç'regjistrohen dhe kredia e rinegociuar të njihet si një kredi e re me vlerë të drejtë.

POCI: Pasuritë e blera ose të gjeneruara nga rënia në vlerë (POCI) janë pasuritë financiare që kanë rënë në vlerë në njohjen fillestare. Këto pasuri regjistrohen me vlerën e drejtë në njohjen fillestare dhe të ardhurat nga interesi njihen më pas në bazë të një EIR të rregulluar nga kredia. HPK-të njihen vetëm në masën që ka një ndryshim pasues në humbjet e pritshme të kredisë. Për pasuritë financiare për të cilat Banka nuk ka shpresa të arsyeshme për mbulimin e të gjithë shumës së mbetur, ose një pjesë të saj, vlera kontabël bruto e pasurisë financiare zvogëlohet. Kjo konsiderohet një çregjistrim (i pjesëshëm) i pasurisë financiare.

Sipas SNRF 9, kur kushtet e një pasurie financiare ndryshohen dhe modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim, Banka do të shqyrtojë nëse risku kreditor së pasurive është rritur ndjeshëm duke analizuar faktorët sasiore dhe cilësorë që ndikojnë në riskun e dështimit.

Banka rinegocion kredi për klientët në vështirësi financiare (të referuara si 'aktivitete të ristrukturimit') për të maksimizuar mundësitë e grumbullimit dhe minimizuar riskun e dështimit. Sipas politikës së ristrukturimit të bankës, ristrukturimi i kredisë jepet në baza selektive nëse debitori momentalisht është në vonesë të borxhit të tij ose nëse ka një risk të lartë të vonesës, ka dëshmi se debitori ka bërë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të paguar sipas kontratës fillestare kushtet dhe debitori pritet të jetë në gjendje të përmbushë kushtet e rishikuara.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Pasuritë financiare të ndryshuara (vazhdim)

Termet e rishikuara zakonisht përfshijnë zgjatjen e maturimit, ndryshimin e kohës së pagesave të interesit dhe ndryshimin e kushteve të konventave të kredisë. Si kreditë individuale ashtu edhe ato biznesore janë subjekt i politikës së ristrukturimit të borxhit.

Në përgjithësi, ristrukturimi është një tregues cilësor i vonesës dhe renjës në vlerë kreditore dhe pritjet e ristrukturimit janë të rëndësishme për të vlerësuar nëse ka një rritje të konsiderueshme të riskut kreditor.

Pas ristrukturimit, një klient duhet të tregojë sjellje të mirë pagese në mënyrë të qëndrueshme përpara se ekspozimi të matet në një shumë të barabartë me HPK-të 12-mujore.

Inputet në matjen e HPK-së

Inputet kryesore në matjen e HPK-ve ka të ngjarë të jenë termi strukturat e ndryshoreve të mëposhtme:

- probabiliteti i dështimit PD;
- kreditë në dështim (KND); dhe
- ekspozimi në dështim (END).

Këta parametra do të rrjedhin nga modelet statistikore të zhvilluara brenda vendit dhe të dhëna të tjera historike që përdorin modelet rregullore. PD-të do të rregullohen për të pasqyruar informacionin e ardhshëm si më poshtë.

Nivelet e riskut kreditor do të jenë një input primar në përcaktimin e strukturës së afateve të PD për ekspozimet. Banka do të përdorë modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të gjeneruar vlerësime të PD të jetës së mbetur të ekspozimeve si dhe këto pritjet të ndryshojnë si pasojë e kalimit të kohës.

Kjo analizë do të përfshijë identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve ndërmjet ndryshimeve në normat e vonuara dhe ndryshimet në faktorët kryesorë makroekonomikë, si dhe analizën e thellë të ndikimit të disa faktorëve të tjerë (p.sh. përvojën e ristrukturimit) në riskun e vonesës. Për shumicën e ekspozimeve, treguesit kryesorë makroekonomikë ka të ngjarë të përfshijnë rritjen e GDP-së, normat e interesit dhe papunësinë. Qasja e Bankës për përfshirjen e informacioneve të ardhshme në këtë vlerësim është diskutuar më poshtë.

KND është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka vonesa. Banka do të vlerësojë parametrat KND bazuar në historinë e normave të rikuperimit të kërkesave ndaj palëve të kundërta. Modelet KND do të konsiderojnë strukturën, kolateralin, vjetërsinë e kërkesës dhe kostot e rimëkëmbjes së çdo kolaterali që është pjesë përbërëse e pasurive financiare. Për kreditë e siguruara nga prona me pakicë, raportet e kredisë për vlerën (KPV) ka të ngjarë të jenë një parametër kyç në përcaktimin e KND. Vlerësimet KND do të kalibrohen për skenarë të ndryshëm ekonomikë dhe, për huadhënien e pasurive të paluajtshme, të pasqyrojnë ndryshimet e mundshme në çmimet e pronës. Ato do të llogariten në bazë të rrjedhës së parasë të diskontuara duke përdorur normën efektive të interesit si faktor diskontues.

ENV përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të një vonese. Banka do të nxjerr ENV nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës, përfshirë amortizimin dhe parapagimet. ENV e një pasurie financiare do të jetë vlera kontabël bruto në vonesë. Për angazhimet e huadhënies dhe garancionet financiare, END do të shqyrtojë shumën e tërhequr, si dhe shumat potenciale të ardhshme që mund të tërhiqen ose paguhen sipas kontratës, të cilat do të vlerësohen bazuar në vrojtimit historike dhe parashikimet e ardhshme.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Inputet në matjen e HPK-së (vazhdim)

Banka do të matë HPK-të duke marrë në konsideratë riskun e vonesës për periudhën maksimale kontraktuale (duke përfshirë opsionet e zgjerimit të huamarrësit) mbi të cilat ai është i ekspozuar ndaj riskut kreditor, edhe nëse për qëllime të administrimit të riskut Banka konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Banka ka të drejtë të kërkojë kthimin e një paradhënie ose të përfundojë një angazhim kredie apo garancion.

Për mbitërheqjet individuale dhe kartelat kreditore dhe disa produkte kreditore biznesore që përfshijnë si një kredi dhe një element të zotimit të patërhequr, Banka do të matë HPK-të për një periudhë më të gjatë se periudha maksimale kontraktuale, nëse aftësia kontraktuale e Bankës për të kërkuar shlyerjen dhe anulimin e zotimit të paterhequr nuk e kufizon ekspozimin e Bankës ndaj humbjeve të kredisë në periudhën e njoftimit kontraktual. Këto produkte nuk kanë një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit dhe menaxhohen në baza kolektive. Banka mund t'i anulojë ato me efekt të menjëhershëm, por kjo e drejtë kontraktuale nuk zbatohet në menaxhimin normal të përditshëm, por vetëm kur Banka të dijë për një rritje të riskut kreditor në nivel të produktit. Kjo periudhë më e gjatë do të vlerësohet duke marrë parasysh veprimet e menaxhimit të riskut kreditor që Banka pret të ndërmarrë dhe që shërbejnë për të zbutur HPK-të. Këto përfshijnë një ulje të limiteve dhe anulimin e produkteve.

Kur modelimi i një parametri kryhet në baza kolektive, instrumentet financiare do të grupohen në bazë të karakteristikave të përbashkëta të riskut që përfshijnë:

- lloji i instrumentit; dhe
- klasifikimi i riskut kreditor.

Grupimi do t'i nënshtrohet rishikimit të rregullt për të siguruar që ekspozimet brenda një grupi të veçantë të mbeten në mënyrë të përshtatshme homogjene.

Për investimet në letrat me vlerë të borxhit në lidhje me të cilat Banka ka të dhëna të kufizuara historike, informacion i jashtëm i referencës i publikuar nga agjencitë e njohura të vlerësimit të jashtëm të kreditit të tilla si Moody's përdoren për të plotësuar të dhënat në dispozicion brenda vendit.

Informacionet e ardhshme

Sipas SNRF 9, Banka përfshinë informacione të ardhshme në të dyja vlerësimet e saj nëse riskut kreditor i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe matja e saj HPK-së. Banka formulon një pamje "të rastit bazë" të drejtimit të ardhshëm të variablave përkatëse ekonomike dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikimit bazuar në këshillat e Komitetit të Riskut të Bankës dhe ekspertëve ekonomikë dhe shqyrtimin e një sërë informacionesh të jashtme aktuale dhe parashikuese.

Ky proces përfshinë zhvillimin e dy ose më shumë skenarëve ekonomikë shtesë dhe duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit rezultat. Informacioni i jashtëm mund të përfshijë të dhëna ekonomike dhe parashikime të publikuara nga organet qeveritare dhe autoritetet monetare në vendet ku vepron Banka, organizata mbikombëtare si Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe sektori privat i përzgjedhur dhe parashikuesit akademik.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Informacionet e ardhshme (vazhdim)

Rasti bazë paraqet një rezultat më të mundshëm dhe përafrohet me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, siç janë planifikimi strategjik dhe buxheti. Skenarët e tjerë do të përfaqësojnë rezultate më optimiste dhe më pesimiste. Banka gjithashtu në mënyrë periodike kryen testimin e stresit të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e saj për këto skenarë të tjerë përfaqësues.

Banka ka identifikuar dhe dokumentuar drejtuesit kryesorë të riskut kreditor dhe humbjeve të kredisë për secilin portofol të instrumenteve financiare dhe, duke përdorur një analizë të të dhënave historike, ka vlerësuar marrëdhëniet midis variablave makro-ekonomik dhe rrezikut të kredisë dhe humbjeve të kredisë. Këta drejtues kryesorë përfshijnë normat e interesit, nivelet e papunësisë dhe parashikimet e GDP-së. Marrëdhëniet e parashikuara midis treguesve kryesorë dhe niveleve të humbjeve dhe humbjeve në portfolio të ndryshme të pasurive financiare janë zhvilluar bazuar në analizën e të dhënave historike gjatë 5 viteve të fundit.

Paraqitja e lejimeve për HPK-në në pasqyrën e pozicionit financiar

Lejimet për humbjen për HPK paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë:

- pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar: si zbritje nga vlera kontabël bruto e pasurive;
- zotimet e kredisë dhe kontratat e garancioneve financiare: në përgjithësi, si një provizion;
- kur një instrument financiar përfshin një komponent të tërhequr dhe një element jo të tërhequr, dhe Banka nuk mund të identifikojë HPK-në në përbërësin e zotimit të kredisë veçmas nga ato të përbërësit të tërhequr: Banka paraqet një kompensim humbjeje të kombinuar për të dy komponentët. Shuma e kombinuar paraqitet si zbritje nga vlera kontabël bruto e përbërësit të tërhequr. Çdo tejkalim i lejimit të humbjes mbi shumën bruto të përbërësit të tërhequr paraqitet si provizion; dhe
- instrumente të matura në VDATGJ: asnjë provizion për humbje nuk njihet në pasqyrën e pozicionit financiar sepse vlera kontabël e këtyre pasurive është vlera e drejtë e tyre. Sidoqoftë, provizioni i humbjes shpaloset në shënimin 14.

Pasuritë financiare të ristrukturuara

Nëse kushtet e një pasurie financiar rinegociohen, modifikohen ose një pasuri financiare ekzistuese zëvendësohet me një të re për shkak të gjendjes së vështirë financiare të huamarrësit, atëherë bëhet një vlerësim nëse pasuria financiare duhet të çregjistrohet (shih Shënimin 3f)(iii)) dhe ECL maten si mëposhtë.

- Nëse ristrukturimi i pritur nuk rezulton me çregjistrim të pasurisë ekzistuese, atëherë rrjedhja e pritur e parasë që vie nga pasuritë financiare të ndryshuara janë të përfshira në llogaritjen e humbjeve të parave nga pasurive ekzistuese.
- Nëse ristrukturimi i pritur do të rezultojë në çregjistrim të pasurisë ekzistuese, atëherë vlera e drejtë e pritur e pasurisë trajtohet si rrjedhja përfundimtare e parasë nga pasuria ekzistuese në momentin e regjistrimit. Kjo shumë përfshihet në kalkulimin e humbjeve të parasë nga pasuritë ekzistuese financiare që janë zvogëluar nga data e pritur e çregjistrimit tek data e raportimit duke zbatuar normën efektive origjinale të interesit në pasurinë ekzistuese financiare.

Pasuritë financiare të provizionuara

Në secilën datë raportimi, grupi vlerëson nëse pasuritë financiare të amortizuara, pasuritë financiare të borxhit të bartur në VDPFH dhe të arketueshmet e qirave financiare janë të zhvlerësuara nga kreditë (referuar si “Faza 3 Pasuritë Financiare”).

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Pasuritë financiare të shlyera (vazhdim)

Evidenca që një pasuri financiare është provizionuar përfshinë të dhënat e observuara si mëposhtë:

- vështirësi të konsiderueshme financiare të huamarrësit ose emetuesit;
- një shkelje e kontratës siç është një ngjarje në vonesë ose e dështuar;
- një ristrukturim të kredisë ose të paradhënies nga banka me kushte të cilat banka nuk i konsideron ndryshe;
- po bëhet me e qartë që huamarrësi të falimentojë ose do ketë ndonjë riorganizim tjetër financiar; ose
- largimi i letrave me vlerë nga tregu për shkak të vështirësive financiare.

Një kredi që është rinegociuar për shkak të një përkeqësimi të gjendjes së huamarrësit zakonisht konsiderohet si lejime-për-kredi përveç nëse ka arsye që rreziku i mos-pranimit të vlerave monetare kontraktuale është ulur ndjeshëm dhe nuk ka tregues tjerë të lejimeve. Gjithashtu, një kredi individuale që është në vonesë mbi 90 ditë konsiderohet e provizionuar.

Pasuritë financiare POCI

Pasuritë financiare POCI janë pasuri që janë lejime të kredisë gjatë njohjes fillestare. Për pasuritë POCI, jetëgjatësia HPK është e përfshirë në llogarijen e normës efektive të interesit që nga njohja fillestare.

Si pasojë, asetet POCI nuk mbajnë lejime të provizioneve gjatë njohjes fillestare. Shuma e njohur si lejime të humbura pasuese e njohjes fillestare është e barabartme me ndryshimet në jetëgjatësinë HPK që nga njohja fillestare.

Kreditë e shlyera

Kreditë dhe obligacionet shlyhen (pjesërisht ose plotësisht) kur nuk ka asnjë perspektivë reale të rimëkëmbjes. Kjo ndodh zakonisht në rastet kur Banka përcakton që huamarrësi nuk ka pasuri ose burime të mjaftueshme të të ardhurave që mund të gjenerojnë rrjedhje të mjaftueshme të parasë për të shlyer shumat që i nënshtrohen fshirjes.

Sidoqoftë, pasuritë financiare që janë shlyer mund të jenë ende subjekt i zbatimit të aktiviteteve në mënyrë që të jenë në pëputhje me procedurat e Bankës për rikuperimin vlerave në vonesë.

g) Paraja dhe ekuivalentet e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedhat dhe kartëmonedhat në arkë, gjendjet në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorimin e pasurive financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj të cilat, kanë risk të pa konsiderueshëm ndryshimi të vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Banka për menaxhimin e zotimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentet e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

h) Depozitat, huamarrjet dhe borxhet e varura

Depozitat, huazimet dhe borxhet e varura janë burimet kryesore të Bankës për financim.

Depozitat, huazimet dhe kreditë e varura maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

i) Pasuritë e riposeduara

Kolaterali i mbajtur në bazë të marrëveshjes së kredisë mund të posedohet nga Banka vetëm në rast të falimentimit të huamarrësit dhe kryerjes së procedurave ligjore në përputhje me legjislacionin e Kosovës që i mundëson Bankës të marrë titullin e plotë juridik dhe pronësinë. Vetëm pas përfundimit të këtyre procedurave, Banka mund të shesë ose transferojë kolateralin. Pasuritë e riposeduara fillimisht njihen në shumën e përcaktuar me urdhër të gjykatës dhe më pas maten me vlerën më të ulët të kostos dhe vlerën neto të realizueshme dhe çdo fitim ose humbje nga shitja e këtyre pasurive njihet në fitim ose humbje.

Nga njohja fillestare, Banka klasifikon pasurinë e riposeduar në minimum si klasifikim nën standard dhe rezervon provizionimin sipas klasifikimit. Përveç kësaj, Banka njeh kolateralin e riposeduar si një pasuri vetëm kur ka titull të plotë juridik të kolateralit dhe vlera e drejtë e kolateralit mund të përcaktohet me besueshmëri. Banka nuk mund të shesë, transferojë ose ri-pengojë kolateralin nëse procedurat ligjore për transferimin e pronësisë si rezultat i vonës nuk janë plotësuar. Banka mban posedimin e pronave të fituara përmes zbatimit në formën e një hipoteke, për një periudhë maksimale prej pesë vjetësh. Nëse, brenda pesë vjetësh, pasuria nuk është shitur nga Banka, ajo shënohet me zero vlerë.

j) Prona dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur sipas kostos minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje të akumuluar nga rënia në vlerë.

Kostot historike përfshijnë shpenzime që janë drejtpërdrejtë të lidhura me blerjen e pasurisë. Softueri i blerë që është thelbësor për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohet si pjesë e asaj pajisje.

Kur pjesë të një elementi të pasurive afatgjata kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato llogariten si artikuj të veçantë (përbërësit madhor) të pronës dhe pajisjeve.

Çdo fitim ose humbje nga nxjerrja jashtë përdorimit të një zëri të pronës dhe pajisjeve aktive (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabël neto të zërit), njihet në të ardhura të tjera në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kostot pasuese janë kapitalizuar vetëm kur vërtetohet që benefitet ekonomike të ardhshme të atij shpenzimi do të rrjedhin në bankë. Riparimet e vazhdueshme dhe mirëmbajtja janë ngarkuar në shpenzime në periudhën që kanë ndodhur.

(iii) Zhvlerësimi

Zërat e pasurisë dhe pajisjet amortizohen nga data kur ato janë në dispozicion për përdorim. Amortizimi është llogaritur për të shlyer koston e zërave të pronës dhe pajisjeve minus vlerën e mbetur të tyre të vlerësuar gjatë jetës së dobishme të përdorimit. Amortizimi njihet në pasqyrën e të ardhurave.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

j) Prona dhe pajisjet (vazhdim)

Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë jetës së dobishme të çdo pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve. Jetëgjatësia për periudhën aktuale dhe krahasuese është si vijon:

	Jetëgjatësia
Ndërtesat	20 vite
Kompjuteret dhe pajisjet e ngjashme	5 vite
Automjetet	5 vite
Mobilje dhe pajisje	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qira zhvlerësohen duke përdorur metodën lineare gjatë afatit më të shkurtër të qirasë, dhe të jetës së tyre të dobishme. Jeta e dobishme e përmirësimeve në objektet e marruar me qira është 5 vjet.

Metodat e zhvlerësimit, jetëgjatësia e dobishme dhe vlerat e mbetura janë ri-vlerësuar në datën e raportimit dhe janë rregulluar atëherë kur duhet.

k) Pasuritë e paprekshme

Softuerët e blerë nga Banka janë matur me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe minus ndonjë humbje e akumuluar nga rënia në vlerë. Shpenzimet e mëvonshme mbi pasuritë e sofverëve kapitalizohen vetëm kur rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në pasurinë specifike për të cilin lidhen. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen kur ndodhin.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje gjatë jetës së dobishme të pasurisë, që nga data që është në dispozicion për përdorim.

Softueri amortizohet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së dobishme prej pesë viteve.

Metodat e amortizimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi dhe rregullohen nëse është e përshtatshme

l) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të Bankës, përveç pasurive për tatime të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për rënie në vlerë. Nëse ka tregues të tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë. Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një pasurie e tejkalon shumën e saj të rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme e një pasurie është më e madhe nga vlera e tij në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostoja për shitje.

Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhat e ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para taksave që reflektojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë.

Humbjet nga rënia në vlerë janë njohur në fitim apo humbje. Humbja nga rënia në vlerë kthehet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë se nuk është njohur humbja nga rënia në vlerë.

m) Provizionet

Një provizion njihet nëse si pasojë e një ngjarje të mëparshme, ku Banka ka një obligim ligjor aktual apo konstruktiv që mund të vlerësohet me saktësi, dhe ka mundësi që një dalje e të mirave materiale do të kërkohet për të shlyer obligimin. Provizionet përcaktohen duke skontuar rrjedhën e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën e parasë në kohë dhe sipas rastit, me risqet specifike të detyrimit. Diskontimi i pashmangshëm njihet si kosto financiare.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

n) Përfitimet e punonjësve

(i) Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për kontributet në planet e përcaktuara të kontributeve njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që ofrojnë përfitime në formë të pensioneve për punonjësit me rastin e pensionimit. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensione.

(ii) Përfitimet afatshkurtëra

Detyrimet për përfitimet afatshkurtra të punëtorëve maten mbi një bazë të paskontuar dhe njihen si shpenzime në momentin e ofrimit të shërbimit. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet sipas një bonusi afatshkurtër në të holla ose sipas planit për ndarjen e fitimit nëse Banka ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë vlerë si rezultat i shërbimeve në të kaluarën të ofruara nga punonjësi me ç'rast detyrimi mund të vlerësohet me saktësi.

o) Garancionet financiare dhe Zotimet për hua

Përgjegjësi e Bankës sipas secilit zotim matet me vlerën më të lartë të shumës së njohur fillimisht minus amortizimi kumulativ i njohur në pasqyrën e të ardhurave, dhe provizioni sipas matjes me HPK. Për këtë qëllim, Banka vlerëson HPK-të bazuar në vlerën aktuale të pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin për një humbje kredie që ajo shkakton. Mangësitë janë zbritur nga një përafrim me normën e interesit të rregulluar nga risku që lidhet me ekspozimin. HPK-të që lidhen me kontratat e garancioneve financiare njihen brenda provizioneve.

Garancionet financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lindë kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të para-përcaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

p) Dividendët

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen në ekuitet në periudhën në të cilën ato janë miratuar nga aksionarët e bankës. Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë paraqitur si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit.

q) Rezervat e ekuitetit

Rezervat e regjistruara në ekuitet në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës përbëhen nga:

- Rezerva e vlerës së drejtë, që përfshinë ndryshimet në vlerën e drejtë të pasurive financiare në vlerën e drejtë përmes investimeve në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse;
- Rezervat tjera të kapitalit, që përfshinë dallimin ndërmjet humbjeve të akumuluar sipas SNRF dhe BQK;
- Rezerva e rivlerësimit, që përfshinë kolateralin e ri poseduar të regjistruar në pasuri dhe pajisje nga Banka.

4. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

Menaxhmenti zgjedh dhe shpalos politikat kontabël kritike të Bankës dhe zbatimin e tyre si dhe supozimet e bëra në lidhje me pasiguritë e mëdha të vlerësimit. Informacioni në lidhje me supozimet dhe vlerësimet e pasigurive që kanë një risk të rëndësishëm të rezultojnë në një rregullim material brenda vitit të ardhshëm financiar dhe për gjykimet kritike në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta janë shpalosur më poshtë.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e riskut financiar (shih Shënimin 26).

a) Humbjet e pritshme kreditore

Pasuritë financiare e llogaritura me kosto të amortizuar ose VDATGJ vlerësohen për rënie në vlerë në bazë të shënimit 3. (f). (vi). Banka rishikon vlerësimet dhe gjykimet në baza të rregullta.

Banka mat humbjet e pritshme nga kreditë të një instrumenti financiar në një mënyrë që reflekton:

- (i) një sasi të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme;
- (ii) vlera kohore e parave; dhe
- (iii) informacione të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

Përhapja e COVID-19

Përhapja e COVID-19 përbën një ngjarje të rëndësishme dhe burim pasigurie, i cili kërkon që menaxhmenti të zbatojë gjykimet dhe vlerësime në vlerësimin e ndikimit të saj në pozicionin financiar dhe performancën.

Gjatë vitit financiar 2020, pandemia COVID-19 është përhapur në rajonin në të cilin vepron Banka duke ndikuar në aktivitetet ekonomike të Bankës dhe profitabilitetin që rezulton.

Ngadalësimi i aktiviteteve ekonomike ka ndikuar në disa nga kategoritë e të ardhurave (interesat nga kreditë) për shkak të rënies shoqëruese të tregjeve financiare. Disa shpenzime të jashtëzakonshme janë kryer gjithashtu pasi atyre u kërkohej të jepnin komunikime të vazhdimësisë së biznesit dhe siguri të përshtatshme në dritën e pandemisë.

Mjedisi i tregut u ndikua nga pasiguritë në lidhje me zhvillimet ekonomike dhe shkalla e rimëkëmbjes ekonomike në periudhat e ardhshme, si dhe evolucioni i pandemisë.

- (i) ***Ndikimi i COVID-19 në matjen e pasurive financiare dhe jo-financiare të njohura në bilancin e gjendjes***

Ekspozimet ndaj kredisë

Ngadalësimi i aktivitetit ekonomik që rezulton nga pandemia COVID-19 dhe masat e lidhura të bllokimit kanë ndikuar në vlerësimet e rikuperueshmërisë së ekspozimeve kreditore dhe llogaritjen e provizioneve të humbjeve të kredisë.

Shuma e provizioneve të humbjes së kredisë përcaktohet duke marrë parasysh klasifikimin aktual dhe të pritur të ekspozimeve të kredisë dhe parametrave të kredisë (Probabiliteti i Mospagimit, Humbja e Paracaktuar dhe Ekspozimi në Mospagim) të cilat, në përputhje me SNRF 9 përfshijnë midis faktorëve të tjerë informacionin e ardhshëm dhe evolucioni i skenarit makro-ekonomik.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

4. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

Përhapja e COVID-19 (vazhdim)

Në këtë kontekst, Banka ka azhurnuar skenarët makro-ekonomikë në 31 Dhjetor 2020, duke konsideruar përveç një skenari bazë edhe një skenar të pafavorshëm dhe një skenar pozitiv dhe duke zbatuar faktorët e peshimit në skenarë.

a) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Tabela më poshtë tregon peshat e skenarëve makroekonomikë para pandemisë COVID-19 dhe në dhjetor 2020.

Peshat për skenarët e makroekonomisë

Skenari	Para COVID-19	Dhjetor 2020
Thelbësore	34%	34%
Pozitiv	33%	16%
Negativ	33%	50%

Bazuar në tabelën më sipër, në fund të vitit 2020 mbulimi i portofolit të performancës nga humbjet e pritura të kredisë u rrit me 1.25 bp krahasuar me fundin e vitit 2019, ndërsa pjesa e huave të fazës 2 në gjithsej kreditë në vitin 2020 u rrit me 7.06 bp, ose me 14.35 milion Euro.

Mbulueshmëria e portfolios performuese HPK

Dhjetor 2019	Mars 2020	Qershor 2020	Shtator 2020	Dhjetor 2020
0.46%	0.68%	1.04%	0.93%	1.71%

Raporti i kredisë në fazën 2

Dhjetor 2019	Mars 2020	Qershor 2020	Shtator 2020	Dhjetor 2020
1.83%	1.89%	1.84%	2.08%	8.89%

Matja ndikohet nga shkalla e pasigurisë në evolucionin e pandemisë, efekti i masave të ndihmës dhe, në fund të fundit, fillimi dhe shkalla e rimëkëmbjes ekonomike.

Evolucioni i këtyre faktorëve mund të kërkojë në vitet e ardhshme financiare klasifikimin e ekspozimeve shtesë të kredisë si joperformuese, duke përcaktuar kështu njohjen e provizioneve shtesë të humbjeve të kredisë në lidhje me të dyja këto ekspozime, si dhe kryerjen e ekspozimeve pas azhurnimit në parametrat e kredisë. Në këtë kontekst, midis faktorëve të tjerë, e rëndësishme do të jetë aftësia e klientëve për të shërbyer borxhin e tyre pasi të mbarojnë masat e marra nga moratoriumi.

Rregullimet e provizioneve të humbjes së kredisë mund të kërkojnë nga shfaqja e një skenari makro-ekonomik të ndryshëm nga ai i vlerësuar për llogaritjen e parametrave të rrezikut të kredisë, ose nga mbizotërimi i ekspozimeve me probleme në treg.

(i) Programet e ndihmës COVID-19 për klientët

Për të mbështetur klientët tanë të korporatave dhe shitjeve me pakicë, Banka dha masa lehtësuese duke përfshirë moratoriumin dhe planifikimin siç udhëzohet nga BQK-ja.

Më 31 dhjetor 2020, më shumë se 300 klientë po përfitojnë nga masat e ndihmës. Tabela e mëposhtme përmbledh vlerat shoqëruese kontabël të papaguara për kreditë e planifikuara për shkak të masave Covid-19.

4. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)**Përhapja e COVID-19 (vazhdim)**

	Numri i detyruesve	Vlera kontabël bruto			Zhvlerësimi i akumuluar		
		Total	Performuese	Jo-performuese	Total	Performuese	Jo-performuese
Kreditë dhe paradhëniet në varësi të masave të riprogramimit që lidhen me Covid-19	301	14,645	14,304	341	1,731	1,553	178
Prej të cilave: Kredi Korporatë	277	14,480	14,168	311	1,697	1,535	162
Prej të cilave: Kredi të kolateralizuara nga prona të paluajtshme tregtare	35	5,923	5,862	61	804	742	61
Prej të cilave: Kredi Individuale	24	165	136	29	34	18	16
Prej të cilave: Kredi të kolateralizuara nga prona të paluajtshme banesore	1	18	18	-	-	-	-

Banka do të vazhdojë të mbështesë klientët dhe të vlerësojë në mënyrë adekuate aftësinë e tyre për kreditim, duke konsideruar me kujdes adekuatëshmërinë e klasifikimit të rrezikut si dhe ndikimin e lidhur me të në raportimin financiar.

Në përputhje me udhëzimet e BQK-së dhe BQE-së, disponueshmëria e këtyre masave lehtësuese për një popullatë të përgjithshme të klientëve nuk ishte në vetvete një shkas automatik për klasifikimin në kategorinë e riprogramuar ose për të arritur në përfundimin se një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë ka ndodhur për të gjithë klientët që kanë përdorur masat.

(ii) Monitorimi i aktiviteteve

Pas futjes së masave COVID-19 për të ndihmuar ekonominë, Banka intensifikoi më tej aktivitetet e monitorimit të portofolit të klientëve, me përparësi të veçantë për klientët që përdorin ose kanë përdorur disa nga masat COVID-19. Analiza kryhet jo më vonë se tre muaj nga kontraktimi i masës, ndërsa përparësia u jepet klientëve me masat e riprogramuara ose me vonesën në pagimin e detyrimeve ndaj Bankës.

Aktivitetet e rregullta tremujore të identifikimit të portofolit me rrezik të lartë ("COVID-19 shumë i ndjeshëm") përfshijnë vlerësimin e sektorit industrial (të grumbulluar në industri me rrezik të lartë, të mesëm dhe të ulët), të treguesve financiarë, ditët e shkuara, informacion nga Regjistri kreditor I jashtëm (CRK) si dhe vlerësimi i ekspertëve të funksionit të menaxhimit të rrezikut.

(iii) Ndikimet e përhapjes së COVID-19 në gjendjen e shqetësimit të vazhdueshëm

Menaxhmenti konsideron se përhapja emergjente e COVID-19 gjatë vitit financiar 2020 dhe masat e lidhura të bllokimit kanë përcaktuar efekte negative që pritet të kompensohen pjesërisht nga masat e lehtësimit ekonomik të vendosura nga qeveria. Menaxhmenti i ka konsideruar këto rrethana në vlerësimet e zërave të rëndësishëm të pasqyrave financiare.

4. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

Përhapja e COVID-19 (vazhdim)

(iii) Ndikimet e përhapjes së COVID-19 në gjendjen e shqetësimit të vazhdueshëm (vazhdim)

Duke pranuar paparashikueshmërinë rreth rimëkëmbjes ekonomike dhe ndikimin e masave bllokuese të miratuara, Menaxhmenti beson me siguri të arsyeshme se Banka do të vazhdojë të funksionojë me profitabilitet në të ardhmen e parashikueshme.

b) Vlera neto e realizuar e pasurive të riposeduara

Banka ka krijuar një politikë në lidhje me vlerat e drejta të pasurive të riposeduara të cilat janë duke u matur me koston më të ulët dhe vlerën neto të realizueshme, që është çmimi i vlerësuar i shitjes së pronave minus shpenzimet për shitje. Matja e vlerës së drejtë përfshin përdorimin e vlerësimeve të pavarura të jashtme të pronës, nga një vlerësues që ka kualifikimet e duhura ligjore profesionale, e cila më pas është shqyrtuar nga Menaxhmenti i Bankës për inputet e rëndësishme jo të dukshme dhe ndonjë rregullim i nevojshëm për shlyerje.

Banka përgjithësisht i zbret plotësisht në vlerë pasuritë e riposeduara nëse ato mbeten të pashitura për periudha më të gjata se 5 vjet. Matjet e vlerës së drejtë të përfshira në përcaktimin e vlerës neto të realizueshme të pasurive të riposeduara të Bankës kategorizohen në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë.

Teknikat e vlerësimit dhe inputet e rëndësishme jo të vëzhgueshme

Tabela e mëposhtme tregon teknikën e vlerësimit të përdorur në matjen e vlerës së drejtë si dhe përdorimin e inputeve të rëndësishme të pavëzhgueshme.

Teknikat e vlerësimit	Inpute të rëndësishme të pavëzhgueshme
Referencë në tregun aktual: Modeli i vlerësimit përdor çmimet dhe informacione të tjera të gjeneruara nga transaksionet e tregut duke përfshirë pasuritë identike ose të krahasueshme, detyrimet, ose një grup të pasurive dhe detyrimeve (p.sh. një biznes)	Çmimet e tregut janë modifikuar për të pasqyruar si në vijim: <ul style="list-style-type: none">• nivelin e transaksioneve të tregut, kur aktiviteti i tregut është i ulët ose çmimi për një pronë të njëjtë është i veshtirë për tu marrë;• gjendja specifike e secilës pronë (ndërtim, pozita etj).

c) Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të pasurive dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka çmim tregu kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në shënimin 3. (e). (vii). Për instrumentet financiare që tregtohen rrallë dhe kanë pak transparencë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve rreth çmimit dhe rreziqe të tjera që ndikojnë në instrumentin specifik.

Banka vlerëson vlerën e drejtë duke shfrytëzuar hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- **Niveli 1:** Çmim i kuotuar i tregut në tregje aktive për instrumentet identike.
- **Niveli 2:** Metodë vlerësimi bazuar në inpute të vlerësueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke shfrytëzuar: çmimet e tregut për instrumente të ngjashme në tregjet aktive; çmimet e tregut për instrumente të ngjashme në tregjet më pak aktive; apo teknika tjera të vlerësimit në të cilat të gjithë faktorët material në mënyrë direkte apo indirekte janë të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- **Niveli 3:** Metodë vlerësimi bazuar në inpute të rëndësishme jo të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin të gjithë instrumentet për të cilët teknikat e vlerësimit përfshijnë faktor që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe faktorët e pavëzhgueshëm kanë një ndikim material në vlerësimin e instrumentit.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***4. PËRDORIMI VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)****d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë**

Kjo kategori përfshin instrumentet që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të tregut për instrumente të ngjashme për të cilat rregullime apo gjykime materiale jo të vëzhgueshme kërkohen për të reflektuar dallimet mes instrumenteve.

Vlerësimi i vlerës së drejtë është shpalosur në shënimin 5 d) më poshtë.

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiar në pasqyrën ekzistuese të pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e pasurive dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Instrumentet financiare - hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme tregon vlerën e drejtë të instrumentëve financiar të matura dhe jo të matura me vlerën e drejtë dhe i analizon ato sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilin është kategorizuar secila matje me vlerën e drejtë. Asnjë zë nuk ka matje të vlerës së drejtë në përputhje me Nivelin 1.

	2020			2019		
	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3
Pasuritë financiare të matura me vlerën e drejtë						
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes ATGJ	53,535	53,442	-	38,713	38,646	-
Pasuritë financiare jo të matura sipas vlerës së drejtë						
Paraja e gatshme dhe në banka	77,547	-	77,547	63,631	-	63,631
Plasmanet dhe balancat me banka	5,261	-	5,261	6,053	-	6,053
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	192,656	-	190,520	182,164	-	180,144
Pasuritë tjera financiare	272	-	272	206	-	206
Detyrimet financiare jo të matura sipas vlerës së drejtë						
Detyrime ndaj klientëve	288,883	-	289,914	253,955	-	254,863
Kreditë e varura	502	-	500	502	-	499
Huamarrjet	4,074	-	3,471	6,333	-	5,397
Detyrimet tjera financiare	2,689	-	2,689	1,778	-	1,778

Instrumentet financiare - hierarkia e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare të mësipërme janë përcaktuar duke përdorur nivelin 2 dhe 3 të inuteve të përshkruara më lartë.

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiare ekzistues në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës, pa u përpjekur të vlerësojnë vlerën e biznesit të parashikuar në të ardhmen dhe vlerën e pasurise dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Llogaritë me bankat

Llogaritë nga bankat e tjera përfshijnë plasmanet ndërbankare. Përderisa kreditë, paradhëniet dhe depozitat janë afatshkurtëra dhe me norma të ndryshueshme, vlera e tyre e drejtë konsiderohet të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

4. PËRDORIMI VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë (vazhdim)

Bonot e thesarit

Bonot e thesarit përfshijnë bono të emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për t'i mbajtur deri në maturitet. Vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur një model të aktualizimit të rrjedhave të parave bazuar në një lakore aktuale të kthimit të përshtatshëm për periudhën e mbetur deri në maturim.

Obligacionet

Obligacionet janë obligacione të emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për tu mbajtur deri në maturitet. Çmimet e kuotuar në tregjet aktive nuk ishin të vlefshme për këto letra me vlerë. Megjithatë, ka pasur informacione të mjaftueshme të vlefshme për të matur vlerat e drejta të këtyre letrave me vlerë në bazë të inputeve të vëzhgueshme të tregut.

Kreditë dhe paradhëniet për klientë

Kur është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Kur transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur metodat e vlerësimit, të tilla si teknikat e rrjedhave të aktualizuara të parasë. Teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme kreditore, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive tregtare dhe të bizneseve të vogla, kreditë homogjene grupohen në portofolio me karakteristika të ngjashme.

Portofolio i kredive të Bankës ka një vlerë të drejtë të vlerësuar afërsisht si e barabartë me vlerën e saj kontabël për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër apo të normave të interesit të cilat përafrojnë me normat e tregut. Pjesa më e madhe e portofolios së kredive është subjekt i ndryshimit të çmimeve brenda një viti.

Detyrimet ndaj klienteve, huamarrjet dhe borxhet e varura

Vlera e drejtë e kredive të varura, dhe depozitat nga klientët janë vlerësuar duke përdorur teknika të aktualizimit të rrjedhës së parasë, duke zbatuar normat që janë ofruar për depozitat dhe për kredinë e varur me maturitet dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme sipas kërkesës është shuma e pagueshme në datën e raportimit.

5. TË ARDHURAT DHE SHPENZIMET NGA INTERESI

Të ardhurat neto nga interesi përbëhen si në vijim:

	2020	2019
Të ardhurat nga interesi sipas normës efektive të interesit		
Kredi dhe paradhënie për klientët	14,744	14,296
Plasmanet dhe balancat me bankat	77	125
Investimet financiare	768	400
	15,589	14,821
Shpenzimet e interesit		
Depozitat nga klientët	(2,121)	(1,946)
Kreditë e varura	(37)	(275)
Huamarrjet	(129)	(178)
	(2,287)	(2,399)
Të ardhurat neto nga interesi	13,302	12,422

6. TË ARDHURAT NGA TARIFAT DHE KOMISIONET

	2020	2019
Të ardhurat nga tarifatat dhe komisionet		
Transfere pagesash dhe transaksione	2,040	1,799
Tarifatat e mirëmbajtjes së llogarive	1,097	944
Tarifatat dhe komisionet tjera	387	294
Gjithsej të ardhurat nga tarifatat dhe komisionet	3,524	3,037
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve		
Tarifatat dhe komisionet nga llogaritë bankare	(1,099)	(956)
Tarifatat dhe komisionet nga shpërndarja e ndihmave sociale	(35)	(40)
Tarifata dhe komisione tjera	(56)	(51)
Gjithsej shpenzimet nga tarifatat dhe komisionet	(1,190)	(1,047)
Të ardhurat neto nga tarifatat dhe komisionet	2,334	1,990

7. TË ARDHURAT TJERA

	2020	2019
Fitimi nga shitja e pasurive të riposeduara	110	188
Kthimi neto i provizioneve për garanci	-	2
Të hyra tjera	53	34
Gjithsej	163	224

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***8. SHPENZIMET TJERA OPERATIVE**

	2020	2019
Shpenzimet e personelit (shih më poshtë)	4,161	3,909
Zhvlerësimi dhe Amortizimi	977	992
Zhvlerësimi dhe shpenzimet e qirasë	798	773
Sigurimi dhe siguria fizike	657	679
Shpenzimet e procesimit të kartelave	424	381
Shpenzimet e komunikimit	200	195
Shpenzimet e marketingut dhe reklamimit	153	225
Shërbimet komunale dhe karburanti	151	185
Riparimet dhe mirëmbajtja	124	82
Konsulenca	99	92
Shpenzimet ligjore	96	145
Shpenzimet bankare E&M	95	85
Shpenzimet e kartelave nga kontraktor të jashtëm	85	123
Shpenzimet e pastrimit	60	61
Shpenzimet e anëtarëve të bordit	58	46
Shpenzimet e printimit	39	39
Materialet për zyrë	36	45
Shpenzimet e udhëtimit	7	31
Shpenzime tjera	192	291
Gjithsej	8,412	8,379

Numri i të punësuarve më 31 dhjetor 2020 është 365 (31 dhjetor 2019: 366).

Shpenzimet e personelit përbëhen si me poshtë:

	2020	2019
Pagat dhe medijtjet	3,481	3,143
Kontributi pensional	178	160
Bonuset e përllogaritura	494	600
Kompensime tjera	8	6
Gjithsej	4,161	3,909

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***9. SHPENZIMET E TATIMIT NË FITIM**

Ngarkesa e tatimit në fitim ndryshon nga shuma teorike që do të krijohet duke përdorur normën mesatare të ponderuar të tatimeve të zbatueshme për fitimet e Bankës si më poshtë:

	Norma Efektive e interesit	2020	Norma Efektive e interesit	2019
Fitimi para tatimit		5,059		7,032
Tatimi i llogaritur	10%	506	10%	703
Rregullimi për shkak të diferencës në provizionin për kredi bazuar në SNRF 9	1.29%	65	0.54%	(38)
Efekti në tatim i kredive të shlyera	-	-	0.05%	4
Efekti për shpenzimet e pazbritshme tatimore	0.08%	4	0.14%	10
Efekti i tatimit për interesin aktual në depozita	0.64%	32	0.77%	54
Të ardhurat e interesit nga investimet e VDATGJ të tatuara në burim	1.53%	(77)	0.57%	(40)
Shfrytëzimi i humbjeve tatimore të bartura përpara	-	-	-	-
Tatimi në fitim	13.5%	530	9.9%	693

Tatimi i shtyrë është kalkuluar me normën prej 10%. Pasuritë nga të hyrat e shtyra tatimore janë njohur vetëm deri në masën që realizimi i përfitimit tatimor është i mundshëm.

	2020	2019
Detyrimi në fillim	234	370
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9	(92)	(75)
Detyrimet pas adaptimit	142	295
Shtesat gjatë vitit	530	693
Pagesat gjatë vitit	(570)	(754)
Detyrimi në fund	102	234

Periudha për bartjen e humbjeve tatimore në pajtim me Ligjin mbi Tatimin në Kosovë është katër vite. Tatimi në fitim vlerësohet me normën 10% (2019:10%) nga të ardhurat e tatueshme.

Lëvizjet në detyrimet për tatimin e shtyrë janë prezantuar si në vijim:

	Lëvizjet në tatim të shtyrë-Rilëshuar
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 31 Dhjetor 2018	91
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9	74
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 1 janar 2019	165
Levizjet e tatimit të shtyrë	(90)
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 31 Dhjetor 2019	75
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9	(55)
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 1 janar 2020	20
Levizjet e tatimit të shtyrë	-
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 31 Dhjetor 2020	20

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***10. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA**

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Paraja e gatshme	15,630	12,655
Paraja në banka	9,470	8,962
Gjithsej	25,100	21,617
Lejimet për HPK/Humbjet nga rënia në vlerë	(18)	(17)
Paraja e gatshme dhe në bankë pas provizioneve	25,082	21,600
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përbëhen si në vijim:		
	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Paraja e gatshme dhe në banka	25,100	21,617
Gjendja e pakufizuar në BQK (shënimi 11)	27,821	21,395
Gjithsej	52,921	43,012

Tabela më poshtë tregon kualitetin e portfolios kreditore dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha bilancet janë përformuese.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2020				2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	660	-	-	660	712	-	-	712
Mirë	24,440	-	-	24,440	20,905	-	-	20,905
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	25,100	-	-	25,100	21,617	-	-	21,617

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***10. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në raportin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	
Më 1 Janar 2019	18,696	-	(17)	-	18,679
Të gjitha transferet	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	2,921	-	-	-	2,921
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2019	21,617	-	(17)	-	21,600
Të gjitha transferet	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	3,483	-	(1)	-	3,482
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(1)	-	-
Më 31 dhjetor 2020	25,100	-	(18)	-	25,082

11. GJENDJA NË BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS

	2020	2019
Rezervat e detyrueshme	24,691	20,674
Llogaria rrjedhëse	27,821	21,395
Gjithsej	52,512	42,069
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë	(47)	(38)
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës pas provizioneve	52,465	42,031

Në përputhje me kërkesat e BQK-së në lidhje me rezervën e depozitave për qëllime të likuiditetit, Banka duhet të mbajë një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit, si rezerva të detyrueshme.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***11. GJENDJA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS (VAZHDIM)**

Rezervat e detyrueshme duhet të përfaqësojnë instrumente me likuiditet të lartë, duke përfshirë para të gatshme, llogaritë në

BQK, ose në bankat tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të jenë më pak së gjysma e totalit të rezervave. Pasuritë me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në Euro me BQK-në dhe 50% e ekuivalentit në Euro të parave të gatshme në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e bazës së depozitave të aplikueshme.

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2020				2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	52,512	-	-	52,512	42,069	-	-	42,069
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	52,512	-	-	52,512	42,069	-	-	42,069

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***11. GJENDJA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në raportin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	
Më 1 janar 2019	39,181	-	(35)	-	39,146
Të gjitha transferet:					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	2,888	-	(3)	-	2,885
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(3)	-	(3)
Më 31 dhjetor 2019	42,069	-	(38)	-	42,031
Të gjitha transferet:					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	10,443	-	(9)	-	10,434
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(9)	-	(9)
Më 31 dhjetor 2020	52,512	-	(47)	-	52,465

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***12. PLASMANET DHE BALANCAT ME BANKAT**

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Depozita me afat		
Zirat Bankasi	2,203	2,204
BKT	2,854	1,843
IS Bankasi	-	2,008
	<u>5,057</u>	<u>6,055</u>
Llogaritë e bllokuara:		
Raiffeisen Bank International	205	-
Ziraat Bankasi	10	10
	<u>215</u>	<u>10</u>
Gjithsej	<u>5,272</u>	<u>6,065</u>
Lejimet për HPK/Humbjet nga rënia në vlerë	(11)	(12)
Kreditë dhe paradhëniet për banka pas provizioneve	<u>5,261</u>	<u>6,053</u>

Kreditë dhe paradhëniet në Banka përfshijnë llogaritë e bllokuara në emër të garancioneve të klientëve.

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2020				2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	5,272	-	-	5,272	6,065	-	-	6,065
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	<u>5,272</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5,272</u>	<u>6,065</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>6,065</u>

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***11. PLASMANET DHE BALANCAT ME BANKAT (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsëj
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCl	Faza 1	Faza 1	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK 12-muaj	
Më 1 janar 2019	4,795	-	(7)	-	4,788
Të gjitha transferet:	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	1,270	-	(5)	-	1,265
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(5)	-	(5)
Më 31 dhjetor 2019	6,065	-	(12)	-	6,053
Të gjitha transferet:	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(793)	-	1	-	(792)
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-	-
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	1	-	1
Më 31 dhjetor 2020	5,272	-	(11)	-	5,261

13. PASURITË FINANCIARE SIPAS VLERËS SË DREJTË PËRMES TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE

	2020	2019
Bono thesari	-	2,996
Obligacionet qeveritare	53,578	35,681
Gjithsej	53,578	38,677
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë	(43)	(31)
Provizionet neto	53,535	38,646

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***13 PASURITË FINANCIARE SIPAS VLERËS SË DREJTË PËRMES TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE (VAZHDIM)**

Gjatë vitit 2020 Banka ka regjistruar 7 tregtime të instrumenteve financiare. Instrumentet financiare u tregtuan me marzhe të konsiderueshme që kanë shënuar fitim nga tregtia. Tregtarët e përfshirë ishin Banka Qendrore e Kosovës dhe Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës (KPSF). Fitimi u njoh në pasqyrën e të ardhurave në shumë prej 510 mijë Euro (2019: 1,003 mijë Euro).

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2020				2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	53,578	-	-	53,578	38,677	-	-	38,677
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	53,578	-	-	53,578	38,677	-	-	38,677

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCl	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCl	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	
Më 1 janar 2019	30,163	-	(25)	-	30,138
Të gjitha transferet					
Ç' regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(17,445)	-	15	-	(17,430)
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	25,959	-	(21)	-	25,938
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(6)	-	(6)
Më 31 dhjetor 2019	38,677	-	(31)	-	38,646
Të gjitha transferet					
Ç' regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(24,631)	-	20	-	(24,611)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	39,532	-	(32)	-	39,500
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(12)	-	(12)
Më 31 dhjetor 2020	53,578	-	(43)	-	53,535

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË**

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kreditë dhe paradhënit për klientët	199,647	187,407
Interesi akrual	1,070	960
Tarifat e shtyra të disbursimit	(734)	(902)
Gjithsej	199,983	187,465
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e kredive dhe paradhënieve për klientë	(7,327)	(5,301)
Kreditë dhe paradhënit neto të klientëve	192,656	182,164

Një rikonsilim i kredive individuale dhe korporatë është dhënë në vijim:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Vlera kontabël bruto		
Kreditë për korporatë	112,630	111,051
Kreditë individuale	87,353	76,414
	199,983	187,465
HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë		
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë - Kreditë korporatë	(6,506)	(4,931)
Lejimet për HPK/ Humbjet nga provizionet - Kreditë individuale	(821)	(370)
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e kredive dhe paradhënieve për klientë	(7,327)	(5,301)
Kreditë dhe paradhënit neto të klientëve	192,656	182,164

Lëvizjet në provizionet për kreditë e rëna në vlerë janë si në vijim:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Më 1 janar	5,301	4,927
HPK/Provizioni për humbjet nga kreditë	3,042	692
Kreditë e shlyera	(1,016)	(318)
Më 31 dhjetor	7,327	5,301

Banka menaxhon ekspozimet individuale të palëve në mënyrë që të jetë në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore që kërkojnë ekspozimet individuale kundrejt një pale të mos tejkalojnë 15% të Kapitali Tier I (ose 30,298 mijë Euro).

Më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 nuk ka ekspozime kundrejt një pale mbi 15% të limitit. Përveç kësaj, ekspozimi kumulativ i 10 klientëve kryesor të bankës është 12,045 mijë Euro ose 5.96% e portfolios kreditorë (2019: 11,897 mijë Euro ose 6.3%).

Vlera kontabël bruto për gjithsej kreditë është dhënë më poshtë:

Vlerësimi i brendshëm	<u>2020</u>				<u>2019</u>	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Gjithsej	Gjithsej
A0	176,318	-	-	-	176,318	173,535
A1	519	-	-	-	519	4,937
B	-	13,220	-	-	13,220	1,718
C	-	4,563	-	-	4,563	1,717
Vonesë	-	-	5,363	-	5,363	5,558
Gjithsej	176,836	17,783	5,363	-	199,983	187,465

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në vlerës kontabël bruto dhe korrespondimin e HPK lejimet për kreditë janë si më poshtë:

Gjithsej kreditë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2020	178,472	3,435	5,558	187,465
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(7,991)	5,983	-	(2,008)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(707)	-	612	(95)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	22	(34)	-	(12)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(960)	791	(169)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	30	(52)	(22)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(58,375)	(1,332)	(500)	(60,207)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(24,613)	(194)	(367)	(25,174)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	90,028	10,855	338	101,221
Kreditë e shlyera	-	-	(1,016)	(1,016)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2020	176,836	17,783	5,364	199,983

Gjithsej kreditë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	154,271	4,000	4,762	163,033
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,871)	1,443	-	(428)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(619)	-	554	(65)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	563	(776)	-	(213)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,256)	1,013	(243)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	116	(186)	(70)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	7	-	(17)	(10)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(45,460)	(694)	(276)	(46,430)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(26,253)	(221)	(250)	(26,724)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	97,834	823	277	98,934
Kreditë e shlyera	-	-	(319)	(319)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	178,472	3,435	5,558	187,465

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Gjithsej kreditë	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2020	348	497	4,456	5,301
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(29)	831	-	802
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(4)	-	307	303
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(3)	-	(3)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(148)	509	361
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	9	(26)	(17)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	68	(22)	(25)	21
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(107)	(155)	(363)	(625)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	290	1,760	150	2,200
Kreditë e shlyera	-	-	(1,016)	(1,016)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	218	2,272	(464)	2,026
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2020	566	2,769	3,992	7,327
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Gjithsej kreditë	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	373	598	3,956	4,927
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(18)	177	-	159
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(3)	-	237	234
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	4	(114)	-	(110)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(198)	584	386
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	19	(86)	(67)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(9)	(9)
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(116)	(44)	(32)	(192)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(84)	(63)	(77)	(224)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	192	122	202	516
Kreditë e shlyera	-	-	(319)	(319)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(25)	(101)	500	374
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2019	348	497	4,456	5,301

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Vlera kontabël bruto për gjithsej kreditë për korporata është dhënë më poshtë:

Vlerësimi i brendshëm	2020				Gjithsej	2019
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI		Gjithsej
A0	91,388	-	-	-	91,388	99,086
A1	374	-	-	-	374	3,795
B	-	11,972	-	-	11,972	1,388
C	-	4,196	-	-	4,196	1,604
Vonesë	-	-	4,700	-	4,700	5,178
Gjithsej	91,762	16,168	4,700	-	112,630	111,051

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë për kreditë për korporata është si më poshtë:

Kreditë për korporata	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2020	102,881	2,992	5,178	111,051
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(6,465)	4,740	-	(1,725)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(461)	-	389	(72)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	4	(8)	-	(4)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(786)	639	(147)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	11	(30)	(19)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(42,334)	(1,281)	(475)	(44,090)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(13,783)	(154)	(348)	(14,285)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	51,920	10,654	294	62,868
Kreditë e shlyera	-	-	(947)	(947)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2020	91,762	16,168	4,700	112,630

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë për korporata	HPK 12- muaj	HPK të përhersh me	HPK të përhersh me	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	87,380	3,738	4,366	95,484
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,551)	1,179	-	(372)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(451)	-	405	(46)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	508	(696)	-	(188)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,190)	959	(231)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	65	(123)	(58)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	2	-	(8)	(6)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(33,009)	(663)	(246)	(33,918)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	(16,017)	(199)	(232)	(16,448)
Kreditë e shlyera	66,019	758	264	67,041
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	102,881	2,992	5,178	111,051
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë për korporata	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2020	267	452	4,212	4,931
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(27)	650	-	623
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(3)	-	190	187
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(1)	-	(1)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(131)	411	280
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	3	(10)	(7)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	59	(22)	(52)	(15)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(89)	(150)	(376)	(615)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	228	1,715	127	2,070
Kreditë e shlyera	-	-	(947)	(947)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	168	2,064	(657)	1,575
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2020	435	2,516	3,555	6,506

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë për korporata	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	271	566	3,712	4,549
Transferet:				-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(17)	154	-	137
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(2)	-	159	157
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	4	(104)	-	(100)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(189)	554	365
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	8	(60)	(52)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(5)	(5)
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(82)	(39)	(31)	(152)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(63)	(59)	(107)	(229)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	156	115	197	468
Kreditë e shlyera	-	-	(207)	(207)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(4)	(114)	500	382
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2019	267	452	4,212	4,931

Vlera bruto kontabël e gjithsej kredive për individë është, siç vijon:

Vlerësimi i brendshëm	2020			POCI	2019	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3		Gjithsej	Gjithsej
A0	84,931	-	-	-	84,931	74,449
A1	144	-	-	-	144	1,142
B	-	1,247	-	-	1,247	330
C	-	368	-	-	368	113
Vonesat	-	-	663	-	663	380
Gjithsej	85,075	1,615	663	-	87,353	76,414

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në vlerën kontabël bruto dhe korrespondimin e HPK lejimet për kreditë janë si më poshtë:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë individuale	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2020	75,591	443	380	76,414
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,525)	1,243	-	(282)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(246)	-	222	(24)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	19	(26)	-	(7)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(174)	152	(22)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	19	(22)	(3)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(16,041)	(51)	(25)	(16,117)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(10,831)	(40)	(19)	(10,890)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	38,108	201	44	38,353
Kreditë e shlyera	-	-	(69)	(69)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2020	85,075	1,615	663	87,353

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë individuale	HPK 12- muaj	HPK të përhersh me	HPK të përhersh me	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	66,891	262	396	67,549
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(320)	264	-	(56)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(168)	-	149	(19)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	55	(79)	-	(24)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(67)	54	(13)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	51	(62)	(11)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	5	-	(9)	(4)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(12,451)	(31)	(29)	(12,511)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(10,236)	(22)	(18)	(10,276)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	31,815	65	12	31,892
Kreditë e shlyera	-	-	(113)	(113)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	75,591	443	380	76,414

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë individuale	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2020	80	45	245	370
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(3)	181	-	178
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(1)	-	117	116
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(2)	-	(2)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(17)	99	82
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	6	(16)	(10)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	9	-	27	35
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(18)	(5)	13	(10)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	62	45	23	131
Kreditë e shlyera	-	-	(69)	(69)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	49	208	194	451
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2020	129	253	439	821
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë individuale	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	102	33	244	379
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(2)	25	-	23
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(1)	-	78	77
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(10)	-	(10)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(8)	29	21
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	10	(26)	(16)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(5)	(5)
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(34)	(5)	(1)	(40)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(21)	(6)	30	3
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	36	6	7	49
Kreditë e shlyera	-	-	(111)	(111)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(22)	12	1	(9)
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2019	80	45	245	370

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve të provizioneve për kreditë e rëna në vlerë për kreditë dhe paradhëni, sipas klasës, është si më poshtë:

	Korporat ë	Individual e	Gjithse j
Me 1 Janar 2019	4,548	379	4,927
Ngarkesat për vitin	494	198	692
Vlerat e shlyera	(111)	(207)	(318)
Më 31 Dhjetor 2019	4,931	370	5,301
Riklasifikimi i gjendjes sipas SNRF 9 më 1 janar 2020	-	-	-
Më 1 Janar 2020	4,931	370	5,301
Ngarkesat për vitin	1,644	1,398	3,042
Vlerat e shlyera	(69)	(947)	(1,016)
Më 31 Dhjetor 2020	6,506	821	7,327

15. PASURITË TJERA FINANCIARE

	2020	2019
	2020	2019
Kërkesat nga klientët	121	60
Të hyrat akruale nga shërbimet bankare	96	86
Të hyrat akruale për tarifa dhe komisione	53	34
Të arkëtueshme tjera	2	26
Gjithsej	272	206

16. PASURITË E PAPREKSHME

	Softuëret
Kosto	
Gjendja më 1 Janar 2019	1,576
Shtesat gjatë vitit	350
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	1,926
Shtesat gjatë vitit	315
Gjendja më 31 Dhjetor 2020	2,241
Amortizimi i akumuluar	
Gjendja më 1 Janar 2019	1,174
Shpenzimi për vitin	237
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	1,411
Shpenzimi për vitin	225
Gjendja më 31 Dhjetor 2020	1,636
Vlera Kontabël neto	
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	515
Gjendja më 31 Dhjetor 2020	605

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

17. PRONA DHE PAJISJET

<i>Kosto</i>	Ndërtesa	Përmirësime në objektet me qira	Mobiljet dhe pajisjet	Kompjuterë dhe pajisje të ngjashme	Automjete	Gjithsej
Gjendja me 1 Janar 2019	683	1,108	661	2,460	765	5,677
Shtesat gjatë vitit	-	318	193	288	29	828
Shlyerjet gjatë vitit	-	(418)	(197)	(113)	(15)	(743)
Gjendja me 31 Dhjetor 2019	683	1,008	657	2,635	779	5,762
Shtesat gjatë vitit	-	42	43	132	-	217
Shlyerjet gjatë vitit	-	-	2	-	-	2
Gjendja me 31 Dhjetor 2020	683	1,050	702	2,767	779	5,981
<i>Zhvlerësimi i akumuluar</i>						
Gjendja me 1 Janar 2019	32	667	513	1,199	436	2,847
Shtesat gjatë vitit	32	173	84	384	82	755
Shlyerjet gjatë vitit	-	(370)	(196)	(109)	(15)	(690)
Gjendja me 31 Dhjetor 2019	64	470	401	1,474	503	2,912
Shtesat gjatë vitit	32	165	132	353	71	753
Shlyerjet gjatë vitit	-	(2)	-	-	-	(2)
Gjendja me 31 Dhjetor 2020	96	633	533	1,827	574	3,663
<i>Vlera kontabël</i>						
Gjendja me 31 Dhjetor 2019	619	538	256	1,161	276	2,850
Gjendja me 31 Dhjetor 2020	587	417	169	940	205	2,318

Prona dhe pajisjet që nga 31 dhjetori 2020 janë ndërtesa me një vlerë kontabël prej 587 mijë EUR (2019: 619 mijë EUR) të cilat përfaqësojnë kolateral të riposeduar dhe që menaxhmenti po përdor në aktivitetet e tij të përditshme.

Në të dy vitet, Banka nuk ka ndonjë pronë të lënë peng si kolateral.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***17. PRONA DHE PAJISJET (VAZHDIM)**

Në vijim janë disa zëra të prona dhe pajisjet të cila janë zhvlerësuar plotësisht, por që janë ende në përdorim më 31 dhjetor 2020:

Kategoria	Kosto	Zhvlerësimi i akumuluar	Vlera Neto
Ndërtesa	9	9	-
Përmirësimet në objekte me qira	290	290	-
Mobilje, orendi dhe pajisje	796	796	-
Kompjuterë dhe pajisje të ngjashme	495	495	-
Vetura	280	280	-
Softuerë	1,267	1,267	-
Gjithsej	3,137	3,137	-

18. ASETET TJERA

	2020	2019
Shpenzimet e parapaguara	151	171
Pasuritë e riposeduara (shih shënimet nr. 20.1)	-	32
Gjithsej	151	203

18.1 PASURITË E ROPOSEDUARA

Pasuritë e riposeduara janë prona të fituara nëpërmjet zbatimit të sigurisë mbi kreditë dhe paradhëniet për klientët. Banka synon dhe po ndërmer hapa për t'i shitur ato brenda një periudhe afatshkurtër të arsyeshme.

	2020	2019
Pasuritë e patundshme të banimit	687	558
Pasuritë e patundshme komerciale	108	108
Gjithsej	795	666
Minus: rënia në vlerë	(795)	(634)
Vlera neto kontabël	-	32

Vlera e drejtë e këtyre pasurive është përcaktuar duke iu referuar vlerave të tregut nga ana e vlerësuesit të jashtëm të pavarur. Vlerat janë provizionuar në varësi të vendndodhjes së tyre, mirëmbajtjes, kushteve dhe rrethanave që pasqyrojnë vonesat e mundshme në shitjen e tyre dhe gjatësinë e kohës për mbajtjen e pasurive.

Lëvizjet në zhvlerësimin e pasurive janë si në vijim:

	2020	2019
Më 1 Janar	634	573
Shtesat për vitin	161	61
Më 31 Dhjetor	795	634

19. DEPOZITAT NGA KLIENTËT

	2020	2019
Llogaritë rrjedhëse	148,226	110,689
Në Euro	144,441	107,858
Në valuta të huaja	3,785	2,831
Depozitat e afatizuara	140,657	143,266
Në Euro	139,832	142,444
Në valuta të huaja	825	822
Gjithsej	288,883	253,955

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***20. BORXHET E VARURA DHE HUAMARRJET**

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Borxhet e varura		
Blue Orchard	502	502
Gjithsej	<u>502</u>	<u>502</u>

Me miratimin e BQK-së, gjatë vitit 2019 Banka ka parapaguar plotësisht shumën totale prej 840 mijë EUR ndaj Valon Budima dhe Armend Skeja, dhe më pas mbylli marrëveshjet e huasë të varur me ta.

Gjatë vitit 2018, Banka hyri në një marrëveshje të re kredie të varur me Blue Orchard në vlerë prej 500 mijë EUR. Kredia ka një normë interesi prej 6.5% në vit, e pagueshme në baza gjashtëmujore dhe principali paguhet në një këst të vetëm më 12 dhjetor 2026. Që nga 31 dhjetori 2020, Banka është në përputhje me kovenatat financiare të bashkangjitura në marrëveshje me Blue Orchard.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Huamarrjet		
Kredia nga FEEJ	756	1,566
Kredia nga KOSEP-BERZH	290	580
Kredia nga BERZH	3,028	4,188
Gjithsej	<u>4,074</u>	<u>6,334</u>

Gjatë vitit 2019, Banka hyri në një marrëveshje huazimi me EFSE (Fondi Evropian për Evropën Jug-Lindore) për një shumë totale prej 1,500 mijë EURO. Qëllimi është të mbështesë individët privatë dhe portofolet e huave për NVM-të dhe synon të nxisë zhvillimin ekonomik dhe prosperitetin përmes sigurimit të qëndrueshëm të financave shtesë të zhvillimit. Huamarrja mbart një normë interesi prej 2.8% në vit dhe është e ripagueshme brenda tre viteve. Interesi paguhet në bazë gjysmë-vjetore.

Gjatë vitit 2019, Banka hyri në një marrëveshje revolving të kredisë me BERZH (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë deri në 1,000 mijë EURO. Qëllimi i këtij fondi është të mbështesë zhvillimin e financave të tregtisë. Nga shuma totale e kredisë prej 1.000 mijë EUR, shuma prej 183 mijë EUR është marrë në 31 Dhjetor 2020. Huamarrja ka një normë interesi prej 2.15% dhe është e ripagueshme brenda një viti.

Gjatë vitit 2018, Banka hyri në një marrëveshje huazimi me BERZH (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë totale kredie prej 5,000 mijë EUR. Qëllimi është të ndihmojë financimin e investimeve në ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme. Huamarrja mbart një normë interesi prej 2.6% në vit dhe është e ripagueshme brenda katër viteve, ndërsa interesi paguhet në bazë gjysmë-vjetore.

Gjatë vitit 2016, Banka ka hyrë në një marrëveshje huazimi me BERZH (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një total prej 1.000 mijë eurosh. Qëllimi është të mbështesim individët privatë dhe portofolin e kredisë për NVM lidhur me programin e efikasitetit të energjisë. Huamarrja mban një normë interesi prej 3.6% në vit dhe është e ripagueshme brenda pesë viteve. Kamata paguhet në baza tremujore.

Gjatë vitit 2017, Banka ka hyrë në një marrëveshje huamarrjeje me FEEJ (Fondi Evropian për Evropën Jug-Lindore) për një total prej 1.500 mijë eurosh. Qëllimi i Fondit të Gjelbër për Rritje, Evropa Juglindore është të sigurojë financim zhvillimi për efikasitetin e energjisë (EE) dhe investimet e energjisë së rinovueshme (RE). Huamarrja mban një normë interesi prej 3.1% në vit dhe është e ripagueshme brenda tre viteve. Kamata paguhet në baza gjysmëvjetore. Që nga 31 Dhjetori 2020 dhe 2019 Banka është në përputhje me marrëveshjet financiare bashkangjitur marrëveshjes me FEEJ, KOSEP dhe BERZH

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***20. BORXHET E VARURA DHE HUAMARRJET (VAZHDIM)**

.

Ndryshimet në detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet e financimit paraqiten si më poshtë:

	1 Janar 2020	Hyrjet e parasë	Daljet e parasë	Interesi akruar	Dividenda e deklaruar	31 Dhjetor 2020
Kreditë e varura	502	-	-	-	-	502
Huamarrjet	6,334	253	(2,486)	(27)	-	4,074
Dividendat e pagueshme	-	-	-	-	-	-
Gjithsej detyrimet nga aktivitetet finacuese	6,836	253	(2,486)	(27)	-	4,576

	1 Janar 2019	Hyrjet e parasë	Daljet e parasë	Interesi akruar	Dividenda e deklaruar	31 Dhjetor 2019
Kreditë e varura	1,342	-	(800)	(40)	-	502
Huamarrjet	4,286	4,080	(2,073)	41	-	6,334
Dividendat e pagueshme	-	-	(999)	-	999	-
Gjithsej detyrimet nga aktivitetet finacuese	5,628	4,080	(3,872)	1	999	6,836

21. DETYRIMET FINANCIARE DHE PROVIZIONET

	2020	2019
Të pagueshmet në emër të palëve të treta	1,500	801
Provizionet për letër garancionet e lëshuara nga Banka	24	16
Të pagueshmet për transaksionet e kliringut me BQK-në	635	643
Të pagueshmet në emër të Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave	115	51
Detyrime ndaj furnitorëve	369	267
Zotimet e pashfrytzuara	46	-
Gjithsej detyrime tjera	2,689	1,778
Provizione tjera (shiko shënimin 21.1)	511	539
Gjithsej	3,200	2,317

21.1 PROVIZIONET

Banka vepron si agjent për transaksionet e kryera në emër të institucioneve qeveritare me palë të treta. Këto përfshijnë pagesa në emër të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale dhe Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave.

Provizionet tjera përfshijnë rezervën për Dëmet aktive ndaj palëve të treta. Bazuar në politikat dhe procedurat e saj, Banka përcakton në çdo tremujor rezervën aktuale përmes rivlerësimit të secilës kërkesë individuale.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***21. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)****21.1 PROVIZIONET (VAZHDIM)**

Në vijim është paraqitur lëvizja e provizionit më 31 Dhjetor:

	2020	2019
Në fillim të vitit	539	482
Shtesat gjatë vitit	-	61
Utilized during the year	(28)	(4)
Në fund të vitit	511	539

Vlera kontabël bruto për gjithsej letër garancionet, është dhënë më poshtë:

	2020					2019	
Vlerësimi i brendëshëm	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Gjithsej	Gjithsej	
A0	1,967	-	-	-	1,967	1,845	
A1	41	-	-	-	41	30	
B	-	54	-	-	54	-	
C	-	10	-	-	10	5	
Vonesë	-	-	13	-	13	13	
Gjithsej	2,008	64	13	-	2,085	1,893	

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga letër garancionet është si më poshtë:

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 January 2020	1,875	5	13	1,893
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(44)	44	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(5)	-	5	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	8	8
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(443)	(5)	(5)	(453)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhat e parasë	(2)	-	(8)	(10)
Garancionet e reja ose te blera	627	20	-	647
Kreditë e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	2,008	64	13	2,085

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

21. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 January 2019	1,955	12	5	1,972
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	7	(7)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(389)	-	-	(389)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhat e parasë	1	-	1	2
Garancionet e reja ose te blera	301	-	7	308
Kreditë e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	1,875	5	13	1,893

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 January 2020	2	1	13	16
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	8	-	8
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	3	3
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	8	8
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PD/KND/END	1	-	(8)	(7)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(1)	(1)	(6)	(8)
Garancionet e reja ose te blera	2	2	-	4
Kredië e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	2	9	(2)	8
Vlera e HPK-së më 31 Dhjetor 2020	4	10	10	24

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***21. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)**

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 January 2019	3	2	6	11
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(2)	-	(2)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PD/KND/END	(1)	-	1	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(1)	-	-	(1)
Garancionet e reja ose te blera	1	-	7	8
Kredië e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(1)	(2)	8	5
Vlera e HPK-së më 31 Dhjetor 2019	2	-	14	16

22. E DREJTA E PËRDORIMIT TË PASURISË DHE DETYRIMET E QIRASË**E drejta e përdorimit të pasurisë dhe detyrimet e qirasë**

Banka merr me qira zyre të ndryshme. Kontratat e qirasë bëhen zakonisht për periudha fikse nga 1 deri në 10 vite, por mund të kenë mundësi zgjatje siç përshkruhet me poshtë.

Deri me 31 Dhjetor 2018 qiratë e pronave, uzinave dhe pajisjeve klasifikoheshin ose me qira financiare ose qira operative. Nga 1 Januar 2019, qiratë njihen si një e drejtë e përdorimit të pasurisë dhe një detyrim përkatës nga data kur pasuria e marrë me qira bëhet e disponueshme për t'u përdorur nga Banka.

Banka e njeh të drejtën e përdorimit të pasurisë si në vijim:

	Ndertesat	Gjithsej
Vlera kontabël më 1 Janar 2019	1,417	1,417
Shtesat gjatë vitit	2,103	2,103
Disposals	(17)	(17)
Shpenzimet e zhvlerësimit	(660)	(660)
Vlera kontabël me 31 Dhjetor 2019	2,843	2,843
Shtesat gjatë vitit	389	389
Disposals	(16)	(16)
Shpenzimet e zhvlerësimit	(663)	(663)
Vlera kontabël me 31 Dhjetor 2020	2,553	2,553

Banka e njeh detyrimin e qirasë si në vijim:

	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019
Detyrimet afatshkurtër të qirasë	660	613
Detyrimet afatgjata të qirasë	1,952	2,212
Gjithsej obligimet e qirasë	2,612	2,825

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***23. KAPITALI AKSIONAR DHE REZERVAT*****Kapitali aksionar***

Në pajtim me Ligjin nr. 04/L-093 për “Banka, Institucione Mikrofinanciare dhe Institucione Financiare Jo-Bankare” kapitali aksionar minimal për bankat që operojnë në Kosovë duhet të jetë 7 milion Euro.

Më 31 dhjetor 2020 kapitali aksionar i autorizuar ishte i përbërë nga 28,530 aksione të zakonshme (2019: 28,530 aksione të zakonshme). Aksionet e zakonshme kanë një vlerë nominale prej 394.2 Euro secili. Pronarët e aksioneve të zakonshme kanë të drejtë të marrin dividendë që deklarohen kohë pas kohe dhe kanë të drejtën e një vote për aksion në mbledhjet e Bankës. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me pasuritë e mbetura të Bankës. Një përmbledhje e strukturës së pronësisë është si vijon:

NR.	Emri i aksionarit	2020		2019	
		%	EUR	%	EUR
1	Afrim Govori	21.27	2,392	21.27	2,392
2	Rrustem Aliaj	17.27	1,942	17.27	1,942
3	Shaqir Palushi	11.81	1,328	11.81	1,328
4	EBRD	10.00	1,125	10.00	1,125
5	Mejdi Rexhepi	9.35	1,052	9.35	1,052
6	Moneta sh.p.k	7.77	874	7.77	874
7	Nazmi Viça	6.89	775	6.89	775
8	Kareman Limani	4.85	545	4.85	545
9	Banka di Cividale	4.62	520	4.62	520
10	Ahmet Arifi	2.39	269	2.39	269
11	Ismet Sylejmani	1.90	214	1.90	214
12	Luani Limited	0.44	49	0.44	49
13	Sokol Krasniqi	0.38	42	0.38	42
14	Naser Aliu	0.31	35	0.31	35
15	Besnik Vrella	0.31	36	0.31	36
16	Agim Bilalli	0.31	35	0.31	35
17	Flamur Bryma	0.09	10	0.09	10
18	Naim Abazi	0.04	4	0.04	4
Gjithsej		100.00	11,247	100.00	11,247

Rezervat tjera të kapitalit

Bazuar në rezerva tjera të kapitalit në rregulloret e BQK-së, duke filluar nga 1 janari 2020, të gjitha bankat në Kosovë kërkohet të përgatisin dhe paraqesin pasqyrat e tyre financiare vetëm bazuar në SNRF-të. Çdo ndryshim në provizionet e humbjes së huasë midis BQK-së dhe SNRF-së kornizën e raportimit do të njihet në Rezervën e Kapitalit Tjetër. Që nga 1 janari 2020, shuma e njohur si një ndryshim në rezervën e humbjes së kredisë midis standardeve të raportimit të BQK-së dhe SNRF-ve është 769 mijë euro.

Rrjedhimisht, bilanci i Rezervës tjetër të kapitalit në vlerë prej 857K EUR i njohur në 31 Dhjetor 2011 dhe i vlefshëm deri më 31 Dhjetor 2019 pushon së ekzistuari në mënyrë efektive 1 Janar 2020.

Rezervë tjetër e kapitalit në vlerë prej 857K EUR u krijua më 31 Dhjetor 2011 si diferencë midis humbjeve të akumuluar në përputhje me SNRF dhe BQK të cilat u shlyen përmes një reduktimi të kapitalit aksionar. Si rezultat, këto rezerva janë të kufizuara dhe nuk mund të shpërndahen.

Rezerva për rivlerësim

Gjatë vitit 2014, Banka ka vendosur të përfshijë në kategorinë e pronës dhe pajisjeve një ndërtesë e cila ka qenë me parë pasuri e riposeduar. Ndërtesa u njoh nga Banka në prona dhe pajisje me shumën korresponduese në rezervën e rivlerësimit në kapital.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***23. KAPITALI AKSIONAR DHE REZERVAT (VAZHDIM)*****Kapitali aksionar (vazhdim)******Fitimet për aksion***

Për qëllim të llogaritjes së fitimeve për aksion, fitimet përfaqësojnë fitimin neto pas taksës. Numri i aksioneve të zakonshëm është numri mesatar i ponderuar i aksioneve të zakonshme të papaguara gjatë vitit. Numri mesatar i ponderuar i aksioneve të zakonshëm të përdorura për të ardhurat bazë për aksion ishte 28,530 (2019: 28,530). Nuk ka asnjë efekt të mundshëm dobësimi nga asnjë instrument dhe kështu fitimet për aksion janë të njëjta me fitimet e dobësuar për aksion.

24. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT

Banka lëshon garancion për klientët e saj. Këto instrumente bartin një risk kreditimi të ngjashëm me ato të kredive të dhëna. Garancionet e lëshuara në favor të klientëve janë siguruar me kolateral në para dhe kolateral jo në para (pasuri të paluajtshme dhe kolateral të luajtshëm).

Garancionet e lëshuara të klientëve	2020	2019
Të siguruar me depozita kesh	1,407	1,202
Të siguruar me kolateral (patundshmëri dhe kolateral i luajtshëm)	679	690
Minus: Provizionet e njohura si detyrime	(24)	(16)
Gjithsej	2,062	1,876

Zotimet përfaqësojnë balancat e pa tërhequra të kredive, mbitërheqjeve dhe limitet e kredit kartelave të lëshuara të klientët.

Zotimet për kredi	2020	2019
Kreditë e aprovuara por të padisbursuara	-	-
Limitet e pashfrytëzuara të mbitërheqjeve	8,122	7,000
Kredit kartelat e pashfrytëzuara	475	508
Gjithsej	8,597	7,508

Ligjore

Banka është e përfshirë në procedura të zakonshme ligjore në rrjedhën e zakonshme të biznesit më 31 Dhjetor 2020. Menaxhmenti i Bankës është i mendimit se nuk do të ketë humbje materiale në lidhje me pretendimet ligjore, përveç atyre që janë parashikuar dhe njohur si fitim ose humbje siç shpaloset në Shënimin 21.

Zotimet e qirasë

Zotimet e qirasë operative. Pagesat e ardhshme minimale të qirasë nën qiratë operative të pa anulueshme, ku Banka është qiramarrës, në 31 Dhjetor 2020 janë 365 EUR (2019: 298 EUR).

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR

25.1 Hyrje dhe përmbledhje

Bank është e ekspozuar ndaj risqeve të mëposhtme nga përdorimi i pasurive financiare:

- Risku i kreditimit
- Risku i tregut
- Risku i likuditetit
- Risku operacional

Ky shënim prezanton informata për ekspozimin e bankës ndaj secilit nga risqet e përmendura më lartë, objektivin e Bankës, politikat dhe procedurat për matjen dhe menaxhimin e riskut dhe menaxhimin e kapitalit të Bankës.

Përgjigja ndaj riskut të COVID19

Më 11 Mars, 2020, Organizata Botërore e Shëndetësisë shpalli (OBSh) COVID-19 një pandemi globale, e cila së shpejti u pasua nga veprimet e ndërmarra nga Qeveria e Kosovës përmes të cilave u vendosën një numër masash për të parandaluar dhe përmbajtur shpërthimin e koronavirus, të tilla si masat e distancës sociale, kufizimet e udhëtimit, karantina dhe direktivat e qëndrimit në shtëpi. Nën COVID-19, peisazhi i kërcënimit ndryshoi ndërsa u shfaqën rreziqe të reja. Këto rreziqe kishin të bënin kryesisht me qëndrueshmërinë operationale të bankës, shëndetin dhe sigurinë e stafit, fuqinë financiare të klientëve dhe komunitetit të përgjithshëm, të cilat mund të ndikojnë thellësisht në rezultatet financiare të bankës.

Prandaj, në përgjigje të këtij ambienti dinamik dhe sfidues, u krijua një ekip i menaxhimit të krizave brenda bankës i cili trajtoi të gjitha veprimet që duhen ndërmarrë për të parandaluar përhapjen e virusit, për të vlerësuar vështirësitë financiare të klientëve dhe masat e tjera të nevojshme. Ky ekip përbëhej nga ekipe më të vogla të cilat ishin përgjegjëse për aspekte specifike të tilla si: menaxhimi ditor i likuditetit, vlerësimi i aftësisë kreditore të klientëve dhe menaxhimi i mbledhjes, dhe qëndrueshmëria operationale. Këto ekipe monitoronin dhe menaxhonin në mënyrë proaktive rreziqet duke mbledhur informacion në kohë, duke raportuar, duke kryer analiza të cilat shërbyen si bazë për procesin e vendimmarrjes në bordin e drejtorëve dhe nivelin e menaxhmentit.

Veprimet e ndërmarra nga banka për të adresuar rreziqet me të cilat përballen janë në fushat e mëposhtme:

- **Qëndrueshmëria operationale** - në fillim banka duhej të reagoje shpejt në mënyrë që të zbatonte masat e vendosura nga qeveria. Kjo do të thoshte që banka duhej të zhvendoste rregullimin e punës nga zyra në punën nga shtëpia për një numër të stafit, i cili nga ana tjetër rriti nivelin e përçarjes në operationet e bankës dhe gjithashtu rriti ekspozimin ndaj sjelljeve, rreziqeve kibernetike dhe privatësisë. Për më tepër, dobësitë ishin të dukshme edhe në zinxhirin e furnizimit dhe kjo krijoi pasiguri në lidhje me stabilitetin e furnizuesve kritikë të cilët, nëse nuk janë të disponueshëm, do të ndikonin në stabilitetin e operationeve të bankës. Prandaj, gjatë kësaj kohe fokusi i bankës ishte në mbrojtjen e këtyre operationeve duke ofruar mbështetje edhe për klientët. Në mënyrë që të ofrojë një mbështetje më të shpejtë dhe më të mirë, banka ndërmori iniciativa të ndryshme të cilat do ta afronin klientin me bankën dhe do t'i siguronin atij një përvojë më të personalizuar. Si i tillë, i gjithë fokusi për sa i përket shërbimit të biznesit ishte në dixhitalizimin e disa prej shërbimeve të cilat janë kryer në degë para COVID-19. Ne gjithashtu rritëm mbikëqyrjen e furnizuesve tanë kritikë në mënyrë që të monitorojmë ndikimin e COVID-19 në operationet e tyre. Për sa i përket qeverisjes, bazuar në planin e përgjigjes së bankës, me identifikimin e stafit kritik, ne gjithashtu kemi hartuar planin e trashëgimisë dhe kemi identifikuar pasardhësit e drejtuesve të departamenteve në mënyrë që të sigurojmë që stafi i caktuar të jetë i gatshëm të marrë përsipër përgjegjësitë nëse gjykohet e nevojshme.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.1 Hyrje dhe përmbledhje (vazhdim)

Përgjigja ndaj riskut të COVID19 (vazhdim)

- **Shëndeti dhe siguria e punonjësve** - një nga shqetësimet kryesore për ne gjatë kësaj periudhe ka qenë rritja e rrezikut për shëndetin dhe sigurinë e stafit tonë. Për këtë qëllim, ne kemi prezantuar shumë masa të cilat do të siguronin sigurinë e forcës sonë të punës dhe do të siguronin mbrojtje në vendin e punës në mënyrë që të parandalojmë përhapjen e virusit. Në mënyrë që të sigurohemi që shërbimet thelbësore të bankës ishin në dispozicion për klientët tanë dhe për të përmbushur rritjen e kërkesës së klientëve për ndihmë, ne shpejt adaptuam aranzhimet tona të punës, duke zhvendosur një pjesë të forcës së punës në punë të largët, ndërsa për forcën e punës të cilët qëndruan në zyra, ne i adaptuam ata në mënyrë që të mbanin distancën fizike dhe siguroam mjetet e nevojshme për të ndihmuar në parandalimin e përhapjes (dezinfektues dhe maska).
- **Siguria kibernetike** - Shfaqja e COVID-19 shfaq një rritje të kimit kibernetik, ku dobësitë e klientëve ose dobësitë e mundshme të paraqitura për shkak të ndryshimeve të shpejta operacionale u shfrytëzuan nga kriminelët në internet synimet e të cilëve ishin të fitonin financiarisht. Për këtë qëllim, ne kemi punuar ngushtë me ekipin përgjegjës për sigurinë e informacionit në mënyrë që të rrisim programin e sigurisë kibernetike të bankës, i cili u përqendrua kryesisht në rritjen e ndërgjegjësimit të stafit, veçanërisht ata të stafit që punojnë nga shtëpia, përmes së cilës ata u siguruan një sërë udhëzimesh për të siguruar që stafi të jenë në përputhje me politikat e sigurisë së informacionit të bankës edhe gjatë kësaj kohe.
- **Fuqia financiare** - efekti përçarës i COVID-19 ka kontribuar në ngadalësimin ekonomik të ekonomisë globale dhe të Kosovës si dhe duke shkaktuar ndryshime në mjedisin makroekonomik. Pavarësisht masave lehtësuese të dhëna nga banka qendrore dhe qeveria për bizneset dhe individët, ndikimi i mundshëm në ekonomi vazhdon të jetë i pasigurt dhe si i tillë gjatë kësaj kohe ne kemi marrë masa të ndryshme për të vlerësuar cilësinë e kredisë së portofolit të kredisë dhe likuiditetin nivelet e bankës. Në fillim, treguesit e likuiditetit ishin subjekt i monitorimit dhe rishikimit ditor në nivel bordi dhe menaxhimi, ndërsa daljet e parave u administruan nga afër dhe i nënshtroheshin aprovimit nga nivele të ndryshme të autoritetit. Duke marrë parasysh që biznesi ynë kryesor është siguri i huazimit ose dorëzimi i burimeve huamarrësve, atëherë për të llogaritur efektet e mundshme të COVID-19 te klientët tanë, ne monitoruam portofolin tonë të kredisë duke vlerësuar këta klientë individualisht dhe duke adresuar nevojat e tyre. Në këtë drejtim, u kryen vlerësime të vazhdueshme të rrezikut për të llogaritur rritjen e rrezikut të kredisë që do të përkthehej në një rritje të provizioneve të humbjes së kredisë. Modelet e bankës të përdorura për një vlerësim të tillë janë të përqendruara në standardet IFRS9 dhe janë të kalibruar si të tilla për të marrë parasysh performancën e kaluar, ndërsa kanë një qasje shikimi përpara bazuar në zhvillimin e faktorëve makroekonomikë. Lidhur me ndikimin në biznes, ne kemi analizuar ndikimin e COVID-19 duke kryer teste stresi në drejtim të aktivitetit të huazimit, likuiditetit, mjaftueshmërisë së kapitalit dhe parashikimeve të tjera në lidhje me pozicionin financiar dhe përfitimin e bankës. Përkundër këtyre skenarëve, rezultatet tregojnë se banka do të vazhdojë të jetë fitimprurëse, do të ketë mbulim të mjaftueshëm me likuiditet, kapital dhe provizione dhe do të jetë në përputhje me kërkesat rregullatore të vendosura gjatë kësaj kohe.
- **Masat e marra nga Qeveria** - në përgjigje në përgjigje të kërcënimeve dhe rreziqeve të paraqitura në mjedisin ekonomik, Qeveria e Kosovës prezantoi masa lehtësuese të cilat kishin për qëllim sigurimin e një stimulimi për bizneset dhe individët. Masa të tilla përfshinin futjen e paketave të rikuperimit (paketa 1 dhe 2) përmes të cilave do të siguroheshin subvencione për palët e prekura në mënyrë që t'i ndihmonin ata të mbanin veten ose biznesin e tyre.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.1 Hyrje dhe përmbledhje (vazhdim)

Përgjigja ndaj riskut të COVID19 (vazhdim)

Paketa e parë (paketa fiskale emergjente) u miratua nga Qeveria e Republikës së Kosovës më 30.03.2020, me qëllimin kryesor për të siguruar ndihmë të menjëhershme për komunitetin, kryesisht në zonat më të goditura nga pandemia. Ndihma u ofrua në formate të ndryshme, të tilla si: sigurimi i mbulimit të pjesshëm të pagave dhe qirave për një periudhë kohe, shtyrja e kësteve të huave për bizneset me vështirësi financiare, shtyrja e afateve të ripagimit të detyrimeve tatimore dhe sigurimi i mbështetjes shtesë për përfituesit e skemat sociale dhe pensionet.

Sa i përket paketës emergjente të krijuar nga qeveria për palët e prekura, banka e ka mbështetur këtë iniciativë duke rritur efikasitetin e procesit të hapjes së llogarisë përmes futjes së kanaleve dixhitale në mënyrë që klientët e prekur të marrin këto fonde.

Nga ana tjetër, pakoja e dytë (paketa e rimëkëmbjes ekonomike) u miratua nga Qeveria e Kosovës, fokusi kryesor i së cilës ishte të siguronte mbështetje kreditorë për bizneset që përjetuan një rënie të aktivitetit ekonomik dhe të cilat janë me rëndësi strategjike për ekonominë e Kosovës. Në këtë drejtim, qeveria do të sigurojë garanci shtetërore përmes Fondit të Garancisë së Kredive të Kosovës për huatë që bizneset dhe qytetarët do të marrin nga bankat në mënyrë që të lehtësojë qasjen në financa për kategorinë e prekur të klientëve dhe për të rritur likuiditetin për NVM-të.

Përveç mbështetjes së kredisë, për të stimuluar kërkesën totale, qeveria lejoi tërheqjen e kursimeve pensionale (deri në 10%) nga qytetarët, për një pjesë të tyre rimbursimi do të sigurohet duke filluar nga viti 2023. Në mënyrë që të mbështesë këtë procesi, banka siguroi informacion në kohë për Fondin Pensional të Kosovës në përputhje me kërkesat për ligjin për Rimëkëmbjen Ekonomike.

- **Masat e marra nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK)** -duke marrë parasysh ndikimin e COVID-19 në ekonomi, në përputhje me masat lehtësuese të dhëna nga Qeveria për të mbështetur procesin e rimëkëmbjes, banka qendrore gjithashtu ofroi mbështetje për sektorin bankar me qëllimin kryesor për të ndihmuar bizneset dhe individët. Sipas vendimit të BQK-së, bankave iu kërkua të shtyjnë për një periudhë prej 3 muajsh këstet e kredisë për klientët që janë prekur nga COVID-19 (faza 1 nga 16 mars, 2020). Prandaj, për ta stimuluar këtë, banka qendrore pezulloi disa nga kërkesat rregulatore në lidhje me klasifikimin dhe provizionimin e humbjeve të kredisë nga Marsi në Dhjetor 2020. Në këtë drejtim, secili klient që kërkonte shtyrjen e këstit të kredisë u analizua individualisht. Në mënyrë që të rritet koha e përpunimit të këtyre kërkesave dhe numri i klientëve të tillë që vizitojnë degën, banka ka siguruar një platformë online ku klientët mund të paraqesin kërkesat e tyre. Pavarësisht pezullimit të kësteve për një periudhë 3 mujore, BQK-ja gjithashtu siguroi masa shtesë lehtësuese për ristrukturimin e kredive deri në 1 vit duke filluar nga Qershori 2020 (faza 2), me qëllimin kryesor për të ndihmuar kreditorët që po përballeshin me vështirësi financiare pa ndikuar në historia e kredisë. Për të mbështetur këtë nxitje, BQK-ja u dha udhëzime bankave mbi kriteret e zbatueshme për procesin e ristrukturimit.

Gjatë kësaj periudhe, banka ka kryer vlerësim për secilin klient që kërkon ristrukturimin e ekspozimit të tyre të kredisë, ku kapaciteti financiar i klientëve është analizuar dhe bazuar në rezultatet është vendosur për procesin e ristrukturimit. Për më tepër, banka monitoroi dhe komunikoi nga afër me klientët e saj në mënyrë që të sigurojë mbështetje më të mirë duke i këshilluar ata për shfrytëzimin e kësaj mundësie bazuar në vështirësitë e tyre aktuale ose të parashikuara financiare.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.1 Hyrje dhe përmbledhje (vazhdim)

Pergjigjia ndaj riskut të COVID-19 (vazhdim)

Në fillim të këtij viti, BQK-ja ka zgjeruar më tej afatin për masat lehtësuese të parashikuara për ristrukturimin e kredisë, i cili është i vlefshëm deri në fund të marsit 2021. Përmes kësaj mase synohet të mbështesë ata klientë që nuk ishin subjekt i ristrukturimit gjatë fazesë pare (shtyrja e kësteve të huasë) dhe faza e dytë (ristrukturimi i huasë) dhe ekspozimet kreditore të të cilave mund të ristrukturohen deri në 9 muaj, ose ata klientë që morën ristrukturim gjatë periudhave të mëparshme, por për më pak se 9 muaj.

Gjithashtu, bazuar në zhvillimet në sektor dhe mjedisin e përgjithshëm ekonomik, BQK-ja kishte vendosur një program për lehtësimin e mëtejshëm të disa prej kërkesave rregullatore në lidhje me likuiditetin dhe kapitalin, kryesisht për të ulur kërkesën minimale për raportin e mjaftueshmërisë së kapitalit. Këto masa do të miratohen vetëm nëse është e nevojshme dhe nëse bankat do të përballen me telashe.

COVID-19 vazhdon ende të ndikojë në punonjësit tanë, klientët dhe komunitetin e përgjithshëm dhe kjo ka një ndikim të drejtpërdrejtë në rezultatet financiare të bankës dhe operacionet e saj të biznesit. Pasiguria në lidhje me ndikimin e COVID-19 mbetet e ngritur dhe paraqet sfida dhe rreziqe të reja për bankën. Sidoqoftë, banka po monitoron nga afër evolucionin e situatës në mënyrë që të japë llogari për efektet dhe ndikimin e mundshëm në kohën e duhur.

Korniza për menaxhimin e riskut

Bordi i drejtorëve (“Bordi”) ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikëqyrjen e kuadrit për menaxhimin e riskut të Bankës. Bordi ka themeluar Komitetin e Riskut, Komitetin e Auditimit, Komitetin e Burimeve Njerëzore dhe të Qeverisjes, të cilët janë përgjegjës për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të bankës mbi menaxhimin e riskut në fushat e tyre specifike.

Politikat e Bankës për menaxhimin e riskut janë themeluar për të identifikuar dhe analizuar risqet me të cilat ballafaqohet Banka, për të vendosur kufizimet e duhura të riskut dhe kontrollit si dhe të monitorojnë riskun dhe respektojnë limitet. Politikat dhe sistemet për menaxhimin e riskut rishikohen rregullisht për të pasqyruar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara.

Banka, përmes trajnimeve, procedurave dhe politikave për menaxhim, synon të zhvillojë një ambient kontrollues konstruktiv, në të cilin të gjithë punonjësit i kuptojnë rolet dhe detyrimet e tyre. Komiteti i Auditimit të Bankës është përgjegjës për monitorimin e pajtueshmërisë me politikën dhe procedurat për menaxhimin e riskut të Bankës dhe për të vlerësuar përshtatshmërinë e kornizës për menaxhimin e riskut në raport me risqet me të cilat përballen Banka. Komiteti i Auditimit të Bankës në këto funksione ndihmohet nga Departamenti për Auditimin e Brendshëm. Auditimi i Brendshëm kryen rishikimet e rregullta dhe Ad-hoc të kontrollit dhe procedurave për menaxhim të riskut, rezultati i të cilave raportohet tek Komiteti i Auditimit

Banka operon në kushtet e një krize globale financiare dhe ekonomike dinamike në zhvillim e sipër. Zgjerimi i saj mund të rezultojë në implikime negative në pozicionin financiar të Bankës. Menaxhmenti i Bankës monitoron çdo ditë pozicionin e pasurive dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve, si edhe të zhvillimit të tregjeve financiare ndërkombëtare. Bazuar në këtë, menaxhmenti analizon përfitueshmërinë, likuiditetin dhe koston e fondeve dhe implementon masa të përshtatshme në lidhje me kredi, tregun (kryesisht normën e interesit) dhe riskun e likuiditetit, duke kufizuar kështu efektet e mundshme negative nga kriza globale financiare dhe ekonomike. Në këtë mënyrë Banka i përgjigjet sfidave të tregut duke mbajtur një kapital dhe pozicion likuiditeti të mjaftueshëm.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor

Risku kreditor është risku i humbjeve financiare për Bankën nëse një klient apo një palë tjetër e lidhur për një instrument financiar dështon të përmbush detyrimet kontraktuale, që vijnë nga kreditë dhe paradhëniet e Bankës për klientët dhe për bankat e tjera. Me qëllim të raportimit të menaxhimit të riskut, Banka merr parasysh dhe konsolidon të gjitha elementet e ekspozimit ndaj riskut kreditor (të tilla si risku standard i huamarrësit individual, risku shtetëror dhe sektorial).

Manaxhimi i riskut kreditor

Në BPB aktualisht vlerësimi i aplikacioneve kreditore bëhet plotësisht nga “faktori njeri” dhe si autoritet është i vendosur në 2 linja aprovuese. Pjesa më e madhe këtyre vlerësimeve dhe miratimit të kredive behet nga ekspertë të vlerësimit të rrezikut kreditor të pozicionuar në Departamentin e Riskut Kreditor dhe pjesa tjetër nga eksperte të tjerë të vendosur në linjën e parë të biznesit e që janë Menaxheret e Degëve për limite me të vogla deri në maksimum 30 mijë euro.

Ekspozimet kreditore më të mëdha se 100 mijë Euro dhe më pak se 10% e kapitalit të klasit të parë të Bankës aprovohen nga Komiteti Qendror i Kredive, ndërsa ekspozimet mbi 10% të kapitalit të bankës duhet të aprovohen nga Bordi i Drejtorëve sipas politikave të Riskut Kreditor

Menaxhimi i Riskut është ndarë në dy departamente të veçanta, Departamentin e Menaxhimit të Riskut dhe Departamentin e Riskut Kreditor. Departamenti i Menaxhimit të Riskut është i organizuar në tre sektorë duke përfshirë Sektorin e Riskut Kreditor, Sektorin e Riskut të Tregut dhe Likuiditetit, si dhe Sektorin e Riskut Operacional. Departamenti i Menaxhimit të Riskut është përgjegjës për përpilimin apo rishikimin e politikave dhe procedurave që lidhen me riskun kreditor dhe njëkohësisht është përgjegjës për procesin e vlerësimit të pronave të paluajtshme, klasifikimin e kredive dhe peshimin e mjeteve të riskut sipas Rregullores së Adekuatshmërisë së Kapitalit si dhe identifikimin e riskut kreditor që rrjedhë nga produktet/proceset e reja që involvojnë kreditimin.

Departamenti i Riskut Kreditor është përgjegjës për menaxhimin e procesit të vlerësimit të aftësisë kredimarrëse dhe kapacitetit kreditor, vlerësimin e mjaftueshmërisë së kolateralit, procesin e vendimarrjes, montorimin/menaxhimin e kredive problematike dhe jo-performuese, duke i përfshirë edhe kreditë në humbje dhe ato jashtëbilancore që menaxhohen nga kompanitë e jashtme (outsourcë), procesin e monitorimeve të kredive si dhe identifikimin e riskut kreditor që rrjedhë nga produktet/proceset e reja që involvojnë kreditimin. Departamenti i Riskut Kreditor përfshin sektorin e huadhënies, monitorimit dhe sektorin e menaxhimit të vonesave (collection).

Banka ka ndjekur strategjinë e përcaktuar lidhur me diversifikimin e mëtejshëm të kredive dhe rritjen e portfolios kreditore sipas segmenteve të përcaktuara të kredive, më saktësisht në segmentet e kredive individuale - PI, segmentin e kredive Mikro dhe Agro dhe segmentin e kredive NVM dhe Korporatë. Gjatë vitit 2020, Banka ka bërë një rritje të konsiderueshme të portfolios kreditore edhe sipas volumit edhe sipas numrit, dhe rritja kryesisht ka ardhur nga segmentet e synuara të kredive, respektivisht në segmentet e kredive PI, Mikro dhe Agro. Për të mbështetur këtë strategji të rritjes në kredi të vogla, Banka ka vazhduar me investimet në teknologji dhe infrastrukturë, rishikimin dhe përmirësimin e proceseve me qëllim të rritjes së efikasitetit, si dhe për të siguruar rritje të qëndrueshme dhe të kontrollueshme.

Segmentimi i portofolit të kredisë (hua) bazohet në llojin dhe madhësinë e subjektit (huamarrësit), dhe në përgjithësi është grupuar në klientë me pakicë dhe biznes.

Klientë me pakicë ose individë privatë (PI) janë të gjitha llojet e klientëve që kanë burimin e tyre kryesor të ripagimit nga të ardhurat si pagat, qiratë e qëndrueshme, honoraret dhe të ardhurat e tjera të verifikueshme.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

Manaxhimi i riskut kreditor (vazhdim)

Klientët e biznesit ndahen në tre segmente kryesore; Mikro, NVM dhe Korporata. Ekziston edhe një nënkategori e klientëve të agrobiznesit të grupuar si klientë Agro, të cilët shpërndahen sipas procedurave të ndarjes ndërmjet sektorëve kryesorë në Mikro Agro dhe NVM Agro.

Klientët e biznesit konsiderohen të gjithë klientët të cilët kanë burimin kryesor të të ardhurave nga veprimtaria e biznesit. Segregimi ndërmjet segmenteve të biznesit bazohet në qarkullimin vjetor. Të gjithë klientët e biznesit që kanë qarkullim vjetor deri në 500 mijë Euro konsiderohen si klientë Mikro. Të gjithë klientët e biznesit që kanë qarkullim vjetor prej 501 mijë Euro deri në 2 milionë Euro konsiderohen klientë të NVM, ndërsa të gjithë klientët e biznesit që kanë qarkullim vjetor mbi 2 milionë Euro konsiderohen si klientë Korporatë. Lidhur me kërkesat rregullatore për raportim sipas SNRF 9, banka ka miratuar forma të reja raportimi siç kërkohet nga BQK-ja me rregulloren për raportimin e bankave. Gjatë vitit 2020 banka ka zbatuar gjithashtu kërkesat nga rregullorja e re mbi ekspozimet me probleme dhe riprogramimet në përputhje me standardin IFRS 9. Banka ka marrë të gjitha masat për të bërë klasifikimet dhe për të përmbushur të gjitha kërkesat në trajtimin e kredive me probleme dhe të planifikuara.

Lidhur me llogaritjen e HPK, banka ka avancuar më tej procesin dhe automatizuar disa nga inputet, përfshirë edhe informacionin nga moduli i monitorimit për të vlerësuar RSRK (SICR). Në funksion të strategjisë së bankës për rritjen e portfolios dhe biznesit të saj në segmentet Mikro, Agro dhe NVM, Banka ka vazhduar dhe rritur edhe më tej bashkëpunimin me Fondin Kosovar për Garanci Kreditorë - FKGK, për sigurimin e pjesëshëm të kredive ndaj klientëve që i disburson. Aktualisht shuma e kontratave aktive me FKGK është 21.3 milionë euro. Gjatë vitit 2020, banka vazhdoi të mbante marrëdhëniet e saj me Institucione të ndryshme Ndërkombëtare Financiare (EBRD, EFSE dhe Blue ORCHARD Finance Ltd) e cila shton një tjetër shtresë shtesë sigurie në kapitalin e saj.

Në përputhje me modelin dhe strategjinë e biznesit, Banka ka vazhduar të përmirësojë procesin e rrezikut të kredisë. Në këtë drejtim, ka vazhduar me shfrytëzimin e azhurnimeve dhe zhvillimeve të aplikacioneve të reja të bëra vitin e kaluar për menaxhimin e portofolit të kredisë. Gjatë vitit 2020, dy module të reja u operacionalizuan për të përmirësuar procesin e monitorimit të kredisë dhe menaxhimin e borxheve të prapambetura, veçanërisht në këtë periudhë krize, ku këto dy funksione kishin një rol të jashtëzakonshëm në ruajtjen e cilësisë së portofolit të kredisë. Moduli i monitorimit mbulon monitorimin e ekspozimeve financiare dhe shërben si një sistem i paralajmërimit të hershëm jo vetëm për të menaxhuar dhe mbajtur klientët e kredituar, por edhe për të parandaluar dhe parashikuar përkeqësimin e kushteve financiare të klientëve.

Ndërsa moduli i menaxhimit të vonesave është zhvilluar për të mbështetur procesin e menaxhimit dhe arkëtimit të borxheve duke siguruar menaxhim të strukturuar të të dhënave, korrespondencave, alarmeve dhe njoftimeve. Kjo ka mundësuar një qasje holistike në menaxhimin, monitorimin dhe kontrollin e riskut kreditor. Përveç rritjes së portofolit të kredisë dhe zvogëlimit të ekspozimeve të mëdha, banka ka vazhduar të ruajë dhe mbajë cilësinë e kredisë edhe pse kishte një presion të madh nga faktorë të jashtëm që ndikuan tek klientët për shkak të Covid-19. Banka ka përmirësim të mëtejshëm të cilësisë së kredisë, në lidhje me treguesin e cilësisë së kredisë - Kreditë me probleme (NPL) në vitin 2019 ishte 2.95%, ndërsa në vitin 2020 ky tregues është 2.68%.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

Manaxhimi i riskut kreditor (vazhdim)

Në këtë drejtim, gjatë vitit 2020, banka ka vazhduar me rritjen e numrit të ndërmarrjeve të administrimit të borxheve, veçanërisht për huatë e vjetra në kategoritë Humbje dhe write off, në mënyrë që të përfitojmë sa më shumë nga procesi i mbledhjes. Banka rishikon të gjitha ekspozimet kreditore në baza të rregullta, përderisa klasifikimi dhe raportimi i kredive bëhet në baza mujore në harmoni me kërkesat e Bankës Qendrore.

Ekspozimet kreditore në shumë mbi 50,000 Euro rishikohen në baza tremujore përderisa po të njëjtat monitorohen në baza gjashtëmujore. Ekspozimet nën 50,000 Euro monitorohen në baza vjetore dhe përfshin analizimin e gjendjes financiare të klientëve duke përfshirë edhe analizimin e gjendjes së kolateralit, ekspozimeve në Banka tjera dhe faktorë tjerë që mund të ndikojnë në performancën financiare të huamarrësit

Për shkak të Covid-19 procesi i monitorimit u zgjerua dhe u përsërite shumë shpesh veçanërisht për klientët mbi 50 mijë EUR në mënyrë që të merrni informacionin dhe azhurnimet më të fundit.

25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë

Sipas SNRF 9, BPB do të njohë një rënie në vlerë për humbjet e pritshme të kredisë (HPK) në çdo datë raportimi për kreditë dhe paradhëniet për klientët e matur me koston e amortizuar (AC).

Përveç kredive dhe paradhënieve për klientë, BPB do të njohë gjithashtu një rënie në vlerë të matur për humbjet e pritshme të kredisë për instrumentet financiare në vijim, nëse::

1. Instrumentet e borxhit të matura me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse
2. Marrëveshjet e kredive të matura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes;
3. Kontratat e garancioneve financiare në të cilat zbatohet SNRF 9 dhe të cilat nuk trajtohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe
4. Kërkesat e qirasë që janë brenda fushëveprimit të SNK 17, Qiratë dhe të arkëtueshmet tregtare ose pasuritë e kontraktuara brenda fushëveprimit të SNRF 15.

Parimet kryesore

Matjet sipas modelit HPK pasqyrojnë modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë së kredisë së instrumenteve financiare, shprehur në aspektin e rritjes së ndjeshme të riskut kreditor.

Kur instrumenti financiar fillimisht gjenerohet provizioni i humbjes matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë. Kur instrumenti i riskut të vonësës rritet ndjeshëm që nga krijimi i tij, Banka do të masë provizionin në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të përhershme të kredisë.

25. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.2 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Modeli me tri faza

Qasja e përgjithshme e SNRF 9 për zhvlerësimin dhe njohjen e të ardhurave nga interesi mund të përmblihet në modelin vijues me tre faza, ku transferimet nga një fazë në tjetrën varen nga ndryshimet në rrezikun e kredisë që nga fillimi deri në mospagimin e kredisë.

Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI
Kreditë e reja në origjinë, pa rënie në vlerë	Kreditë ekzistuese me rritje të ndjeshme të riskut nga gjenerimi.	Kreditë e rëna në vlerë (në vonesë)	Kreditë e rëna në vlerë (në vonesë)
Kreditë ekzistuese pa ndonjë rritje të ndjeshme të riskut			Credit impaired loans at origination
Njohja e humbjes së pritshme nga kreditë			
Humbjet e pritshme nga kreditë 12-mujore	Humbjet e pritshme nga kreditë të përhershme	Humbjet e pritshme nga kreditë të përhershme	Humbjet e pritshme nga kreditë të përhershme
Të ardhurat nga interesi			
Interesi efektiv në vlerën kontabël bruto	Interesi efektiv në vlerën kontabël bruto	Interesi efektiv në vlerën kontabël neto (kosto e amortizuar minus provizionet kreditore)	Interesi efektiv i përshtatur në vlerën kontabël neto (kosto e amortizuar minus provizionet kreditore)

Faza 1 përfshinë kreditë e reja të krijuara që nuk janë kredi të rëna në vlerë dhe kredi ekzistuese për të cilat risku kreditor nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, në datën e raportimit. SNRF 9 kërkon që HPK-të për këto kredi të vlerësohen në baza 12 mujore duke marrë parasysh:

- probabilitetin që ekspozimet do të jenë në vonesë brenda 12 muajve pas datës së raportimit (referuar si '12 -mujori PD '), dhe
- humbja përfundimtare e pësuar gjatë jetës në rast të vonesës (referuar si 'humbje e dhënë për vonesë' ose 'KND').

Faza 2 përfshinë kreditë që kanë pasur një rritje të konsiderueshme në risku kreditor që nga njohja fillestare, por që nuk kanë dëshmi objektive se janë në vonesë. SNRF 9 kërkon që HPK-të për këto kredi të vlerësohen në bazë të jetës duke konsideruar:

- probabiliteti që ekspozimet do të jenë në vonesë gjatë gjithë jetës së mbetur pas datës së raportimit (referuar si 'PD të përhershme') dhe
- humbja përfundimtare e pësuar gjatë jetës në rast të vonesës.

Faza 3 përfshinë kreditë që kanë dëshmi objektive se janë në vonesë në datën e raportimit (pasuri në vonesë). SNRF 9 kërkon që HPK-ët e përhershme të vlerësohen në bazë të humbjes përfundimtare të pësuar.

POCI përfshinë kreditë e krijuara të rëna në vlerë dhe kreditë e rëna në vlerë të blera me zbritje të madhe. SNRF 9 kërkon që këto kredi fillimisht të njihen me vlerën e drejtë minus humbjet kumulative të kredisë në njohjen fillestare. HPK ri-matet në çdo datë raportimi dhe ndryshimet njihen në Pasqyrën e të ardhurave.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Modeli i humbjes së pritshme të kredisë

Për qëllimet e matjes së HPK, BPB kryen parametrin e nevojshëm të modelit bazuar në të dhënat e vërejtura point-in-time në një nivel të detajuar të intervaleve tremujore, të cilat konsiderohen të përshtatshme për rrethanat. Llogaritjet e HPK bazohen në parametrat e mëposhtëm hyrës:

Probabiliteti i Dështimit (PD): Kjo shpreh mundësinë e vlerësimit të dështimit për kushtet ekonomike mbizotëruese në datën e raportimit, të përshtatura për të marrë parasysh vlerësimet e kushteve të ardhshme ekonomike që ka mundësi të ndikojnë në riskun e vonësës, në një horizont të caktuar kohor. Të tilla do të jenë HPK 12 mujore për kreditë e Fazës 1 dhe HPK të përhershme për kreditë e Fazës 2. Për kreditë e Fazës 3 dhe POCI PD është 1, sepse vonesa ka ndodhur.

Ekspozimi në Dështim (END) Ky është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme të vonësës, duke marrë parasysh ndryshimet e pritshme në ekspozimin pas datës së raportimit, duke përfshirë ripagesat e principalit dhe interesit dhe tërheqjen e pritshme në objektet dhe garancionet e zotuar.

Humbja e dhënë në dështim (KND): Kjo paraqet një vlerësim të humbjes që del nga një vonesë. Ajo bazohet në diferencën midis rrjedhave të parasë të gatshme të kontraktuara dhe atyre që kredidhënësi do të priste për të marrë në bazë të kushteve ekonomike aktuale dhe të ardhshme, duke përfshirë çdo kolateral. Zakonisht shprehet si përqindje e END.

Norma e kurimit: Kjo shpreh gjasat e daljes nga statusi i fazës 3.

Norma e diskontimit: Kjo përdoret duke e diskontuar humbjen e pritshme të kredisë në një vlerë aktuale në datën e raportimit. Aneksi 2 ofron normën e diskontimit të zbatueshme për vlerësimin e HPK.

Tabela e mëposhtme ilustron mënyrën e zbatimit të modelit në fazat e ndryshme:

Fazat	Niveli	PD	HPD	ENV
Faza 1	Përgjithshme	PD 12-mujor (përshtatur për kushtet makro-ekonomike)	Humbjet e përhershme	Ekspozimi në dështim gjatë 12 muajve të ardhshëm
	Specifike	Nuk është e aplikueshme *		
Faza 2	Përgjithshme	PD të përhershme (përshtatur për kushtet makro-ekonomike)	Humbjet e përhershme	Ekspozimi në dështim gjatë jetës së mbetur
	Specifike	Nuk është e aplikueshme *		
Faza 3	Përgjithshme	PD është i barabartë me 1, sepse vonesa ka ndodhur	Humbjet e përhershme në varësi të pikës së ciklit të rikthimit	Ekspozimi në vonesë në datën e raportimit
	Specifike		Rrjedhat e parasë së ardhshme të diskontuara në datën e raportimit	

* Vlerësimi individual i probabilitetit të vonësës dhe humbjeve të përhershme është në vetvete e vështirë kur nuk ka dëshmi objektive të rënies në vlerë. Megjithatë, për ekspozimet e rëndësishme të klasifikuara në Fazën 1 dhe Fazën 2, BPB mund të vërtetojë që LGD vlerësohet në baza të përgjithshme për kthimin e pritshëm nga strategjia e përjashtimit të kolateralit për një kredi në vonesë.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.2 Risku kreditor (vazhdim)****25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)****Sistemi i brendshëm i vlerësimit të bankës dhe procesi i vlerësimit të probabilitetit të vonesës**

Departamenti i Riskut Kreditor të Bankës është i pavarur të zbatojë modelet e tij të vlerësimit të brendshëm. Banka zbaton modele të veçanta për portofolin e saj kyç në të cilin klientët e saj vlerësohen nga A0 në Vonesë duke përdorur notat e brendshme.

Më poshtë jepen klasifikimet e brendshme të klasifikimit të kredive të përdorura nga Banka me SNRF 9:

Vlerësimi	Vlerësimi SNRF 9	Të papaguara më 31 Dhjetor 2020	HPK 31 Dhjetor 2020	Mesatarja e PD 12 mujor	Mesatarja e KND
Standarde	A0	176,318	558	0.8%	41.1%
Standarde	A1	519	9	4.1%	43.0%
Në vëzhgim	B	13,220	1,624	26.2%	47.3%
Nën-standard	C	4,563	1,144	63.5%	46.1%
Vonesë	Vonesë	5,363	3,992	100.0%	67.3%
Gjithsej		199,983	7,327	4.8%	41.9%

Vlerësimi	Vlerësimi SNRF 9	Të papaguara më 31 Dhjetor 2019	HPK 31 Dhjetor 2019	Mesatarja e PD 12 mujor	Mesatarja e KND
Standarde	A0	173,535	295	0.6%	35.8%
Standarde	A1	4,937	53	3.0%	30.4%
Në vëzhgim	B	1,718	155	22.7%	39.8%
Nën-standard	C	1,717	342	58.0%	41.4%
Vonesë	Vonesë	5,558	4,456	100.0%	65.3%
Gjithsej		187,465	5,301	2.7%	36.2%

Kreditë e riprogramuara dhe të modifikuara

Banka ndonjëherë bën ndryshime në kushtet origjinale të kredive si një përgjigje ndaj vështirësive financiare të kredimarrësit, në vend se të marrë në posedim ose ta detyrojë mbledhjen e kolateralit.

Banka konsideron një kredi të riprogramuar kur këto modifikime jepen si rezultat i vështirësive financiare të pranishme ose të pritshme të kredimarrësit dhe Banka nuk do të kishte rënë dakord me to nëse kredimarrësi do të ishte financiarisht i shëndetshëm. Treguesit e vështirësive financiare përfshijnë kovenantat e vonesës, ose shqetësime të rëndësishme të ngritura nga Departamenti i Menaxhimit të Riskut. Riprogrami mund të përfshijë zgjatjen e marrëveshjeve së pagesës dhe marrëveshjen e kushteve të reja të kredisë.

Banka gjithashtu rivlerëson nëse ka pasur një rritje të ndjeshme të riskut kreditor. Banka gjithashtu shqyrton nëse pasuritë duhet të klasifikohen në Fazën 3. Pasi një pasuri klasifikohet si e ristrukturuar, ajo do të jetë e ristrukturuar për periudhën provuese minimale 24-mujore. Në mënyrë që kredia të riklasifikohet nga kategoria e ristrukturuar, klienti duhet të plotësojë të gjitha kriteret e mëposhtme: Të gjitha pikat më poshtë duhet të konsiderohen si performuese;

- Periudha provuese prej dy viteve ka kaluar nga data kur kontrata e ristrukturimit është konsideruar performuese.
- Pagesa të rregullta me më shumë se një shumë e parëndësishme e principalit ose interesit janë bërë gjatë së paku gjysmës së periudhës provuese
- Konsumatori nuk ka ndonjë kontratë që është më shumë se 30 ditë në vonesë.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Kreditë e ristrukturuara dhe të modifikuara (vazhdim)

Tabelat në vijim paraqesin një përmbledhje të pasurive të riprogramuara të Bankës:

	Faza 2			Faza 3			
	Vlera kontabël bruto	Modifikime të përherëshme për T&Cs	Gjithsej kreditë të performues e të riprogramuara	Modifikimi i përherëshëm për T&Cs	Gjithsej kreditë joperformuese të riprogramuara	Gjithsej kreditë e riprogramuara	Raporti i riprogramimit
31 Dhjetor 2020							
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	-	-	-	-	-	-	-
Korporata	112,630	8,275	8,275	311	311	8,586	7.62%
Individë	87,353	80	80	29	29	109	0.13%
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	199,983	8,355	8,355	340	340	8,695	4.35%

	Vlera bruto e kredive të riprogramuara			HPK e kredive të riprogramuara		
	Faza 2	Faza 3	Faza 2	Faza 3	Faza 2	Faza 3
	31 Dhjetor 2020					
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë						
Korporata	8,275	311	8,586	1,514	162	1,676
Individë	80	29	109	18	16	34
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	8,355	340	8,695	1,532	178	1,710

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Kreditë e ristrukturuara dhe të modifikuara (vazhdim)

Tabelat në vijim paraqesin një përmbledhje të pasurive të ristrukturuara të Bankës më 31

	Faza 2			Faza 3			Raporti i riprogramimit
	Vlera kontabël bruto	Modifikimi përhershmë për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi i përhershmë për T&Cs	Gjithsej kreditë joperformuese të riprogramuara	Gjithsej kreditë e riprogramuara	
31 Dhjetor 2019							
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	-	-	-	-	-	-	-
Korporata	111,051	188	188	189	189	377	0.34%
Individë	76,414	37	37	13	13	50	0.06%
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	187,465	225	225	202	202	427	0.23%

	Vlera bruto e kredive të riprogramuara			HPK e kredive të riprogramuara		
	Faza 2	Faza 3	Faza 2	Faza 3	Faza 2	Faza 3
	31 Dhjetor 2019					
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë						
Korporata	188	189	377	36	164	200
Individë	37	13	50	4	7	11
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	225	202	427	40	171	211

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)****25.2 Risku kreditor (vazhdim)****25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)**

Paraqitur më poshtë është një analizë e pasurive të matura me koston e amortizuar gjatë vitit që përfundoi më 31 Dhjetor 2020

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Pasuritë që duhet të maten me kosto të amortizuar	HPK 12- mujore	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto sipas llojit të pasurive				
Agro	12,596	1,812	538	14,946
Korporatë	45,889	8,753	3,133	57,775
Kartelat kreditore	76	2	42	120
Konsumuese	24,501	707	357	25,565
Mikro	33,276	5,604	1,029	39,909
Hipotekare	51,513	843	228	52,584
Veteranët dhe invalidët	8,986	62	36	9,084
Gjithsej vlera kontabël bruto	176,837	17,783	5,363	199,983
Lejimi i humbjes sipas SNRF 9 sipas llojit të pasurive				
Agro	(72)	(257)	(229)	(558)
Korporatë	(229)	(1,582)	(2,605)	(4,416)
Kreditë kartela	(2)	(0)	(31)	(33)
Konsumuese	(49)	(101)	(234)	(384)
Mikro	(134)	(676)	(721)	(1,531)
Hipotekare	(79)	(151)	(169)	(399)
Veteranët dhe invalidët	(1)	(1)	(4)	(6)
Gjithsej lejimi i humbjes sipas SNRF 9	(566)	(2,768)	(3,993)	(7,327)

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Paraqitur më poshtë është një analizë e pasurive të matura me koston e amortizuar gjatë vitit që përfundoi më 31 Dhjetor 2019:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Pasuritë që duhet të maten me koston e amortizuar	HPK 12-mujore	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto sipas llojit të pasurive				
Agro	15,764	155	278	16,197
Korporatë	52,349	2,239	4,003	58,591
Kartelat kreditore	86	12	27	125
Konsumuese	26,572	242	238	27,052
Mikro	34,769	598	897	36,264
Hipotekare	37,765	172	103	38,040
Veteranët dhe invalidët	11,167	17	12	11,196
Gjithsej vlera kontabël bruto	178,472	3,435	5,558	187,465
Lejimi i humbjes sipas SNRF 9 sipas llojit të pasurive				
Agro	(35)	(14)	(61)	(110)
Korporatë	(139)	(355)	(3,574)	(4,068)
Kreditë kartela	(2)	(1)	(23)	(26)
Konsumuese	(47)	(30)	(139)	(216)
Mikro	(93)	(83)	(577)	(753)
Hipotekare	(31)	(14)	(81)	(126)
Veteranët dhe invalidët	(1)	(0)	(1)	(2)
Gjithsej lejimi i humbjes sipas SNRF 9	(348)	(497)	(4,456)	(5,301)

Më poshtë është dhënë një analizë e kolateralit dhe rritjes së kredisë të përfituruar gjatë vitit që përfundon më 31 dhjetor 2020:

	Ekspozimi bruto	Lejimet e rënies në vlerë	Vlera kontabël	Vlera e drejtë e kolateralit të mbajtur
Kreditë individuale:				
Kreditë kartela	120	(33)	87	-
Konsumuese	25,565	(384)	25,181	7,691
Hipotekare	52,584	(399)	52,185	23,148
Veteranët dhe invalidët	9,084	(5)	9,079	150
Gjithsej kreditë individuale	87,353	(821)	86,532	30,989
Kreditë për korporata				
Agro	14,945	(558)	14,387	40,728
Korporatë	57,776	(4,416)	53,360	215,662
Mikro	39,909	(1,532)	38,377	116,520
Gjithsej kreditë për korporata	112,630	(6,506)	106,124	372,910
Gjithsej pasuritë e rëna në vlerë	199,983	(7,327)	192,656	403,899

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.2 Risku kreditor (vazhdim)****25.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)**

Më poshtë është dhënë një analizë e kolateralit dhe rritjes së kredisë të përfituar gjatë vitit që përfundon më 31 dhjetor 2019:

	Ekspozimi bruto	Lejimet e rënies në vlerë	Vlera kontabël	Vlera e drejtë e kolateralit të mbajtur
Kreditë individuale:				
Kreditë kartela	126	(26)	100	-
Konsumuese	27,052	(216)	26,836	10,634
Hipotekare	38,040	(126)	37,914	22,118
Veteranët dhe invalidët	11,196	(2)	11,194	177
Gjithsej kreditë individuale	76,414	(370)	76,044	32,929
Kreditë për korporata				
Agro	16,197	(110)	16,087	37,454
Korporatë	58,589	(4,068)	54,521	214,619
Mikro	36,265	(753)	35,512	101,520
Gjithsej kreditë për korporata	111,051	(4,931)	106,120	353,593
Gjithsej pasuritë e rëna në vlerë	187,465	(5,301)	182,164	386,522

	Institucionet financiare	Banka Qendrore e		Gjithsej
		Qeveria	Kosovës	
Pasuritë financiare më 31 Dhjetor 2020				
Paraja e gatshme dhe në banka Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	25,082	-	-	25,082
Kreditë dhe paradhëniet për banka Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	52,465	52,465
	5,261	-	-	5,261
	-	53,535	-	53,535
Total	30,343	53,535	52,465	136,343

	Institucionet financiare	Banka Qendrore e		Gjithsej
		Qeveria	Kosovës	
Pasuritë financiare më 31 Dhjetor 2019				
Paraja e gatshme dhe në banka Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	21,600	-	-	21,600
Kreditë dhe paradhëniet për banka Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	42,031	42,031
	6,053	-	-	6,053
	-	38,646	-	38,646
Gjithsej	27,653	38,646	42,031	108,330

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.3 Analiza e cilësisë kreditore

Tabela më poshtë paraqet një skenar të rastit më të keq të ekspozimit të riskut kreditor të Bankës në 31 Dhjetor 2020 dhe 2019, pa marrë parasysh asnjë shtesë të mbajtjes së kolateralit ose përmirësime të tjera të kredisë. Për pasuritë financiare, ekspozimet e përcaktuara më poshtë paraqesin vlerën neto kontabël siç raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar.

	Paraja dhe gjendja me banka dhe BQK		Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes OCI		Kredi dhe paradhënie për klientë		Pasuri të tjera financiare		Garancionet financiare	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Ekspozimi maksimal kundrejt riskut kreditor										
Vlera kontabël	77,547	63,631	53,535	38,646	192,656	182,164	272	206	-	-
Shuma e zotuar /garantuar	-	-	-	-	-	-	-	-	10,682	9,401
	77,547	63,631	53,535	38,646	192,656	182,164	272	206	10,682	9,401
Sipas kostos së amortizuar										
Faza 1	77,612	63,686	53,578	38,677	176,837	178,472	272	206	-	-
Faza 2	-	-	-	-	17,783	3,435	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	5,363	5,558	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	77,612	63,686	53,578	38,677	199,983	187,465	272	206	-	-
Lejimi për rënie në vlerë (individual dhe i përgjithshëm)	(65)	(55)	(43)	(31)	(7,327)	(5,301)	-	-	-	-
Vlera neto kontabël	77,547	63,631	53,535	38,646	192,656	182,164	272	206	-	-
Jashtë bilancore: ekspozimi maksimal										
Zotimet për kredi: Risk i ulët - i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	-	-	8,597	7,508
Garancionet financiare: Risk i ulët - i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	-	-	2,085	1,893
Gjithsej zotimet / garancionet	-	-	-	-	-	-	-	-	10,682	9,401
Provizionet e njohura si detyrime	-	-	-	-	-	-	-	-	(24)	(16)
Gjithsej ekspozimet	-	-	-	-	-	-	-	-	10,658	9,385

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.2 Analiza e cilësisë kreditore (vazhdim)

Tabela më poshtë paraqet një skenar të rastit më të keq të ekspozimit të riskut kreditor të Bankës në 31 Dhjetor 2019 dhe 2018, pa marrë parasysh asnjë shtesë të mbajtjes së kolateralit ose përmirësime të tjera të kredisë. Për pasuritë financiare, ekspozimet e përcaktuara më poshtë paraqesin vlerën neto kontabël siç raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar.

	2020			2019		
	Individë	Korporata	Gjithsej kreditë	Individë	Korporata	Gjithsej kreditë
Kreditë dhe paradhëniet për klientë						
Gjithsej vlera bruto	87,353	112,630	199,983	76,414	111,051	187,465
Lejimi për rënie në vlerë (individual dhe i përgjithshëm)	(821)	(6,506)	(7,327)	(370)	(4,931)	(5,301)
Vlera neto kontabël	86,532	106,124	192,656	76,044	106,120	182,164
Sipas kostos së amortizuar						
Faza 1	85,075	91,761	176,836	75,591	102,881	178,472
Faza 2	1,615	16,169	17,784	443	2,992	3,435
Faza 3	663	4,700	5,363	380	5,178	5,558
POCI	-	-	-	-	-	-
Gjithsej bruto	87,353	112,630	199,983	76,414	111,051	187,465
Faza 1	(130)	(436)	(566)	(80)	(267)	(347)
Faza 2	(253)	(2,515)	(2,768)	(45)	(452)	(497)
Faza 3	(438)	(3,555)	(3,993)	(245)	(4,212)	(4,457)
POCI	-	-	-	-	-	-
Gjithsej lejimi për rënie në vlerë	(821)	(6,506)	(7,327)	(370)	(4,931)	(5,301)
Kreditë e ri negociuara						
Vlera kontabël	247	17,359	17,606	105	4,647	4,752
Nga të cilat: të rëna në vlerë	52	1,978	2,030	26	2,562	2,588
Lejime për rënie në vlerë	(55)	(3,386)	(3,441)	(20)	(2,390)	(2,410)
Vlera neto kontabël	192	13,973	14,165	85	2,257	2,342

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.2 Analiza e cilësisë kreditore (vazhdim)

Kreditë e rëna në vlerë

Kreditë e rëna në vlerë janë kredi për të cilat Banka konstaton se është e mundur që nuk do të mund të mbledhë borxhin dhe interesin sipas kushteve kontraktuale të kredisë. Këto kredi kategorizohen nga A-ja tek E-ja në sistemin e brendshëm të Bankës për vlerësimin e kredive, ku A është Standarde, kurse E është Humbje. Politika e provizionit të këtyre kredive është detajuar në shënimin 3(f)

Vlerësimi individual dhe kolektiv i portofolios së kredive

Për qëllime të menaxhimit të brendshëm, Banka ndan kreditë në kredi që janë vlerësuar individualisht për rënie në vlerë; këto kredi janë të klasifikuara në kategorinë 3 - Stage 3 dhe me ekspozim mbi 100 mijë euro. Të gjitha kreditë e tjera menaxhohen kolektivisht për qëllime të brendshme të rënies në vlerë.

Politika e Bankës kërkon rishikimin e kredive dhe paradhënieve individuale të klientëve që janë në nivelin mbi 50 mijë Euro së paku në baza kuartale kur nevojat individuale e kërkojnë atë.

Kreditë me vonesa por jo të rëna në vlerë

Kreditë dhe letrat me vlerë, ku pagesat e interesit dhe principalit janë me vonesë, por Banka beson se rënia në vlerë nuk është i përshtatshëm në nivel letre me vlerë/kolaterali të vlefshëm dhe /ose në nivel grumbullimi të shumave që i detyrohen Bankës.

Kreditë me kushte të ri-negociuara

Kreditë me kushte të rinegociuara janë kredi që janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të huamarrësit ku Banka ka bërë koncesione të cilat në rrethana tjera nuk do të merrte në konsideratë. Pasi të ristrukturohet kredia mbetet në këtë kategori pavarësisht nga ecuria e kënaqshmërisë pas ri-strukturimit.

Politika e shlyerjes

Banka shlyen një kredi (dhe çfarëdo provizioni për humbje të saj) në përputhje me rregulloret e BQK për kreditë e shlyera që është në fuqi Gjithsej shuma e kredive të shlyera në jashtëbilancoreve gjatë vitit 2020 është 1,016 mijë Euro (2019: 319 mijë Euro).

Balancat me bankat

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër në baza ditore nga ana e menaxhimit të riskut dhe Departamentit të Thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare në bankat lokale apo ndërkombëtare. Para se të fillojë një marrëdhënie biznesi me një bankë të caktuar, menaxhmenti dhe Departamenti i Riskut kryejnë analiza të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korrespondente si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat Banka ka ekspozime në investime, monitorohen vazhdimisht për vlerësimet e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor (S & P), Fitch dhe Moody.

Në përputhje me rregulloren e re për ekspozimet e mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, Banka nuk do të ketë asnjë ekspozim agregat të riskut të kreditimit të palëve të lidhura që tejkalon 15% të Kapitalit Rregullator të nivelit të parë.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.2 Risku kreditor (vazhdim)

25.2.2 Analiza e cilësisë kreditore (vazhdim)

Kreditë dhe paradhëniet për bankat janë dhënë pa kolateral. Tabela e mëposhtme paraqet llogaritë rrjedhëse të bankës dhe depozitat me afat me bankat korrespondente sipas vlerësimit kreditor:

	2020	2019
A+ to A-	3,247	801
BBB+ to B-	1,036	3,505
Not rated	10,430	10,721
At 31 Dhjetor	14,713	15,027

Zotimet e kreditimit dhe garancionet financiare

Ekspozimi maksimal nga garancionet financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë në qoftë se garancioni është kërkuar, e cila mund të jetë dukshëm më e madhe se shuma e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për kreditimin e angazhimeve është shuma e zotuar.

Kontrolli i riskut të limiteve dhe politikat e menaxhimit

Banka menaxhon limitet dhe kontrollon përqendrimet e riskut të kredisë kudo që ato janë të identifikuar në mënyrë të veçantë të palët individuale, grupet dhe të njësitë.

Banka strukturon nivelet e riskut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në sasinë e riskut të pranuar në lidhje me një huamarrës të vetëm ose një grupi huamarrësish dhe për segmentet gjeografike dhe industriale. Risqet e tilla janë të monitoruara në mënyrë të rregullt dhe në bazë të një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme.

Ekspozimi ndaj riskut të kredisë menaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së huamarrësit potencial për të përmbushur pagesat e interesit dhe principalit dhe duke ndryshuar këto limite kreditimi kur është e nevojshme. Kontrollat e tjera dhe masat zbutëse janë të përshkruara më poshtë.

Kolaterali i mbajtur, përmirësime të tjera të kredisë dhe efekti i tyre financiar

Banka mban kolateral për kreditë dhe paradhëniet për konsumatorët në formën e interesave të hipotekës mbi pronën dhe pasuritë e tjera të luajtshme. Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në vlerën e kolateralit të vlerësuar në kohën e huamarrjes. Përgjithësisht nuk mbahet kolateral mbi kreditë dhe paradhëniet për bankat.

Një vlerësim i vlerës së drejtë të kolateralit dhe përmirësimeve të tjera të sigurisë ndaj pasurive financiare tregohet mëposhtë:

Kreditë dhe paradhëniet për klientë	Ekspozimi maksimal ndaj riskut kreditor		Kesh		Gjithsej kolaterali i përdorur		Ekspozimet neto pa kolateral
	Prona	Kolateral	Pajisje	Kolateral i tepërt			
31 Dhjetor 2020	193,169	281,652	3,991	118,256	403,899	282,579	71,849
31 Dhjetor 2019	187,465	285,252	4,564	96,705	134,008	(199,056)	53,457

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.2 Risku kreditor (vazhdim)****25.2.3 Koncentrimi i riskut kreditor**

Banka monitoron përqendrimin e riskut kreditor për sektor dhe për shpërndarje gjeografike. Një analizë e përqendrimit të riskut kreditor në datën e raportimit është paraqitur si në vijim;

	Paraja e gatshme dhe gjendja me BQK-në		Kreditë dhe paradhëniet bankat		Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes OCI		Kreditë dhe paradhëniet klientëve		Pasuritë tjera financiare		Garancionet financiare	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Koncentrimi sipas sektorëve												
Korporatë	-	-	-	-	-	-	106,124	106,120	-	-	10,682	9,401
Banka	77,547	63,631	5,261	6,053	53,535	38,646	-	-	-	-	-	-
Individuale	-	-	-	-	-	-	86,532	76,044	272	206	-	-
Gjithsej	77,547	63,631	5,261	6,053	53,535	38,646	192,656	182,164	272	206	10,682	9,401
Koncentrimi sipas vendit												
Vendet e EU	4,078	4,299	205	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Republika e Kosovës	73,298	58,822	5,056	6,043	53,535	38,646	192,656	182,164	272	206	10,682	9,401
Vendet tjera	171	510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	77,547	63,631	5,261	6,053	53,535	38,646	192,656	182,164	272	206	10,682	9,401

25.3 Risku i tregut

Risku i tregut është risku që ndryshimet në çmimet e tregut, sikurse janë normat e interesit, çmimi i kapitalit dhe normat e këmbimit të valutave të huaja do të ndikojnë të hyrat e Bankës apo vlerën e instrumenteve financiare. Objektivi i menaxhimit të riskut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj riskut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin nga risku. Tregu përkatës i riskut me të cilin merret banka është risku i valutave të huaja dhe risku i normës së interesit dhe këto risqe menaxhohen në përputhje me politikat e tyre përkatëse.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.3 Risku i tregut (vazhdim)

25.3.1 Risku i normes se interesit

Risku i normës së interesit është risku i humbjeve për shkak të luhatjes së normave të interesit në instrumentet financiare dhe kryesisht është si rezultat i mospërputhjeve të maturimit midis pasurive dhe detyrimeve. Rrjedhimisht, kjo mund të rrisë kostot e financimit të Bankës në krahasim me kthimin e përfituar nga pasuritë të cilat mund të mbeten të pandryshuara dhe kështu, potencialisht të zvogëlojnë margjinën e interesit.

Për të parandaluar këtë risk, Banka mat dhe monitoron riskun e normës së interesit bazuar në analizën e hendekut të çmimit ndërmjet pasurive dhe detyrimeve në mënyrë që të kufizojë ekspozimin ndaj këtij risku dhe të sigurojë përputhjen me rregulloren e BQK-së mbi riskun e normës së interesit në evidencat kontabël i cili është zbatuar që nga 1 janari 2017. Me qëllim të matjes së riskut të normës së interesit, pasuritë dhe detyrimet e bankës shpërndahen brenda periudhave kohore sipas maturimit të tyre dhe pastaj analizohen hendeku i maturitetit dhe i çmimit. Hendeku i normës së interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo standard të normave të interesit. Këta skenarë synojnë të simulojnë luhatjet e normave të interesit për të matur ndikimin mbi rezultatin financiar dhe kapitalin e bankave. Skenarët standard përfshijnë një zhvendosje paralele 2% në lakorën e yield-eve siç kërkohet nga rregullorja e BQK-së.

Rezultatet nga këta skenarë raportohen në baza mujore për Komitetin e Menaxhimit të Riskut të Likuiditetit të Bankës ("LRMC") dhe në baza tremujore tek Komiteti i Riskut në nivelin e bordit. Si rezultat, ekspozimi i bankës ndaj riskut të normës së interesit mbetet në përputhje me profilin e riskut të bankës dhe brenda kufijve të brendshëm dhe rregullatorë të përcaktuar nga BQK-ja.

Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 janë si në vijim:

	USD		EUR	
	2020	2019	2020	2019
Pasuritë				
Paraja në banka	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet bankave	0.13%	1.65%	1.40%	1.29%
Kreditë te klientët	-	-	7.25%	7.60%
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	2.36%	1.37%
Detyrimet				
Depozitat e klientëve	-	-	1.44%	1.48%
Kreditë e varura	-	-	6.50%	6.50%
Huamarrjet	-	-	2.69%	2.76%

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në tregun e normave të interesit (duke supozuar lëvizje simetrike në lakorën e përqindjeve dhe një pozitë financiare stabile) është si vijon:

2020	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp Rritje	100 bp Ulje	100 bp Rritje	100 bp Ulje
Efeksi i përllogaritur i fitimit (humbjes)	(1,118)	1,118	1,342	(1,342)
2019	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp Rritje	100 bp Ulje	100 bp Rritje	100 bp Ulje
Efeksi i përllogaritur i fitimit (humbjes)	(682)	682	869	(869)

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.3 Riksu i tregut (vazhdim)

25.3.1 Risku I normes se interesit (vazhdim)

Tabela në vijim tregon instrumentet financiare që sjellin dhe që nuk sjellin interes sipas datës së ri-çmimit.

31 December 2020		Deri 1 Muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja e gatshme dhe në banka							
Që nuk sjellin interes		22,910	-	-	-	-	22,910
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	2,172	-	-	-	-	2,172
Gjendja me BQK							
Që nuk sjellin interes		52,465	-	-	-	-	52,465
Kreditë dhe paradhëniet bankave							
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	80	-	-	5,171	10	5,261
Letrat me vlerë							
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	1	224	57	298	52,955	53,535
Kreditë për klientë							
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	5,166	12,447	12,093	34,690	126,889	191,285
Pasuri të tjera financiare							
Që nuk sjellin interes		272	-	-	-	-	272
Gjithsej		83,066	12,671	12,150	40,159	179,854	327,900
Detyrimet							
Depozita të klientëve							
Që bartin interes	<i>Fixed</i>	24,591	12,419	12,409	49,246	41,992	140,657
Që nuk bartin interes		148,226	-	-	-	-	148,226
Kreditë e varura							
Që bartin interes	<i>Fixed</i>	-	-	2	-	500	502
Huamarrjet							
Që bartin interes	<i>Variable</i>	-	-	185	290	3,599	4,074
Detyrimet tjera							
Që nuk bartin interes		2,689	-	-	-	-	2,689
Gjithsej		175,506	12,419	12,596	49,536	46,091	296,148
Hendeku		(92,440)	252	(446)	(9,377)	133,763	31,752
Hendeku kumulativ		(92,440)	(92,188)	(92,634)	(102,011)	31,752	-

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.3 Risku i tregut (vazhdim)

25.3.1 Risku i normes se interesit (vazhdim)

31 December 2019		Deri 1 Muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja e gatshme dhe në banka							
Që nuk sjellin interes		18,369	-	-	-	-	18,369
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	3,231	-	-	-	-	3,231
Gjendja me BQK							
Që nuk sjellin interes		42,031	-	-	-	-	42,031
Kreditë dhe paradhëniet bankave							
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	-	-	-	6,043	10	6,053
Letrat me vlerë							
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	12,280	2,988	-	101	23,277	38,646
Kreditë për klientë							
Që sjellin interes	<i>Fixed</i>	7,233	10,638	14,603	34,994	113,594	181,062
Pasuri të tjera financiare							
Që nuk sjellin interes		206	-	-	-	-	206
Gjithsej		83,350	13,626	14,603	41,138	136,881	289,598
Detyrimet							
Depozita të klientëve							
Që bartin interes	<i>Fixed</i>	20,724	8,769	11,623	56,059	46,091	143,266
Që nuk bartin interes		110,689	-	-	-	-	110,689
Kreditë e varura							
Që bartin interes	<i>Fixed</i>	-	-	2	-	500	502
Huamarrjet							
Që bartin interes	<i>Variable</i>	823	566	80	1,017	3,848	6,334
Detyrimet tjera							
Që nuk bartin interes		1,778	-	-	-	-	1,778
Gjithsej		134,014	9,335	11,705	57,076	50,439	262,569
Hendeku		(50,664)	4,291	2,898	(15,938)	86,442	27,029
Hendeku kumulativ		(50,664)	(46,373)	(43,475)	(59,413)	27,029	-

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RIKSUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.3 Risku i tregut (vazhdim)****25.3.2 Ekspozimi ndaj riskut valutor**

Risku valutor është risku i humbjeve të mundshme nga pozicioni i hapur në valutë të huaja për shkak të luhatjeve në kursin e këmbimit. Banka është e ekspozuar ndaj riskut valutor përmes transaksioneve në valuta të huaja.

Banka sigurohet që ekspozimi neto mbahet në një nivel të pranueshëm duke blerë apo shitur valuta të huaja aty për aty kur është e nevojshme për të zgjidhur bilancet afat-shkurtra. Banka menaxhon dhe monitoron riskun valutor kundrejt limiteve të përcaktuar në politikën e riskut dhe në rregulloren e BQK-së për Riskun e Këmbimit Valutor. Ekspozimi ndaj riskut valutor diskutohet dhe raportohet në baza mujore për komitetin e likuiditetit dhe të riskut të tregut. Valutat e huaja me të cilat merret Banka janë kryesisht dollari amerikan (USD), frangu zviceran (CHF), dhe funta e Britanisë së Madhe (GBP). Normat e përdorura për konvertim më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 janë si më poshtë:

Valuta	2020	2019
	EUR	EUR
1 USD	0.8149	0.8902
1 CHF	0.9258	0.9213
1 GBP	1.1123	1.1754

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës kundrejt rritjes apo zbritjes në normat e konvertimit me valuta të huaja është si ne vijim:

	USD		CHF		GBP	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Normat e ndjeshmërisë	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Fitim apo humbje						
+5% of Euro	(28.29)	(16.83)	(19.50)	(18.57)	1.07	1.04
- 5% of Euro	28.29	16.83	19.50	18.57	(1.07)	(1.04)

Ekspozimi i bankës kundrejt riskut të valutave të huaja është si në vijim:

31 Dhjetor 2020	EUR	USD	CHF	GBP	Total
Pasuritë financiare					
Paraja e gatshme dhe në banka	23,255	950	856	21	25,082
Gjendja me BQK	52,465	-	-	-	52,465
Kreditë dhe paradhëniet për banka	53,535	-	-	-	53,535
Kreditë dhe paradhëniet për klientë - rilëshuar	3,413	-	1,848	-	5,261
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	192,656	-	-	-	192,656
Pasuritë tjera financiare	272	-	-	-	272
Gjithsej	325,596	950	2,704	21	329,271
Detyrimet financiare					
Depozitat e klientëve	284,273	1,516	3,094	-	288,883
Kreditë e varura	502	-	-	-	502
Huamarrjet	4,074	-	-	-	4,074
Detyrime tjera	2,689	-	-	-	2,689
Gjithsej detyrimet financiare	291,538	1,516	3,094	0	296,148
Pozita e valutave të huaja, neto	34,058	(566)	(390)	21	33,123

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***26. MENAXHIMI I RIKSUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.3 Risku i tregut (vazhdim)****25.3.2 Ekspozimi ndaj riskut valuator (vazhdim)**

31 Dhjetor 2019	EUR	USD	CHF	GBP	Gjithsej
Pasuritë financiare					
Paraja e gatshme dhe në banka	20,473	721	385	21	21,600
Gjendja me BQK	42,031	-	-	-	42,031
Kreditë dhe paradhëniet për banka	38,646	-	-	-	38,646
Kreditë dhe paradhëniet për klientë - rilëshuar	4,214	-	1,839	-	6,053
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	182,164	-	-	-	182,164
Pasuritë tjera financiare	206	-	-	-	206
Gjithsej	287,734	721	2,224	21	290,700
Detyrimet financiare					
Depozitat e klientëve	250,302	1,058	2,595	-	253,955
Kreditë e varura	502	-	-	-	502
Huamarrjet	6,334	-	-	-	6,334
Detyrime tjera	1,778	-	-	-	1,778
Gjithsej detyrimet financiare	258,916	1,058	2,595	-	262,569
Pozita e valutave të huaja, neto	28,818	(337)	(371)	21	28,131

25.4 Risku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është risku që Banka do të ballafaqohet me vështirësi në përmbushjen e detyrimeve të saj financiare me kohë dhe për të përmbushur kërkesat e papritura për fonde nga depozituesit e saj ose nga kreditorët e tjerë.

Për më tepër, risku i likuiditetit përfshinë gjithashtu riskun që banka nuk do të jetë në gjendje të financojë rritjen e pasurive.

Qasja e Bankës për administrimin e likuiditetit është që të sigurojë, sa më shumë që është e mundur, që gjithmonë të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet me kohë, sipas kushteve normale dhe nën presion, pa pësuar humbje të papranueshme apo pa rrezikuar të dëmtojë reputacionin e Bankës.

Për këtë qëllim, në baza ditore, banka monitoron pozicionin e saj të likuiditetit dhe kushtet e tregut. Për më tepër, vazhdimisht vlerëson riskun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshimet në financimin e kërkuar për të përmbushur objektivat e biznesit dhe objektivat e përcaktuara në aspektin e strategjisë së përgjithshme të Bankës. Përveç kësaj, Banka mban një portofol të pasurive likuide si pjesë e strategjisë së saj të menaxhimit të riskut të likuiditetit.

Për të siguruar një menaxhim efektiv të riskut të likuiditetit dhe për të siguruar që nuk ndodhin mangësi të likuiditetit, Banka mban bazën e saj të depozitave të diversifikuara. Si i tillë, Banka synon të mbledhë fonde duke përdorur një gamë të gjerë të instrumenteve siç janë depozitat e klientëve ose financimi nga IFN-të, të cilat do të sigurojnë që baza e financimit të mbetet e qëndrueshme.

Përveç raportimit ditor, banka gjithashtu monitoron riskun e likuiditetit në baza mujore. Ky monitorim përfshinë pozicionin e likuiditetit në rrethana normale dhe gjithashtu nën testet e stresit. Rezultatet diskutohen në Komitetin e Menaxhimit të Riskut të Likuiditetit.

Për më tepër, Banka ka gjithashtu një plan të paparashikueshëm të likuiditetit i cili mundëson menaxhimin efektiv të likuiditetit në rast të rrethanave të papritura.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.4 Risku i likuditetit (vazhdim)****25.4.1 Menaxhimi i riskut të likuditetit**

Banka mat riskun e likuditetit duke përdorur analizën e hendekut të likuditetit i cili paraqet maturitetet e mbetura të pasurive dhe detyrimeve financiare. Maturiteti i mbetur është periudha midis datës kontraktual të pasurive/ detyrimeve dhe datës së bilancit.

Tabelat në vijim tregojnë rrjedhat e parave të paskontuara të detyrimeve financiare të Bankës dhe zotimet dhe garancionet e papërdorura të huasë në bazë të maturimit të tyre më të hershëm të mundshëm kontraktual. Rrjedhat të pritshme të parasë të Bankës të këtyre instrumenteve ndryshojnë shumë nga kjo analizë. Për shembull, llogaritë e kërkesës pritet të mbajnë një balancë të qëndrueshme ose në rritje.

31 Dhjetor 2020	Deri 1 Muaj	1 - 3 Muaj	3 - 6 Muaj	6 -12 Muaj	Mbi 12 Muaj	Gjithsej
Pasuritë financiare						
Paraja e gatshme dhe në banka	25,082	-	-	-	-	25,082
Gjendja me BQK	52,465	-	-	-	-	52,465
Kreditë dhe paradhëniet për banka	80	-	-	5,171	10	5,261
Kreditë dhe paradhëniet për klientë - rilëshuar	5,798	12,507	12,165	34,870	127,316	192,656
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	1	224	57	298	52,955	53,535
Pasuritë tjera financiare	272	-	-	-	-	272
Gjithsej	83,698	12,731	12,222	40,339	180,281	329,271
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	172,817	12,419	12,409	49,246	41,992	288,883
Kreditë e varura	-	-	2	-	500	502
Huamarrjet	-	-	185	290	3,599	4,074
Detyrime tjera	2,689	-	-	-	-	2,689
Garancionet e lëshuara	2,085					2,085
Zotimet për kredi të pashfrytëzuara	8,597					8,597
Gjithsej	186,188	12,419	12,596	49,536	46,091	306,830
Hendeku i likuditetit	(102,490)	312	(374)	(9,197)	134,190	22,441

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****25.4 Risku i likuiditetit (vazhdim)****25.4.1 Menaxhimi i riskut të likuiditetit (vazhdim)**

31 Dhjetor 2019	Deri 1 Muaj	1 - 3 Muaj	3 - 6 Muaj	6 -12 Muaj	Mbi 12 Muaj	Gjithsej
Pasuritë financiare						
Paraja e gatshme dhe në banka	21,600	-	-	-	-	21,600
Gjendja me BQK	42,031	-	-	-	-	42,031
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	-	6,043	10	6,053
Kreditë dhe paradhëniet për klientë - rilëshuar	7,631	10,695	14,661	35,126	114,051	182,164
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	12,280	2,988	-	101	23,277	38,646
Pasuritë tjera financiare	206	-	-	-	-	206
Gjithsej	83,748	13,683	14,661	41,270	137,338	290,700
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	131,413	8,769	11,623	56,059	46,091	253,955
Kreditë e varura	-	-	2	-	500	502
Huamarrjet	822	566	80	1,018	3,848	6,334
Detyrime tjera	1,778	-	-	-	-	1,778
Garancionet e lëshuara	1,893	-	-	-	-	1,893
Zotimet për kredi të pashfrytëzuara	7,506	-	-	-	-	7,506
Gjithsej	143,412	9,335	11,705	57,077	50,439	271,968
Hendeku i likuiditetit	(59,664)	4,348	2,956	(15,807)	86,899	18,732

25.5 Risku operacional

Në përputhje me rregulloren e BQK-së, risku operacional përcaktohet si risku i humbjes që del nga proceset e papërshtatshme ose të dështuara të brendshme, njerëzit, sistemet ose ngjarjet e jashtme. Ky përkufizim përfshinë riskun ligjor, por përjashton riskun strategjik dhe riskun reputacional. Për të siguruar një menaxhim efektiv të riskut operacional, banka ka implementuar një kornizë të riskut operacional i cili përfshinë politikat dhe procedurat, teknikat dhe mjetet për identifikimin, vlerësimin, parandalimin/ kontrollimin dhe monitorimin e riskut operacional.

Për të përmirësuar dhe rritur efektivitetin e kontrolleve të brendshme në proceset e bankës dhe për të regjistruar të gjitha humbjet e riskut operacional, banka ka krijuar një "bazë të dhënash për ngjarjet e humbjes" ku regjistrohen të gjitha ngjarjet që shkaktojnë humbje operacionale ose risqe potenciale që mund të shkaktojnë humbje. Kufijtë dhe linjat e raportimit të këtyre humbjeve përcaktohen në politikat e menaxhimit të riskut operacional. Për më tepër, procedura e riskut operacional përshkruan në detaje hapat që banka ndërmerr nga informacioni i mbledhur në bazën e të dhënave të ngjarjeve të riskut operacional.

Kjo bazë e të dhënave konsiderohet të jetë burimi më i mirë i informacionit për zhvillimin e modeleve për matjen e ekspozimit të bankës ndaj riskut operacional pasi ofron informata për shkaqet e humbjes. Për më tepër, nëpërmjet informacionit të mbledhur nga kjo bazë e të dhënave janë vendosur masa korrektuese ose parandaluese për të parandaluar / kontrolluar këtë risk.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.5 Risku operacional (vazhdim)

Vlerësimi vjetor për proceset e ndryshme në bankë është pjesë e kornizës së menaxhimit të riskut operacional të bankës. Nëpërmjet këtij vlerësimi Banka mbledh informacion të dobishëm për përcaktimin e profilit të riskut operacional të Bankës dhe vlerëson risqet që Banka i'u është ekspozuar, duke përfshirë shkallën e implementimit të kontrollit. Kjo mundëson përmirësimin e proceseve të kontrollit përmes masave të ndryshme, duke reduktuar kështu ndikimin e humbjeve nga risku operacional.

Menaxhimi efektiv i riskut operacional nënkupton njohjen e pozicionit të bankës dhe profilit të riskut. Prandaj, për këtë qëllim, banka përdor treguesit kryesor të riskut (KRIs) për të monitoruar drejtuesit e ekspozimeve të lidhura me risqet kryesore. Këta tregues monitorohen në baza të rregullta (muajore / tremujore) në mënyrë që të lehtësojnë menaxhimin e riskut operacional duke ofruar sinjale paralajmëruese të hershme për ndryshimet që mund të tregojnë shqetësime risku.

Në krijimin e një menaxhimi efektiv të riskut operacional, Banka ka ndërmarrë aktivitete të ndryshme në lidhje me rritjen e ndërgjegjësimit të riskut kryesisht përmes trajnimeve, të cilat ofrohen për të gjithë stafin e bankës në baza vjetore. Këto trajnime synojnë të rrisin njohuritë lidhur me menaxhimin e riskut operacional përmes diskutimit të skenarëve të ndryshëm në ngjarjet e mëparshme të riskut operacional. Për më tepër, trajnimet adresojnë kanalet përmes të cilave duhet të monitorohen dhe raportohen ngjarjet e riskut operacional

Përveç kësaj, banka ka zbatuar një proces për të siguruar që ndryshimet në produktet, shërbimet ose proceset (ekzistuese ose të reja) të kalojnë me shqyrtimin dhe miratimin e riskut. Kjo do të sigurojë që risku operacional që vjen nga proceset, produktet ose shërbimet e reja në Bankë të monitorohet dhe të trajtohet menjëherë.

Banka llogarit pagesën e kapitalit për riskun operacional duke përdorur Metodën e Treguesit Bazë (BIA) siç përcaktohet nga rregullorja e Bankës Qendrore mbi Menaxhimin e Riskut Operacional.

25.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit

Banka menaxhon kapitalin e saj për të siguruar që Banka do të jetë në gjendje të vazhdojë aktivitetin duke maksimizuar kthimin tek aksionarët përmes optimizimit të të borxhit dhe ekuitetit.

Struktura e kapitalit neto të Bankës përfshin kapitalin aksionar, rezervat dhe fitimet e mbajtura. Politika e Bankës është të ruajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve dhe tregut dhe të mbështesë zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin e aksionerëve njihet gjithashtu dhe Banka njihet nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve më të larta që mund të jetë e mundur me kthime më të larta dhe avantazheve dhe sigurisë të ofruara nga një pozicion i shëndoshë i kapitalit.

Kapitali rregullator

Banka monitoron mjaftueshmërinë e kapitalit të saj duke përdorur, ndër të tjera, rregullat dhe raportet e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"). Raporti i Mjaftueshmërisë së Kapitalit është përqindja e kapitalit rregullator ndaj pasurive të peshuara të rrezikut, e shprehur në përqindje.

Që nga 1 janari 2020 u zbatua rregullorja e BQK-së për mjaftueshmërinë e kapitalit. Ndryshimet kryesore të zbatuara në këtë rregullore janë në fushat e mëposhtme:

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit (vazhdim)

Kapitali rregullator (vazhdim)

• Struktura e kapitalit - e cila përbëhet nga: kapitali i nivelit 1 (kapitali i zakonshëm i nivelit 1 (CET1) + Niveli shtesë i nivelit 1) dhe kapitali i nivelit 2. Në lidhje me CET1, ndikimi kryesor është i dukshëm në llogaritjen e fitimeve të mbajtura, ku fitimet e vitit aktual lejohen të përfshihen në llogaritjen e kapitalit vetëm me miratimin paraprak nga BQK-ja. Ky aprovim i nënshtrohet kriterëve të mëposhtme: që ky fitim është verifikuar nga auditorë të jashtëm dhe se shpërndarja e planifikuar e dividendit është marrë parasysh. Në lidhje me kapitalin, kërkohet që banka të mbajë një pragë të ruajtjes së kapitalit prej 2.5% në lidhje me pasuritë e peshuara me Rrezik (RWA). Gjithsej Kapitali rregullator i bankës përbëhet nga shuma e elementeve të mëposhtëm: Kapitali i Nivelit 1 (Kapitali i Përgjithshëm Tier 1 (CET1) dhe Tier 1 shtesë) dhe Kapitali i Tier 2. Raportet minimale të kërkuara të mjaftueshmërisë së kapitalit janë si më poshtë:

- Kapitali i përbashkët i nivelit 1 (CET1) duhet të jetë së paku 4.9% e pasurive të peshuara nga rreziku në çdo kohë.

- Kapitali i nivelit 1 duhet të jetë së paku 9.0% e pasurive të peshuara me rrezik në çdo kohë, duke përfshirë pragun e ruajtjes së kapitalit.

- Kapitali i Përgjithshëm (Kapitali i Tier 1 plus Kapitali i Tier 2) duhet të jetë së paku 12.0% e pasurisë së peshuar nga rreziku në çdo kohë.

Pasuritë e peshuara me rrezik (RWAs)

Pasuritë peshohen sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke u caktuar një pësim i rrezikut sipas shumës së kapitalit që konsiderohet i nevojshëm për t'i mbështetur ato.

Ndryshimet kryesore të aplikuara në rregulloren e re për këtë pjesë janë ekspozimi i peshuar nga rreziku - ky ekspozim kërkohet të llogaritet për: rrezikun kreditor, rrezikun e tregut dhe rrezikun operacional. Sa i përket ekspozimit të peshuar të rrezikut për rrezikun e kredisë u zbatuan këto ndryshime: 15 klasa të ekspozimit u prezantuan, pesha e rrezikut e aplikuar për ekspozimet e rrezikut kreditor të siguruara nga Fondi i Garantimit të Kredisë së Kosovës (KCGF) është 0% dhe kriteret e reja u shtuan për klasifikimin e një ekspozimi si ekspozim me pakicë, ekspozim afatshkurtër dhe afatgjatë, etj. Sa i përket ekspozimit të matjes së rrezikut për rrezikun e tregut, BQK-ja kërkon të llogarisë kapitalin për këtë lloj rreziku. Sidoqoftë, meqenëse ekspozimi i bankës ndaj këtij rreziku është mjaft i kufizuar vetëm në rrezikun e monedhës dhe pozicioni neto është nën kufirin e 2% të kapitalit rregullator total siç përcaktohet nga BQK-ja, atëherë banka nuk alokon kapital për këtë rrezik. Për sa i përket rrezikut operacional nuk janë bërë ndryshime. Për qëllimin e llogaritjes së shumave të ekspozimit të ponderuara nga rreziku, banka alokon secilin ekspozim në klasat vijuese që mbajnë pesha nga 0% - 150% RWA në varësi të kriterëve të përcaktuara për secilën klasë të ekspozimit:

- ekspozimet ndaj qeverive qendrore ose bankave qendrore;
- ekspozimet ndaj qeverive rajonale ose autoriteteve lokale
- ekspozimet ndaj njësive të sektorit publik
- ekspozimet ndaj bankave shumëpalëshe të zhvillimit;
- ekspozimet ndaj organizatave ndërkombëtare
- ekspozimet ndaj institucioneve;
- ekspozimet ndaj korporatave;
- ekspozimet në tregeti me pakicë;
- ekspozimet e siguruara nga hipotekat në pronë të paluajtshme;
- ekspozimet në parazgjedhje;
- ekspozime të shoqëruara me rrezik veçanërisht të lartë;
- ekspozimet ndaj institucioneve dhe korporatave me një vlerësim të kredisë afatshkurtër;
- ekspozimet në formën e fondeve të investimeve;
- ekspozimet e kapitalit;
- zërat tjerë

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit (vazhdim)

Kapitali rregullator (vazhdim)

Pasuritë e peshuara me rrezik (RWAs) (vazhdim)

Në mënyrë që të sigurohet që banka qëndron shumë mbi kërkesat minimale për raportin e mjaftueshmërisë së kapitalit, banka ka miratuar një kufi të brendshëm të kapitalit i cili është më i madh se minimumi i caktuar nga BQK-ja. Ky kufi shërben si një tregues i paralajmërimit të hershëm për bankën dhe na ndihmon të sigurojmë menaxhim më të mirë të kapitalit.

	2020	2019
Gjithsej pasuritë e peshuara me risk	183,075	175,493
Gjithsej ekspozimet jashtëbilancore të peshuara me risk	644	673
Gjithsej pasuritë e peshuara me risk për riskun operacional	18,462	17,065
Gjithsej	202,181	193,231
Kapitali rregullator (Gjithsej Kapitali)	35,901	30,391
Raporti i Adekuatshmërisë së Kapitalit (Gjithsej Kapitali)	17.76%	15.73%

Përkundër situatës COVID-19 gjatë vitit 2020, Banka mban adekuatshmerinë e kapitalit shumë më lart se kërkesat minimale të vendosura nga BQK-ja. Në këtë drejtim, duke marrë parasysh që banka është kapitalizuar mirë dhe ka një strukturë të shëndoshë të kapitalit, banka nuk ka konsideruar përfshirjen e fitimit të vitit aktual në strukturën e kapitalit. Sidoqoftë, rritja e raportit krahasuar me periudhën e mëparshme është kryesisht për shkak të faktorëve të mëposhtëm: huadhënia u ngadalësua për shkak të pasigurisë duke marrë parasysh implikimet e COVID-19 në ekonomi që përktheu në më pak RWA për ekspozimet e rrezikut të kredisë, rritjen e ekspozimeve të kredisë të mbuluara nga KCGF të cilëve u është caktuar një peshë rreziku prej 0% dhe vendimi për të mos shpërndarë dividendin për vitin 2020 sipas kërkesave të BQK-së.

Për të siguruar mjaftueshmërinë e kapitalit, banka ka ndërtuar modele që përcaktojnë kapitalin shtesë të kërkuar sipas Shtyllës II për të mbuluar rreziqet ndaj të cilave ekspozohet banka siç kërkohet nga Rregullorja e BQK-së për Procesin e Vlerësimit të Brendshëm të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (ICAAP).

Për këtë qëllim, banka ka caktuar kapital shtesë për të mbuluar edhe rreziqet e tjera që nuk mbulohen nga Shtylla I në mënyrë që të sigurohet që banka të mbulohet në çdo kohë.

Vlerësimi i mjaftueshmërisë së kapitalit sipas rregullores ICAAP merr parasysh vlerësimin sasior dhe cilësor të rreziqeve që konsiderohen materiale për bankën. Rreziqet e përfshira në Shtyllën 2 janë: rreziku i monedhës, rreziku i normës së interesit, rreziku i koncentruar dhe rreziku i palës tjetër. Sa i përket rreziqeve të tjera, janë përdorur vlerësime cilësore ose janë përdorur supozime të ndryshme.

- Rreziku i koncentruar - për të menaxhuar këtë rrezik dhe për ta analizuar atë në aspektin e alokimit të kapitalit për qëllimet e Shtyllës II, banka përdor indeksin
- Herfindahl-Hirschman (HHI) përmes të cilit përcaktohet përqendrimi i portofolit të kredisë bazuar në sektor, si dhe në nivelin të përqendrimit individual. Rezultatet e kësaj analize përdoren gjithashtu kur analizohen kërkesat e ekspozimit ndaj kredisë, në mënyrë që të sigurohet që banka nuk rrit koncentrimin e saj në një sektor të veçantë ose individ dhe që për pasojë do të duhet të alokojë kapital shtesë si rezultat i kësaj ekspozimi shtesë.
- Rreziku i palës tjetër - në lidhje me alokimin e kapitalit sipas Shtyllës II, për të përcaktuar vlerën e ekspozimit ndaj këtij rreziku banka merr parasysh probabilitetin e mospagimit për 1 vit bazuar në vlerësimin e njëjës prej agjencive të vlerësimit të kredisë (Fitch, Moody's, S&P) dhe maturiteti i mbetur.

25. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

25.6 Menaxhimi I riskut të kapitalit (vazhdim)

Pasuritë e peshuara me rrezik (RWAs) (vazhdim)

- Rreziku i normës së interesit në librin bankar (IRRBB) - për qëllimin e llogaritjes së kapitalit nën Shtyllën II për këtë rrezik, u analizua ndikimi në të ardhurat nga interesi për periudhën 1 vit si rezultat i lëvizjes së normave të interesit me 2%. Pasqyra e pozicionit financiar të bankës që është i ndjeshëm ndaj normave të interesit përbëhet nga aktive që kanë një maturitet më të gjatë se sa detyrimet, prandaj ri-çmimi i detyrimeve ndodh më herët se ai i aktiveve që do të thotë se banka është më e ndjeshme ndaj rritjes së normave të interesit.
- Rreziku i valutës - për të llogaritur kapitalin për këtë rrezik, u mor parasysh vlera e pozicionit të hapur në të gjitha monedhat dhe për këtë ekspozim u alokua 12% e shumës së kapitalit, në përputhje me kërkesat e rregullores përmjaftëushmerin e kapitalit.

26. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA

Palët konsiderohen të jenë të lidhura nëse njëra prej tyre ka aftësinë për të kontrolluar tjetrën ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi atë që merr vendime financiare dhe operative. Palët e fundit kontrolluese janë aksionarët e listuar në kapitalin dhe rezervat e aksionarëve të Shënimit 23.

Gjatë shqyrtimit të secilës marrëdhënie të mundshme të palëve të lidhura, vëmendja i drejtohet përmbajtjes së marrëdhënies dhe jo thjesht formës juridike. Një përmbledhje e bilanceve të palëve të lidhura, në fund të vitit janë si në vijim:

Një përmbledhje e bilanceve të palëve të lidhura, në fund të vitit janë si në vijim:

	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019
Pasuritë:		
<i>Kreditë aktive në fund të vitit tek aksionarët dhe menaxhmenti kryesor</i>	Vlerësimi i BQK*	Vlerësimi i BQK*
Aksionarët	Faza 1 2,080 Faza 3 161	Faza 1 1,198 Faza 3 129
Menaxhmenti	Faza 1 130	Faza 1 122
Gjithsej	2,371	1,448
Garancionet dhe letër kreditë me aksionarët	750	Faza 1 661

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2020

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***26. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA (VAZHDIM)**

Kreditë për palët e lidhura jepen në terma komerciale.

	2020	2019
Kreditë për aksionarët, bruto	2,217	1,290
Lejimet për rënie në vlerë	(129)	(87)
Gjithsej kreditë për aksionarët, neto	2,088	1,203
Kolaterali në kesh	(1,310)	(647)
Kreditë të aksionarët, neto	778	556

	2020	2019
Kreditë bruto të menaxhmenti dhe anëtarët e bordit	154	142
Kreditë të menaxhmenti neto	154	142
Kolaterali në k	(40)	(35)
Neto ekspozimi të menaxhmenti	114	107

Detyrimet:	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019
<i>Llogaritë bankare</i>		
Aksionarët	3,016	2,225
Gjithsej	3,016	2,225
Huazimi nga BERZH	3,098	4,634
Gjithsej detyrimet	6,114	6,859

Më poshtë janë shpalosur transaksionet me palët e lidhura gjatë vitit:

	2020	2019
Të ardhurat		
Të ardhurat nga interesi nga kreditë dhe paradhëniet	50	55
Gjithsej të ardhurat	50	55
Shpenzimet		
Shpenzimet e interesit nga huamarrjet prej BERZH	39	132
Kompensimi i menaxhmenti kryesor	424	403
Kompensimi i bordit të drejtorëve	58	56
Gjithsej shpenzimet	521	591

27. NGJARJET PASUESE

Asnjë ngjarje ose transaksion nuk ka ndodhur që nga 31 Dhjetori 2020 ose nuk është në pritje që do të kishte një efekt material në pasqyrat financiare të Bankës në atë datë ose për periudhën që përfundoi atëherë, ose që kanë një rëndësi të tillë në lidhje me çështjet e Bankës sa i përket kërkojnë përshkruar në një shënim të pasqyrave financiare.

Ndikimi i COVID-19 në Bankë

Që nga shpërthimi i epidemisë COVID-19, Banka monitoron nga afër zhvillimin e situatës në nivelin global, evropian dhe lokal.

Për më tepër, Banka monitoron dhe zbaton masat e propozuara nga Qeveria e Republikës së Kosovës dhe institucionet e saj përkatëse, si dhe masa shtesë parandaluese me qëllim të mbrojtjes së punonjësve të saj, furnizuesve dhe proceseve të vazhdueshme të biznesit. Banka ka përpunuar skenarët e krizës dhe planet e vazhdimësisë dhe në këtë fazë, ndikimi në biznesin dhe rezultatet tona nuk ka qenë i rëndësishëm dhe bazuar në përvojën tonë deri më tani ne presim që kjo të mbetet e tillë. Ndërsa operojmë në sektorin bankar kemi gjetur rritje të kërkesës për shërbimet tona dhe presim që kjo të vazhdojë.

Menaxhmenti po monitoron në mënyrë aktive situatën globale dhe lokale mbi gjendjen financiare, likuiditetin, operacionet, furnitorët, industrinë dhe fuqinë punëtore.

Në këtë moment, nuk identifikohet asnjë pasiguri në lidhje me aftësinë e njësisë ekonomike për të vazhduar.

Informacione të mëtejshme të hollësishme zbulohen në shënimin 25, Menaxhimi i Riskut Financiar (duke iu përgjigjur rreziqeve të COVID-19).